

Albanija u srpskim medijima

(januar–septembar 2017)

Evropski
pokret
Srbija

Albanija u srpskim medijima (januar–septembar 2017)

Aleksandar Pavlović i Jelena Čeriman

Istraživanje je sprovedeno u okviru projekta „Jačanje saradnje između Srbije i Albanije: uvid u medijske sadržaje u Srbiji i mogućnosti za oblikovanje pozitivne i informisane percepcije koja vodi stabilnosti na Zapadnom Balkanu“ koji je sproveo Evropski pokret u Srbiji.

Napomena: Stavovi izrečeni u ovoj publikaciji pripadaju isključivo autorima i ne predstavljaju nužno zvaničan stav Misije OEBS-a u Republici Srbiji i Evropskog pokreta u Srbiji.

Svako spominjanje naziva Kosovo, bez obzira da li upućuje na teritoriju, institucije ili stanovništvo u ovom tekstu treba da se tumači u potpunosti u skladu sa Rezolucijom Saveta bezbednosti UN 1244.

Albanija u srpskim medijima (januar–septembar 2017)

Autori

Aleksandar Pavlović i Jelena Čeriman

Izdavači

Misija OEBS-a u Srbiji
Evropski pokret u u Srbiji

Dizajn

UNDERDOG Design Studio

Štampa:

Grid studio

Tiraž:

30

ISBN 978-86-6383-071-4

Sadržaj

Uvodna reč Evropskog pokreta u Srbiji	5
Izvršni rezime	7
Uvod.....	9
Prethodne medijske analize srpsko-albanskih odnosa	9
Metodologija	11
Odabir reprezentativnog uzorka	12
Konotacija	13
Glavni nalazi i analiza	14
Opšte činjenice i brojke	14
Pogrdna konotacija	16
<i>Rodni problemi</i> u srpskim novinama	17
Studije slučaja.....	19
a. Slučaj Haradinaj	19
b. Nišanijeva poseta	22
c. Izgled Edija Rame i panika oko Velike Albanije	24
Zaključak i preporuke – afirmisanje pozitivnih glasova	26
Literatura.....	28
Prilog – tabela s naslovima svih članaka u kojima se pominju Albanija i povezani termini	29

Uvodna reč Evropskog pokreta u Srbiji

Dobro je poznato da mediji nisu samo prenosnici, već važni, ako ne i ključni kreatori poruka, kao i da imaju suštinsku ulogu u stvaranju i oblikovanju javnog mnjenja. Njihova uloga u demokratizaciji od naročitog je značaja – u meri u kojoj su slobodni i kritični, oni takođe doprinose ukupnoj demokratskoj atmosferi i odgovornosti u društvu. Iz svih tih razloga, redovne studije i analize medija od ključnog su značaja za Zapadni Balkan koji je, sa svojim tranzicionim strukturama i nadama u unapređenje državnih institucija, procedura i pravila, još uvek veoma slab i izložen različitim uticajima političkih/finansijskih i kriminalnih krugova.

To se naročito odnosi na u velikoj meri slabo proučene međusobne odnose i percepciju između Srbije i Albanije. Iako su Srbi i Albanci susedi i najveće nacije na Zapadnom Balkanu, veze između njih još uvek su ozbiljno ugrožene nedostatkom znanja jednih o drugima, slabim kontaktima i slabom međusobnom saradnjom, kao i duboko ukorenjenim predrasudama i stereotipima, kao što je sveobuhvatno pokazano istraživanjem Evropskog pokreta u Srbiji 2015. godine (videti: Evropski pokret u Srbiji, 2015). Pored toga, druga nedavno sprovedena reprezentativna studija pokazuje da je „svega 17% Albanaca putovalo u Srbiju, od kojih četvrtina samo u tranzitu“ (videti: Cela 2015: 10). Mediji, bilo da su štampani, elektronski ili je reč o društvenim mrežama, igrali su i igraće važnu ulogu u srpsko-albanskim odnosima u tom smislu. Ipak, uprkos tako važnoj ulozi medija, uzajamno praćenje medija u vezi sa Srbijom i Albanijom nije bilo predmet sistematskih studija.

Kako bi se premostio taj jaz i unapredila saradnja između Srbije i Albanije u različitim oblastima, Forum za međunarodne odnose Evropskog pokreta u Srbiji (EPuS) i Albanski institut za međunarodne studije (AII) pokrenuli su projekat **Zajednički centar za odnose Albanije i Srbije**, uz podršku Savezne Republike Nemačke. Saradnja Srbije i Albanije od strateškog je značaja za evropske integracije Zapadnog Balkana. Bilateralne inicijative, koje su od velikog značaja za regionalnu saradnju, do sada su bile u senci. Glavne prepreke za uspostavljanje normalnih i plodotvornih odnosa između Albanije i Srbije jesu nedostatak znanja jednih o drugima i nedostatak mogućnosti za

kontakte i međusobnu saradnju. Imajući sve to u vidu, Albanski institut za međunarodne studije inicirao je formiranje zajedničkog centra koji bi podsticao interakciju između eksperata, novinara, istraživača, umetnika i donosilaca odluka u dve zemlje.

Ovaj projekat ponudio je novi pristup unapređenju srpsko-albanskih odnosa, inspirisan civilnim društvom, i pružio je nove mogućnosti za međusobne kontakte i saradnju, kao i za unapređenje znanja građana dvaju zemalja jednih o drugima. Štaviše, projekat pomaže mladim ljudima da se bore protiv međusobnih predrasuda, otvara prostor za saradnju medija, podstiče stvaranje novih medijskih sadržaja koji će građanima približiti svakodnevni život u dve zemlje, i angažuje donosiocima odluka na različitim nivoima da doprinesu boljoj saradnji između Srbije i Albanije kroz aktivne mere politike.

Naime, cilj projekta je da stvori bilateralne mehanizme i siguran prostor za unapređenje odnosa između Albanije i Srbije kroz različite mogućnosti za diskusiju, saradnju, društvenu interakciju i rad ka zajedničkim ciljevima. Takođe treba da osnaži aktere, uključujući mlade, predstavnike civilnog društva, poslovnu zajednicu, kulturne radnike i medije, da doprinesu unapređenju odnosa između dve zemlje u različitim sferama. Pored toga, projektom se unapređuje i održava informisana i konstruktivna javna rasprava u vezi s bilateralnim odnosima između Albanije i Srbije, kao i regionalna saradnja.

Različite aktivnosti koje su do sada sprovedene uključuju javne ankete o uzajamnoj percepciji u Albaniji i Srbiji, okrugle stolove, Drački forum, Forum u Tirani, Evropsku akademiju za mlade, istraživačke stipendije za mlade istraživače, razmene novinara, uključujući mlade, predstavnike medija, civilnog društva i poslovne zajednice, kao i političke aktere i donosiocima odluka. Te aktivnosti i celokupan projekat imali su za rezultat nekoliko javnih događaja koji su naišli na pozitivan prijem javnosti i medija, čime se potvrđuje da civilno društvo predstavlja stub i okosnicu napora za pomirenje. Kako sveobuhvatno pokazuje ova medijska studija, ti naponi rezultiraju uglavnom pozitivnim percepcijama i u medijima i u javnosti i potrebno ih je i dalje jačati.

Izvršni rezime

U celini, izveštavanje srpskih medija o Albaniji u periodu januar–septembar 2017. može se najbolje opisati kao nepovoljno, ako ne i otvoreno neprijateljsko. Pored pitanja Kosova koje generiše najveći udeo negativno intoniranog sadržaja u medijima, nekoliko novih pitanja, kao što su pretnja „Velikom Albanijom“ i albansko pitanje u bivšoj jugoslovenskoj Republici Makedoniji privukli su značajnu medijsku pažnju u Srbiji tokom posmatranog perioda. Naime, izjava albanskog premijera Edija Rame da će se Kosovo i Albanija ujediniti ako se Albancima uskrati budućnost u Evropskoj uniji (EU), stvorila je medijsku pomamu u srpskim novinama koja je trajala otprilike od sredine aprila do sredine maja. Srpski mediji i zvaničnici posvetili su podjednako veliku i srazmerno negativnu pažnju drugom pitanju u vezi sa Albanijom, premda na indirektan način – reč je o tzv. Platformi iz Tirane, koja se odnosi na plan postignut između političkih predstavnika Albanaca u bivšoj jugoslovenskoj Republici Makedoniji u vezi s njihovim zahtevima za unapređenje položaja Albanaca u bivšoj jugoslovenskoj Republici Makedoniji, uz posredovanje Edija Rame u Tirani. Srpske novine, naročito „Informer“, ali i „Blic“ i „Politika“ u određenoj meri, imali su prilično negativan stav prema toj inicijativi, koja je, prema viđenju njihovih reportera, pretila da ugrozi i podeli bivšu jugoslovensku Republiku Makedoniju po etničkoj liniji. Stoga je, zapravo, većina članaka u kojima se pominje Albanija u srpskim medijima zapravo bila o Kosovu i bivšoj jugoslovenskoj Republici Makedoniji, a ne o samoj Albaniji. Članci o albanskoj političkoj sceni bili su retki. Sa izuzetkom Edija Rame, nijednom drugom političaru iz Albanije nije posvećena ozbiljna medijska pažnja. Poseta predsednika Bujara Nišanija naišla je na izuzetno skroman medijski prijem, uz tekstove o tenzijama i panici, a ne o saradnji, susedskim odnosima ili ekonomskim pitanjima.

Pored toga, studijom je obuhvaćena analiza rodno aspekta izveštavanja srpskih novina o Albaniji. Rodna ravnoteža još uvek je prilično dalek cilj za srpske medije koji, s delimičnim izuzetkom „Danasa“, po pravilu tretiraju politiku kao dominantno muški domen, te stoga pišu uglavnom o muškarcima, intervjuišu ih i pitaju ih za mišljenje kao eksperte i informatore. Izuzetak predstavljaju uticajne figure EU kao što je Federika Moggerini, čije su izjave o Albaniji privukle značajnu medijsku pažnju i uglavnom su pozitivno ili negativno okarakterisane.

Ono što možda ne iznenađuje jeste činjenica da je intenziviranje kampanje za predsedničke izbore od marta do aprila uticalo na oštar rast negativnog izveštavanja o Albaniji. Takav negativan trend nastavljen je u nedeljama nakon predsedničkih izbora početkom aprila, ali je donekle ublažen u maju, a naročito od juna, paralelno sa slabljenjem interesovanja za Albaniju i pitanja u vezi s njom u celini. Krajem juna, samo je nekoliko relativno kratkih članaka izvestilo o pobjedi na izborima Ramine političke stranke, a generalno, izveštavanje o političkoj krizi i protestima

opozicije koji su prethodili izborima nisu zauzeli značajno mesto u srpskim medijima. U avgustu i septembru, pojavilo se nekoliko tekstova o Ismailu Morini, Albancu koji je uhapšen u Hrvatskoj na osnovu srpske optužnice o puštanju drona sa zastavom „Velike Albanije“ na ozloglašenoj fudbalskoj utakmici između Srbije i Albanije 2014. godine. Većina vesti o Morini odnosila se na mogućnosti njegovog isporučivanja Srbiji.

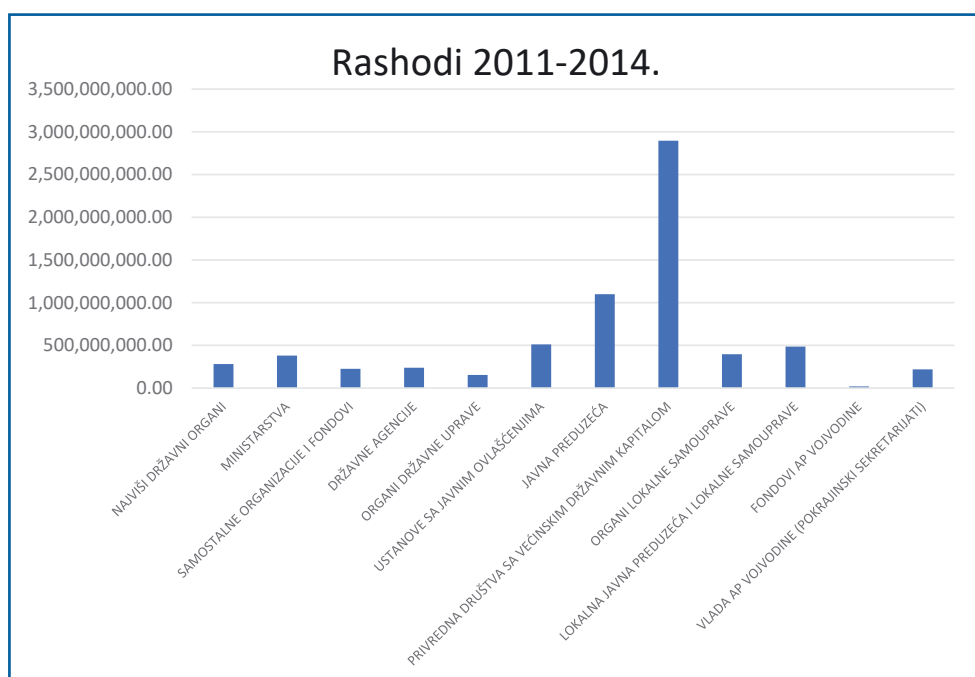
Ipak, odnosi između Srbije i Albanije se popravljaju. Sve je manje negativno intoniranih članaka i takav trend će se verovatno nastaviti. Nakon sedamdeset godina praktično nepostojećih političkih kontakata, Srbija i Albanija sada imaju česte diplomatske i političke veze i najviši zvaničnici dvaju zemalja redovno se sastaju. Novinski članci u oblasti kulture, privrede i turizma generalno imaju pozitivnu konotaciju, dok ekonomska saradnja, iako još uvek skromna, stalno raste. Pored toga, negativno izveštavanje o Albaniji opada. Poziv Aleksandra Vučića, krajem jula, na „unutrašnji dijalog“ doprineo je tom pozitivnom trendu, koji će se verovatno nastaviti, u meri u kojoj će taj dijalog verovatno dovesti do toga da Srbija prihvati činjeničnu nezavisnost Kosova na jedan ili drugi način. Ako se to dogodi 2018. godine, biće uklonjen „slon u sobi“ koji konstantno otežava i sprečava poboljšanje odnosa između Srbije i Albanije.

Pokrenuto je ili nastavljeno nekoliko inicijativa između Beograda i Tirane u posmatranom periodu, koje su doprinele poboljšanju medijskih, kulturnih i političkih kontakata i odnosa. U medijskoj sferi, najznačajniji bio je tekući projekat između srpskih novina „Danasa“ i vodećih albanskih novina „Mapo“, čiji istaknuti novinari razmenjuju članke u formi prepiske. Takve napore treba ojačati i dodatno unaprediti, i, po mogućnosti, uključiti još novinara i medija s obe strane da pišu o tim pitanjima. Još jedna važna inicijativa jeste uspostavljanje Regionalne kancelarije za saradnju mladih (RYCO) u Tirani, koja treba da sledi nemačko-francuski model pomirenja. RYCO je objavila konkurs za razmenu mladih u oktobru 2017. godine. Planirana su dva konkursa godišnje i ti projekti počće uskoro da se sprovode. RYCO je tri puta pomenuta u „Danasu“ samo u julu, a nadamo se da će takvi projekti mladih biti obrađeni u više pozitivnih medijskih sadržaja radi širenja informacija o njima. Još jedna pozitivna inicijativa jeste Zajednički centar za odnose Albanije i Srbije, koju sprovode Albanski institut za međunarodne studije iz Tirane i Evropski pokret u Srbiji od 2016. godine. Projekat je imao za rezultat nekoliko javnih događaja, jedan od kojih je osvrtno na novu albansku književnost u kulturnom dodatku „Danasa“ po nazivom „Beton“. Sve to u skladu je sa viđenjem običnih ljudi da je saradnja važna i da kulturne, turističke i ekonomske veze treba dodatno razvijati (videti: Cela 2015). Stoga, privreda i civilno društvo treba da budu stubovi i okosnice napora pomirenja, budući da generišu uglavnom pozitivne percepcije i u medijima i u javnosti.

Uvod

Medijske kuće u Srbiji uglavnom su u privatnom vlasništvu iako postoji nekoliko medija u kojima država još uvek ima značajno vlasništvo, kao što su „Politika“ i „Večernje novosti“. Pojedini mediji, naročito štampari, kao što su kritički orijentisani nedeljnik „Vreme“ i dnevne novine „Danas“ ili relativno skoriji dnevni provučičevski tabloid „Informer“, u vlasništvu su novinara, dok su drugi u rukama biznismena i medijskih grupa. Njihov glavni izvor finansiranja jeste reklamiranje, i to, prema proceni agencije „Nielsen“, u vrednosti od oko 172 miliona evra 2011. i 2012. godine, i 155 miliona evra 2013. godine, često preko javnih preduzeća i kompanija sa većinski državnim kapitalom (videti Grafikon 1).

uzajamno medijsko praćenje u vezi sa Srbijom i Albanijom nije sistematsko i redovno. Zapravo, tek se nedavno pojedinim analizama pokušalo obuhvatiti izveštavanje o Srbiji u albanskim medijima i obrnuto. Važnim istraživanjem iz 2013. godine koje su sproveli Albanski institut za međunarodne studije iz Tirane (AIIIS) i Centar za međunarodne i bezbednosne poslove (ISAC) iz Beograda obuhvaćeno je izveštavanje o Albaniji u srpskim medijima 2011. i 2012. godine, i pokazano je sledeće: „Pronađena su ukupno 1982 članka objavljena 2011. i 2012. godine, koja sadrže pojam „Albanija“, od kojih 1251 u 2011. i 731 u 2012. godini. Više od polovine tih članaka napisano je na temu ratnih zločina počinjenih od 1990. do 2000. (ukupno 845, od čega 709 u 2011. i 136 u 2012).”²

Grafikon 1. Rashodi za reklame u Srbiji, 2011–2014.
(Izvor: Agencija za borbu protiv korupcije)

Generalno, tokom poslednjih godina srpske medije karakteriše sumnjivo vlasništvo, politički uticaji i pritisci, pad kvaliteta izveštavanja i širenje tabloida koji snižavaju profesionalne novinarske standarde i diktiraju ton javnih debata.¹

Prethodne medijske analize srpsko-albanskih odnosa

Mediji, bez obzira na to da li su štampari, elektronski ili je reč o društvenim mrežama, igrali su i igraju važnu ulogu u srpsko-albanskim odnosima. Međutim, uprkos tako važnoj ulozi medija,

Pored toga, analiza je pokazala da se „dve trećine svih analiziranih članaka (1287) na određeni način odnosilo na Kosovo (912 u 2011. i 375 u 2012), a ukupno 226 članaka u kojima se pominje Albanija bilo je napisano isključivo na temu Kosova (126 u 2011. i 98 u 2012)... Budući da je reč o pitanju svih pitanja, Kosovo služi kao prizma kroz koju srpska javnost tumači svetsku politiku uopšte i Albaniju posebno... Takva perspektiva umanjuje sve druge aspekte bilateralnih odnosa... Svega 54 članka napisana su o ekonomskoj saradnji, delić analiziranih članaka posvećen je sportu (35 u 2011. i 27 u 2012), čak manje o kulturi – na primer, najpoznatiji albanski pisac Ismail Kadare pomenut je u samo šest članaka (u jednom

¹ U nedavnom Izveštaju o medijima Agencije za borbu protiv korupcije istaknuto je pet glavnih problema: 1) netransparentnost medijskog vlasništva; 2) netransparentnost finansiranja, ekonomski uticaj preko budžeta, poreskih olakšica i drugih indirektnih vidova javnog finansiranja; 3) privatizacija medija i neizvestan status javnih servisa; 4) cenzura i samocenzura; 5) tabloidizacija. <http://www.antikorupcija-savet.gov.rs/en-GB/reports/cid1028-2751/presentation-of-report-on-ownership-structure-and-control-over-media-in-serbia>.

² Andi Balla, Filip Ejduš & Megi Ljubani, *Albania and Serbia: Perceptions and Reality*, AIIIS/BCSP, 2013. http://www.bezbednost.org/upload/document/albania_and_serbia_-_perceptions_and_reality.pdf.

2011. i u pet 2012. godine), dok je ostatak albanske umetničke produkcije praktično nevidljiv u srpskim medijima.”³

Očekivano, ukupan broj tekstova u kojima je Albanija pomenuta u negativnom kontekstu (1196) značajno je premašio broj tekstova s pozitivnom (166) ili neutralnom (620) konotacijom. „U pozitivnijem smislu“, dodali su autori, „moguće je primetiti oštar pad broja tekstova s negativnom konotacijom – sa 868 u 2011. na 328 u 2012, kao i rast broja tekstova u kojima je Albanija pomenuta u prilično neutralnom kontekstu (sa 282 u 2011. na 338 u 2012)”⁴ (videti Tabelu 1⁵).

konotacija/godina	2011	2012	Ukupno
pozitivno	101	65	166
neutralno	282	338	620
negativno	868	328	1196
Ukupno	1251	731	1982

Tabela 1. konotacija

3 http://www.bezbednost.org/upload/document/albania_and_serbia_-_perceptions_and_reality.pdf, p. 32–33.

4 http://www.bezbednost.org/upload/document/albania_and_serbia_-_perceptions_and_reality.pdf, p. 40.

5 Izvor: Balla et al, *Albania and Serbia*.

Metodologija

Istraživanje je zasnovano na *analizi osnovnog sadržaja*, uz kvantitativnu i kvalitativnu procenu medijskog izveštavanja o Albancima u srpskim medijima, utvrđivanje kontekstualne upotrebe ključnih reči i njihove konotacije i analizu nekoliko glavnih studija slučaja detaljnim praćenjem izveštavanja o određenom pitanju tokom određenog perioda. Ta metodologija obično se primenjuje u praćenju medija i ranije je uspešno primenjena u nekoliko regionalnih studija.⁶ Naime, podaci su prikupljeni iz medijske arhive „Ebart“, koja predstavlja najveći pojedinačni digitalni repozitorijum medijske dokumentacije u Srbiji. „Ebart“ omogućuje pristup kompletnim izdanjima petnaest dnevnih i nedeljnih novina koje se objavljuju širom Srbije i sadrži preko jedan milion članaka iz nedeljne i dnevne štampe, kao i televizijsku i video arhivu. Kako bi se dobio reprezentativan uzorak i precizni kvantitativni podaci, u analizi je korišćen prethodno definisan niz ključnih reči kao što su: „Albanija“ („Albanij*“) Tirana („Tiran*“), „Šiptar/Šiptar*“ (pogrдна reč za Albanca), Edi Rama („Ed* Ram*“) i njihove izvedenice. Budući da je tih nekoliko ključnih reči generisalo ogromnu većinu članaka u kojima se pominje Albanija, pretraga je takođe uključila reči kao što su „Skadar“ („Skadr*“), „Berat“ („Berat*“) „Vlora“ („Valon*“), „Saranda“ („Sarand*“), „Ilir Meta“, „Bujar Nišani“, „Ismail Kadare“, „Lulzim Baša“, „Sali Beriša“ i druge, kako bi sva medijska upućivanja na Albaniju bila obuhvaćena. Te ključne reči inicijalno su korišćene za kompjuterizovanu slepu pretragu članaka iz prethodno odabranog uzorka. Brojke dobijene takvom analizom predstavljaju precizan ukupan broj članaka u kojima se pominje Albanija u odabranim srpskim novinama od 1. januara do 30. septembra 2017. Imajući u vidu preciznost arhive „Ebart“ i primenjeni metod, kao i broj korišćenih reči za pretragu, taj uzorak treba smatrati reprezentativnim za izveštavanje o Albaniji u srpskim medijima uopšte.

Budući da se baza podataka „Ebart“ neredovno ažurira, taj metod trebalo je promeniti za period između sredine jula i kraja septembra. Sve novine iz tog perioda čitane su u štampanoj formi, što otvara mogućnost da su pojedina upućivanja na Albaniju izostavljena. Međutim, takvi slučajevi su sigurno prilično retki i odnose se samo na manje značajna pominjanja Albanije. Stoga, iako postoji mogućnost statističke greške za taj period, veoma je malo verovatno da su izostavljeni značajni i istaknuti članci koji se tiču Albanije ili se Albanija u njima pominje.

Pored kvantitativne analize, istraživanje je takođe obuhvatilo kvalitativnu analizu relevantnih članaka. Kako bi se steklo šire razumevanje izveštavanja srpskih novina o Albaniji, istraživači su skrenuli pažnju na kontekst i osobe sa kojima je Albanija pomenuta. Takav pristup pokazao je da je većina upućivanja

bila vezana za Kosovo i Ramuša Haradinaja, albanskog premijera Edija Ramu, bivšeg albanskog predsednika Bujara Nišanija, kao i da su rodna pitanja istaknuta u nekima od njih. Ti aspekti srpskog izveštavanja o Albaniji prošireni su u posebne sekcije i detaljnije opisani kao reprezentativne studije slučaja koje bacaju više svetla na izveštavanje srpskih medija o Albaniji i srpski medijski pejzaž uopšte. Dodatna pažnja posvećena je pozitivnim trendovima i afirmativnim glasovima kojima se unapređuje međusobna saradnja, kao i načinima oblikovanja pozitivnih percepcija radi podsticanja stabilnosti u regionu.

Izabrani vremenski okvir bio je veoma dinamičan za srpsko-albanske odnose. Zabeleženo je nekoliko događaja u regionu, kao što je kriza u vezi s vozom s natpisima „Kosovo je Srbija“ koji je poslat iz Beograda na sever Kosova u januaru. Zatim je došlo do hapšenja u Francuskoj, srpskog zahteva za isporučivanje, a zatim oslobađanja bivšeg lidera OVK i premijera Ramuša Haradinaja od januara do aprila, posete albanskog predsednika Bujana Nišanija većinski albanskim opštinama na jugu Srbije početkom marta, kao i političke krize i platforme za rešavanje „albanskog pitanja“ u bivšoj jugoslovenskoj Republici Makedoniji. Svi ti događaji u velikoj meri su uticali na srpsko-albanske percepcije i onemogućili su političke odnose i saradnju između dve zemlje. Pored toga, srpski predsednički izbori u aprilu i parlamentarni izbori u Albaniji u junu podstakli su desničarsku retoriku u obe zemlje. Nakon juna, broj članaka znatno je opao, a ton je postao neutralniji. Štaviše, Vučićev poziv na „unutrašnji dijalog“ o Kosovu, što takođe znači suočavanje s realnošću u vezi sa statusom Kosova, doveo je do dodatnog ublažavanja u izveštavanju o Kosovu, a time i o Albaniji. Konačno, Edi Rama, praktično jedini Albanac koji je stalno prisutan u srpskim medijima tokom tog vremena, očigledno nije davao izjave koje su se mogle okarakterisati provokativnim od strane srpskih političara i medija, koji su uvek na oprezu i spremni da to iskoriste. Ipak, u avgustu i septembru pojavio se niz članaka o Ismailu Morini, koji je optužen zbog puštanja drona sa zastavom „Velike Albanije“ na fudbalskoj utakmici između Srbije i Albanije 2014. godine. Naime, Morina je uhapšen u Hrvatskoj na osnovu srpske optužnice, a Srbija je očekivala da će joj biti isporučen radi suđenja. Sve ukupno, ti rezultati implicitno pokazuju fragilnost srpsko-albanskih političkih odnosa, gde je jedna zapaljiva izjava dovoljna da pokrene lavinu optužbi sa obe strane. Pored toga, ti odnosi u velikoj meri zavise od pitanja koja se ne tiču Albanije, kao što su Kosovo i bivša jugoslovenska Republika Makedonija, te ukazuju na potrebu da se detaljnije i kontinuirano prati međusobno uzajamno izveštavanje obe zemlje.

Naša pretraga imala je za rezultat 1177 relevantnih članaka. Broj članaka bio je dobijen na sledeći način – prvo su prikazani svi članci koji sadrže ključnu reč „Albanija“. Zatim je pretraga uključila druge ključne reči, koje su dovele do ukupnog povećanja broja relevantnih članaka. Značajan deo

6 Videti: Andi Balla, Filip Ejduš & Megi Llubani, *Albania and Serbia: Do perceptions equal reality?*, Albanski institut za međunarodne studije i Beogradski centar za bezbednosnu politiku, Tirana i Beograd, 2013; Sashenka Ljeshaj & Dritan Sulçebe, *Greece and the Albanian-Greek relations in the Albanian printed media 2014*, <http://library.fes.de/pdf-files/bueros/albanien/11319.pdf>.

članaka *preklopio se* u različitim ključnim rečima, na primer u onima koji sadrže termine „Albanija“ i „Tirana“ i/ili „Edi Rama“. Ukupan broj članaka zatim je pojedinačno proveren kako bi se izbegle greške koje proističu iz sličnosti sa različitim rečima ili dvosmislenim terminima. Na primer, naziv glavnog grada Albanije – Tirana, liči na srpsku reč „tiranija“, a pogrdan naziv za Albanca („Šiptar“) takođe je nadimak kriminalca koji je učestvovao u ubistvu srpskog premijera Zorana Đinđića 2003. godine i koji je još uvek dosta prisutan u srpskim medijima. Naravno, iz razmatranja su isključena pominjanja Albanije koja se ne odnose na samu zemlju, kao što je slučaj sa „Palatom Albanije“, jednom od značajnih građevina u Beogradu.

Odabir reprezentativnog uzorka

U okviru ove studije prućene su četiri srpske dnevne novine – „Blic“, „Danas“, „Politika“ i „Informer“. Odabrane su na osnovu njihovog izveštavanja i tiraža.⁷ „Danas“ su trenutno jedine istinske dnevne novine koje su dosledno kritične prema vladajućoj Srpskoj naprednoj stranci. Njihov glavni i odgovorni urednik Dragoljub Draža Petrović glasan je i popularan kritičar srpskog predsednika Aleksandra Vučića. Novine „Danas“ osnovala je grupa novinara 1997. godine. U vlasništvu su preduzeća za novinsko-izdavačku delatnost „Dan Graf d.o.o.“ – vlasništvo deli trinaest lica, uglavnom novinara koji su bili početni osnivači „Danasa“. Iako „Danas“ ima srazmerno manji tiraž od drugih glavnih novina, kritičko izveštavanje njegovih novinara, opozicioni duh i otpor tabloidizaciji i senzacionalizmu čine ga reprezentativnim za ovu analizu.

Na suprotnoj strani političkog spektra, „Informer“ predstavlja jedne od najviše čitanih novina u Srbiji, sa preko 100.000 dnevni čitalaca i najnižom cenom od samo 20 dinara (oko 16 evrocenti) po primerku. Glavni i odgovorni urednik i stopostotni vlasnik „Informer“ Dragan J. Vučićević osnovao je list 2012. godine, neprijavljenim kapitalom iz nepoznatih izvora. Prema pomenutoj studiji BIRN-a, „Informer je brzo postao popularan, pre svega zbog senzacionalističkog, tabloidnog sadržaja. Zbog takvog sadržaja, „Informer“ se smatra jednom od najmanje profesionalnih novina, s najvećim brojem kršenja novinarskog etičkog kodeksa, kako pokazuju rezultati monitoringa Saveta za štampu. „Informer“ je široko percipiran ne samo kao blizak vladajućoj Srpskoj naprednoj stranci (SNS), već i kao često korišćen instrument za napadanje protivnika i kritičara stranke, u političkom svetu i među nezavisnim medijima, novinarima i grupama i aktivistima civilnog društva.”⁸ Nekoliko nedavnih studija ispitivalo je izveštavanje „Informer“ i opisalo ga je kao

neodgovorno, lažno i suprotno profesionalnim standardima. Na primer, analiza koju je sproveo veb-sajt za analizu medija „Cenzolovka“, koji je osnovala fondacija Slavko Ćuruvija, pokazala je da je „Informer“ najavio ništa manje nego 12 ratova na svojim naslovnim stranama 2017. godine, od koji se nijedan, na sreću, nije desio niti je postojala verovatnoća da će se desiti.⁹ Pored toga, studija koju je sproveo Udruženje novinara Srbije ukazala je na 362 lažne vesti na naslovnim stranama „Informer“ tokom 2017. godine. Ipak, uprkos tako očiglednom zanemarivanju novinarske etike, „Informer“ je i dalje primao znatna javna sredstva, uglavnom iz lokalnih samouprava.¹⁰

„Blic“ i „Politika“ su politički i profesionalno pozicionirani negde između pomenuta dva pola. „Blic“ predstavlja najviše čitane novine u Srbiji, s dnevni brojem čitalaca od blizu 150.000. Veb-sajt „Blica“ povremeno ima do 500.000 jedinstvenih dnevni poseta. Osnovan 1996. godine, „Blic“ je imao reputaciju jedinih opozicionih srpskih novina u to vreme, ali je nakon pada Miloševića postepeno postao više komercijalno orijentisan i ublažio je svoju oštricu. Kako i sam naziv sugerise, „Blic“ objavljuje uglavnom kraće vesti, izbegava duge kolumne i detaljne analize. Vlasništvo „Blica“ u potpunosti je transparentno – od 2004. godine u stoprocentnom je vlasništvu kompanije „Ringier Axel Springer Media AG“ sa sedištem u Cirihu, koja je osnovana spajanjem švajcarskih i nemačkih medijskih kuća.

Konačno, „Politika“ predstavlja najstarije novine na Balkanu. Osnovao ih je srpski novinar Vladislav Ribnikar davne 1904. godine. Uprkos dnevnom tiražu od skromnih 68.000 primeraka, „Politika“ još uvek uživa reputaciju i ima niz drugih popularnih dnevni i nedeljnih medijski sadržaja. Njen obuhvat je sveobuhvatan, članci i analize su dugački. Angažuje niz uticajni novinara koji uglavnom pripadaju vodećoj struji ili desnom centru, kao i javne ličnosti. Vlasništvo „Politike“ je sumnjivo i predmet sporova, ali je jasno da političke partije, sakrivene iza kontroverznih srpskih biznismena i sumnjivih kompanija, čvrsto drže novine. Prema BIRN-u: „Do sada država efikasno kontroliše novine – iako treba da postoje dva direktora, koji predstavljaju svaku od akcionarskih kompanija, samo jedan direktor, koji predstavlja državne udele u kompaniji, imenovan je i vodi društvo.”¹¹

Stoga, iako odabir četiri novine za ovu studiju ne odgovara u potpunosti udelu čitalačke publike u srpskim dnevni novinama (videti Grafikon 2), postoji reprezentativnost u smislu obuhvatanja celokupnog političkog spektra i odražavanja celokupne medijske situacije u Srbiji.

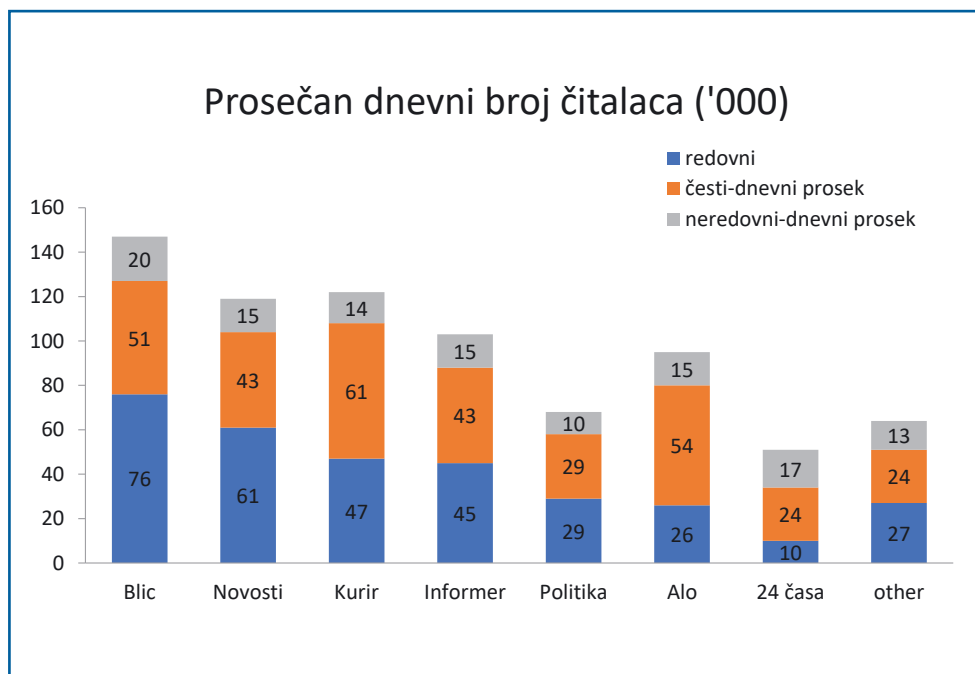
7 Za više podataka o tiražu, čitalačkoj publici i vlasništvu srpskih medija videti: <http://www.p-rs.rs/2014/10/mein-print-indeks-efikasnosti-dnevni-novina/> i Monitoring vlasništva nad medijima, <http://serbia.mom-rsf.org/en/>.

8 <http://serbia.mom-rsf.org/en/media/detail/outlet/informer/>.

9 *Informer u akciji proizvodnje sukoba: ove godine 12 ratova na naslovnoj*, <https://www.cenzolovka.rs/etika/informer-u-akciji-proizvodnje-sukoba-ove-godine-12-ratova-na-naslovnoj/> (pristupljeno: 21. 1. 2018).

10 Bogdanović, Nevena, *Pronašli smo 362 lažne vesti na naslovcama Informera za godinu dana*, Udruženje novinara Srbije, <http://www.uns.org.rs/sr/desk/media-news/55303/pronasli-smo-362-lazne-vesti-na-naslovcama-informera-za-godinu-dana.html> (pristupljeno: 21. 1. 2018).

11 <http://serbia.mom-rsf.org/en/media/detail/outlet/Politika/>.

Grafikon 2. Prosečan dnevni broj čitalaca u Srbiji²

Konotacija

Pri analizi izveštavanja srpskih medija o Albaniji, oslanjali smo se na znatnu razliku između negativne, pozitivne i neutralne konotacije, prema jeziku, tonu i posebnoj upotrebi reči. Ta kategorizacija počiva na sledećim principima:

- članak ima negativnu konotaciju kada sadrži reči kao što su: „konflikt“, „kršenje“, „nepoverenje“, „zloupotreba“, „nerešeno“ itd, ili kada postoji приметно negativno mišljenje, stav ili stanovište koje izražava reporter/autor članka;
- članak ima neutralnu konotaciju ako se koristi umeren jezik, a izveštavanje nema nasilan ton, te čitalac ostaje bez posebnih negativnih ili pozitivnih utisaka;
- članak ima pozitivnu konotaciju kada se koriste reči kao što su: „saradnja“, „dogovor“, „partnerstvo“, „rešenje“, „prijateljstvo“, „unapređenje“, „podrška itd, ili kada postoji приметно pozitivno mišljenje, stav ili stanovište koje izražava reporter/autor članka.¹³

Kategorija pejorativne konotacije dodata je tim trima kategorijama u ovoj analizi i detaljno je ispitana. Uvredljiva konotacija odnosi se na slučajeve kada se u štampanim medijima koristi reč „Šiptar“ i njene izvedenice (kao što su: „šiptarski“, „šiptarskim“, „šiptarskih“ i sl.). Ta reč smatra se uvredljivom i politički nekorektnom, te treba koristiti reči „Albanac“/„albanski“ etc. Pristalice te reči tvrde da ona zapravo odgovara etnonimu koji Albanci koriste sami za sebe – „Shqip(ë)tar“, te da se dugo upotrebljava u srpskom jeziku. Premda su obe tvrdnje zaista činjenice, lingvistički argumenti tu nemaju stvarnu vrednost budući da je važno to kako se jedna grupa oseća kada je zovu na određeni način i kakvu motivaciju druge grupe imaju kada je tako zovu. Naime, može se podjednako tvrditi da pejorativna reč „shkja/shkije/shina“ za Srbe na albanskom takođe potiče od stare albanske reči za Slovene. Međutim, sadašnja konotacija te reči jasno je pejorativna. Smatrajući da je takva pogrdna upotreba reči pojava koja zabrinjava, detaljnije smo analizirali njeno prisustvo u četiri srpske novine.

Konačno, iako ti kriterijumi omogućuju sistematsku klasifikaciju i precizno tumačenje u određenoj meri, nemoguće je u ovom konkretnom slučaju dati sasvim objektivnu razliku i treba biti svestan subjektivnog suda istraživača, kao i ograničenja takve matrice budući da ona pretpostavlja određenu recepciju čitalaca koja izmiče empirijskim nalazima.

¹² Izvor: Partner Research Solutions, 2014, <http://www.p-rs.rs/2014/10/mein-print-indeks-efikasnosti-dnevni-novina/>.

¹³ Videti Ljeshaj and Sulçebe 2014, str. 17–19.

Glavni nalazi i analiza

Radi predstavljanja percepcije Albanije u srpskoj štampi u periodu januar–septembar 2017, u ovom odeljku prvo je dat širok kvantitativni pregled članaka objavljenih na ovu temu, a zatim više objašnjenja u vezi s konotacijom tih članaka, a naposljetku detaljnije je izloženo nekoliko ključnih studija slučaja iz ovog perioda.

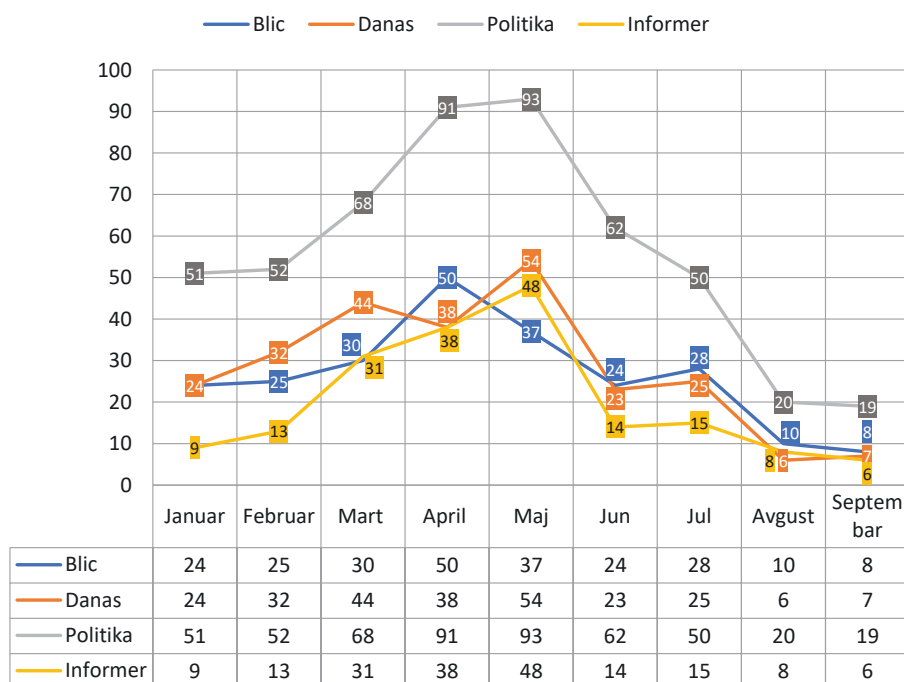
Opšte činjenice i brojke

„Blic“ je objavio 24 članka u kojima se pominju Albanija i/ili druge ključne reči u januaru, 25 članaka u februaru, 30 u martu, 50 u aprilu, 37 u maju, 24 u junu, 28 u julu, deset u avgustu i osam u septembru. Sličan broj članaka u kojima se pominje Albanija utvrđen je u „Danasu“: 24 u januaru, 32 u februaru, 44 u martu, 38 u aprilu, 54 u maju, 23 u junu, 25 u julu, šest u avgustu i sedam u septembru. „Politika“ je objavila najveći broj članaka u vezi sa Albanijom – 51 u januaru, 52 u februaru, 68 u martu, 91 u aprilu, 93 u maju, 62 u junu, 50 u julu, 20 u avgustu i 19 u septembru. To nije iznenađujuće budući da među srpskim medijima „Politika“ prednjači po obimu i dužini članaka. Naposljetku, „Informer“ je objavio samo devet članaka u januaru i 13 članaka u februaru, da bi zatim znatno povećao izveštavanje o Albaniji na 31 članka u martu, 38 u aprilu i 48 u

maju. Taj broj je pao na 14 članaka u junu, 15 u julu, osam u avgustu i šest u septembru (videti Grafikon 3).

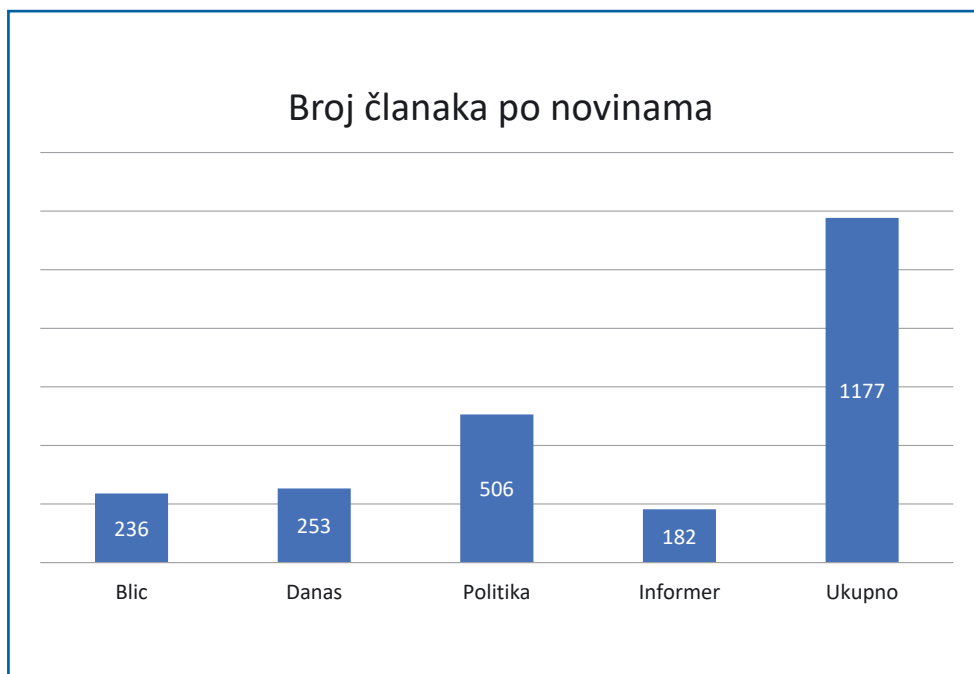
Ukupno 1177 članaka objavljeno je u četiri novine u prvih devet meseci 2017. (236 u „Blicu“, 253 u „Danasu“, 506 u „Politici“ i 182 u „Informeru“ – videti Grafikone 4 i 5). U većini članka pominje se Albanija, a u nekima se takođe često pominju Tirana i Edi Rama. Druga upućivanja, osim navedena tri, veoma su retka – ponekad se u srpskoj štampi pominje Drač (alb. Durrës), uglavnom u kontekstu planiranog auto-puta Beograd–Drač, kao i Skadar (alb. Shkodër), obično u vezi sa srednjim vekom kada su ga kontrolisali srpski vladari. Izuzimajući Edija Ramu, drugi političari, kao što su novi predsednik Ilir Meta, lider opozicije Lulzim Baša ili njegov stariji lider partije Sali Beriša, pominju se retko, skoro nikad. Bivši predsednik Albanije Bujar Nišani naišao je na određeni medijski prijem, uglavnom pre i tokom njegove posete jugu Srbije početkom marta i opet krajem aprila kada je ekspresno dodelio albansko državljanstvo kosovskom političaru i nekadašnjem vođi OVK Ramušu Haradinaju, koji je tada bio u pritvoru u Francuskoj na osnovu srpske optužnice za zločine protiv čovečnosti. U medijskoj arhivi „Ebart“ zabeležena su samo dva pozivanja na najvećeg albanskog pisca Ismaila Kadarea, dok se drugi pisci praktično ne pominju, što u suštini ukazuje na veoma mali broj kulturnih kontakata i razmena između Srbije i Albanije.

Mesečni pregled članaka u kojima se pominje Albanija

Grafikon 3. Broj članaka u kojima se pominje Albanija u četiri novine, po mesecima

Broj članaka po novinama

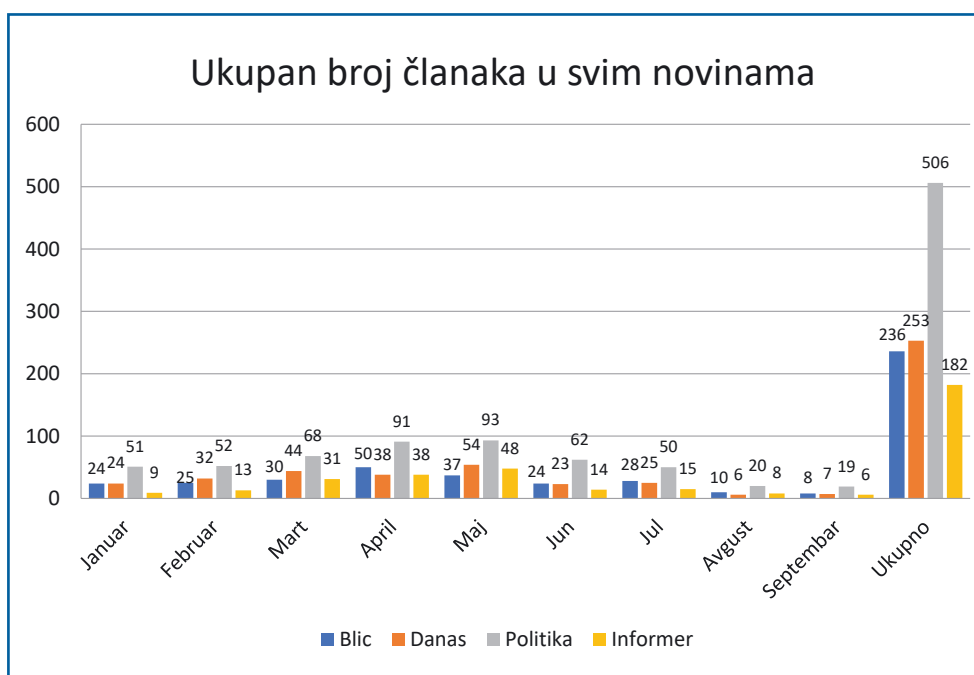

Grafikon 4. Ukupan broj članaka u kojima se pominje Albanija u svakoj od novina (januar–septembar 2017)

Očigledno je došlo do eksponencijalnog rasta broja članaka u kojima je pomenuta Albanija u srpskoj štampi u martu i aprilu, uz sličan broj članaka u maju. To se može objasniti pre svega predsedničkom kampanjom koja je vođena u Srbiji u martu, što je obično praćeno rastom desničarske retorike u kojoj se, po pravilu, eksploatiše pitanje Kosova, a Albanija pominje u vezi s tim. Drugo, slučaj Ramuša Haradinaja koji je uhapšen u januaru u Francuskoj pod srpskom optužnicom za ratne zločine i čije se izručenje Srbiji očekivalo, razrešen je tokom aprila, a vesti o tome punile su većinu srpske štampe tokom tog meseca. Jedini delimični izuzetak jeste „Danas“, koji je objavio šest članaka u kojima se Albanija pominje u manjoj meri u aprilu nego u martu, da bi povećao izveštavanje

o Albaniji u maju. To se objašnjava činjenicom da je „Danas“ manje sklon nacionalističkim osećanjima i promovisanju stavova državnih zvaničnika. Ipak, čak i u slučaju „Danasa“, primetan je porast izveštavanja o Albaniji – broj članaka je praktično udvostručen u martu i aprilu u odnosu na januar i februar, i zadržao se na veoma visokom nivou tokom celog maja. Naročito karakterističan je slučaj „Informer“, u kojem je Albanija jedva pomenuta u prva dva meseca, a zatim je to pitanje stavljeno u prvi plan kao jedna od glavnih tema u martu, aprilu i maju, da bi se zatim opet znatno smanjilo pominjanje Albanije od juna nadalje. U celini, sve novine su pominjale Albaniju i povezane reči uglavnom u martu, aprilu i maju, da bi zatim smanjile broj članaka od juna nadalje.

Ukupan broj članaka u svim novinama

Grafikon 5. Ukupno mesečno izveštavanje o Albaniji u srpskoj štampi

Pogrdna konotacija

U sadašnjem javnom diskursu u Srbiji, upotreba reč „Šiptar“, pored nesumnjivo kritičkog konteksta, očigledno ima uvredljivu i pogrdnu konotaciju.

Samo u januaru 2017, „Informer“ je objavio 20 članaka s pogrdnom rečju „Šiptar“. Samo se jedan slučaj odnosio na nadimak poznatog preminulog srpskog gangstera koji je učestvovao u ubistvu srpskog premijera Zorana Đinđića 2003. godine. U druga dva slučaja, glavni i odgovorni urednik Vučićević upotrebio je frazu „soroško-šiptarska organizacija“, optužujući određene srpske nevladine organizacije za antisrpske aktivnosti ili zalažući se za dalju modernizaciju i kupovinu oružja od Rusa za srpsku vojsku. Svih preostalih 17 slučajeva odnose se na Kosovo, a u šest od njih pominje se i Albanija. U februaru, od 26 članaka, dva su sadržala pogrdno značenje, a preostalih 24 odnosilo se na kosovske Albance, od kojih se u četiri pominjala i Albanija.

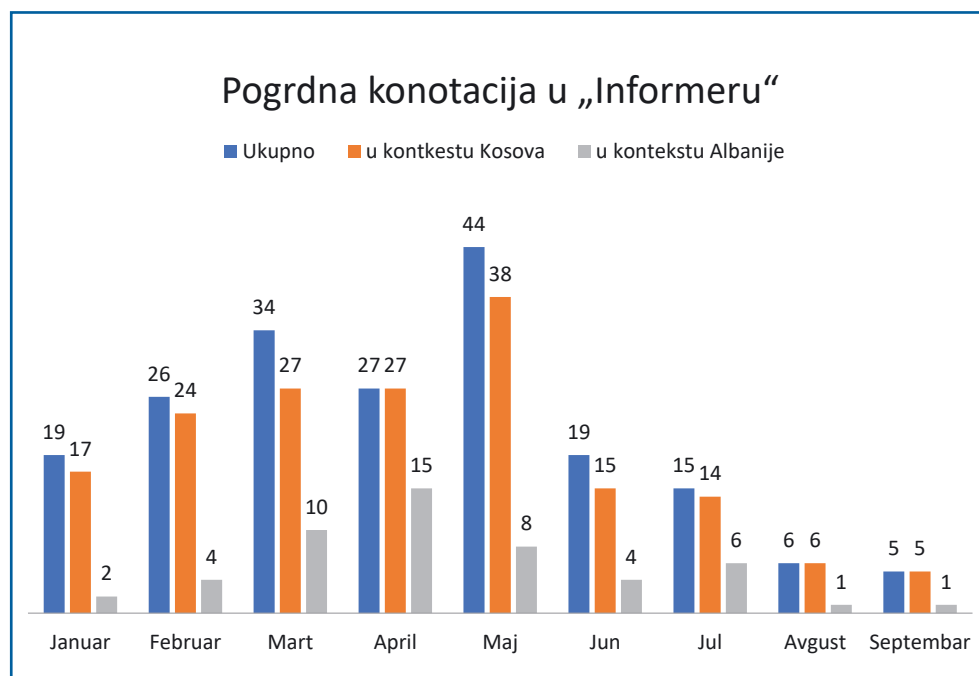
Takvo izveštavanje nastavljeno je i čak je intenzivirano s političkom krizom u bivšoj jugoslovenskoj Republici Makedoniji u martu i predstojećim predsedničkim izborima u Srbiji početkom aprila, kada po pravilu dolazi do rasta nacionalističke i desničarske retorike u medijima. U martu, 36 članaka u „Informeru“ sadržalo je pogrdnu reč „Šiptar“. Dva slučaja nisu bila vezana za Albance, a sedam od preostalih 34 odnosilo se na bivšu jugoslovensku Republiku Makedoniju, bez pominjanja Kosova ili Albanije. Preostalih 27 odnosilo se na Kosovo, od kojih se u deset koristio termin „Albanija“, uglavnom u kontekstu fraze „Velika Albanija“. U aprilu, „Informer“ je objavio 27 članaka s rečju „Šiptar“. U 15 od tih članaka upotrebljena je reč „Albanija*“ (videti Grafikon 6). Rast antialbanskih osećanja u „Informeru“ nastavljen je u maju, kada su objavljena 44 članaka u kojima se pominje reč „Šiptar“ – 38 od njih odnosilo

se na Kosovo, a u osam je pomenuta Albanija. To prečutno ukazuje na rast antialbanskog raspoloženja u „Informeru“ u aprilu i maju u opštem smislu, i pejorativno pozivanje na Albaniju u konkretnom smislu. Od juna nadalje, upotreba pejorativnih termina smanjena je na 19 u junu (četiri u vezi sa Albanijom), 15 u julu (šest u vezi sa Albanijom), šest u avgustu i pet u septembru, dok se samo po jedan slučaj u svakom mesecu odnosio na Albaniju.

Tokom istog perioda, primećeno je nekoliko drugih slučajeva upotrebe reči „Šiptari“ u srpskim medijima. U „Politici“, na primer, ta reč upotrebljena je u 20 članaka, od kojih se četiri odnosilo na kontekst nevezan za Srbe i Albance, pod znacima navoda i u kritičkom kontekstu. Međutim, 11 od preostalih 13 članaka odnosilo se na Albance u jasno pogrdnom značenju, dok se jedan odnosio i na Albaniju. Konačno, u još dva članaka, u „Politici“ su citirani zvaničnici koji su koristili taj neprikladan termin u značenju koje se može okarakterisati latentno pogrdnim. Vredi pomenuti da sedam slučajeva pogrdne upotrebe potiče samo iz maja. U junu, „Politika“ je koristila tu reč u dva navrata i jednom u julu (nijedan slučaj nije bio vezan za Albaniju). Nijedan slučaj upotrebe tog termina nije zabeležen u avgustu i septembru.

U „Danasu“ je upotrebljena reč „Šiptar“ u vezi s kosovskim Albancima u 21 članku. Generalno, praktično svi slučajevi u kojima je ta reč upotrebljena u „Danasu“ jasno se odnose na kontekst kritikovanja nacionalizma u srpskim tabloidima, političara ili šire javnosti, osim jednog slučaja u kojima su citirani srpski zvaničnici.

Od 30 članaka iz „Blica“ koji sadrže reč „Šiptar“, 14 se odnosi na pomenutog srpskog gangstera, a tri na kriminalca sa istim nadimkom. Pored toga, dva članka iz februara tiču se tragičnog događaja sa Srbinom iz Štrpca na Kosovu koji je u psihotičnom

Grafikon 6. Upotreba pogrdnog termina za Albance u „Informeru“ (januar–septembar 2017)

napadu pokušao da ubije dvojicu svojih sinova – jednoga je ubio, a drugog ranio, u ubeđenju da će Albanci doći da im izvade organe i ubiju ih. Drugi članak odnosio se na ubode nožem dva ruska fudbalska navijača u Beogradu, kojima su srpski protivnici u borbi uzvikivali: „Šiptari, Šiptari“. Od preostalih sedam članaka, u tri slučaja novinari „Blica“ koristili su tu reč – jednom u kritičkom značenju hvaleći napredak privrede na račun nacionalizma u regionu, a u druga dva slučaja u pogrdnom značenju. Četiri preostala slučaja predstavljaju citate iz intervjua s javnim ličnostima, od kojih je u tri slučaja ta reč upotrebljena u pejorativnom smislu. Sveukupno, *stricto sensu* samo pet slučajeva pogrdne upotrebe reči zabeleženo je u „Blicu“ od januara do aprila – tri od strane istaknutih javnih ličnosti i dva od strane novinara. Ipak, izveštavanje „Blica“ ukazuje na duboke predrasude i neprijateljstvo na dubljem planu – srpski kriminalci s nadimkom „Šiptar“, fudbalski navijači koji vređaju navijače ruskog „Spartaka“ rečima „Šiptari“, predstavljaju užasne pokazatelje izrazito negativne konotacije te reči u kolokvijalnoj upotrebi. Najpotresniji slučaj krvave i samoubilačke biopolitike jeste slučaj oca iz Štrpca s Kosova, po svemu sudeći dobrog muža, koji je ubio jednog sina, a drugog ranio zbog fiks-ideje da će „Šiptari“ doći da otmu i muče njegove sinove i izvade njihove organe. Na određeni način, to je najočiglednija i zabrinjavajuća ilustracija nacionalističke politike koja je urezana u umove običnih građana i dubokog neprijateljstva koje još uvek zasenjuje srpsko-albanske odnose.

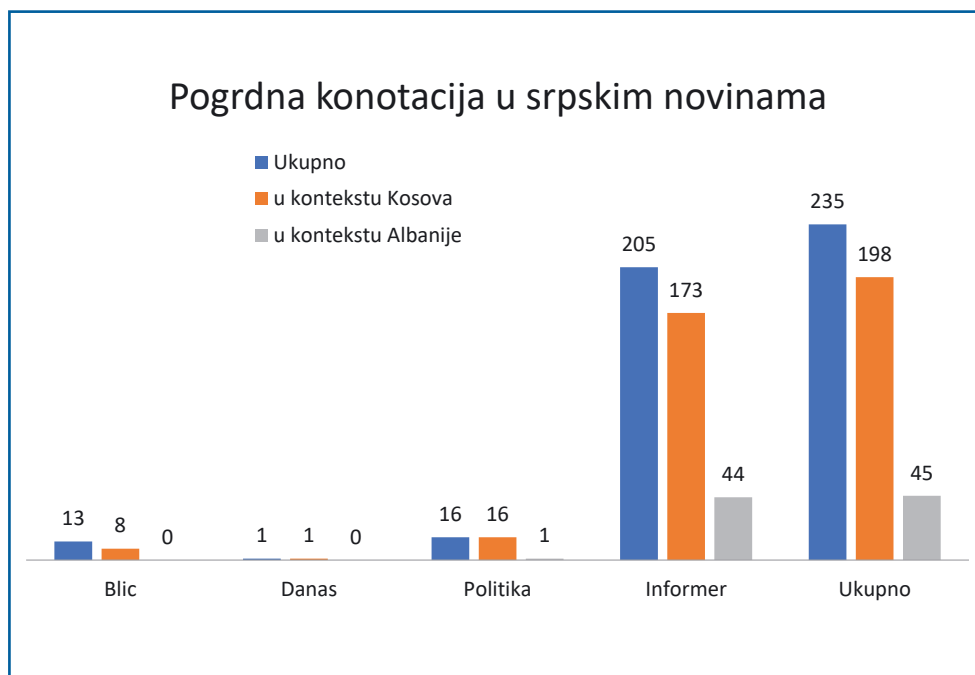
tako prednjači u toj uvredljivoj diskurzivnoj praksi, „Politika“ je primenjuje relativno retko, ali приметно toleriše njenu upotrebu kod desničarski orijentisanih gostujućih kolumnista ili sagovornika. U „Blicu“ je ta praksa retka i pojavljuje se skoro isključivo u intervjuiima, dok u „Danasu“ praktično uopšte ne postoji. Naravno, ono što zabrinjava jeste činjenica da tabloidno-senzacionalističke novine „Informer“ čita verovatno 20 do 25 puta više ljudi nego profesionalno superiorne novine „Danas“. U tom smislu, nešto veće prisustvo pogrdne reči „Šiptar“ svedoči o opasnostima srpskih medija, degradiranju novinara i eroziji profesionalnih standarda koji karakterišu postojeću medijsku situaciju u Srbiji i detaljno su izloženi u prethodnom delu ovog teksta.

Rodni problemi u srpskim novinama

Marš sa ženskih strana na naslovne strane jedva da je okončan.

Širli Bjađi i Marilyn Kern-Foksvort

Pre nego što se osvrnemo na rodni aspekt novinskog izveštavanja o Albaniji u srpskim medijima, izložićemo opšte infor-

Grafikon 7. Upotreba pogrdne reči za Albance u četiri srpske novine (januar–septembar 2017)

Ukratko, iako je korišćenje pogrdnih reči za Albance u većini srpskih medija (sa izuzetkom „Informera“) veoma retka (videti Grafikon 7), ta tendencija je ipak još uvek prisutna i zabrinjavajuća. Pored toga, iako se većina slučajeva odnosi na kosovske Albance, pojedini slučajevi, čiji broj raste, takođe se odnose na Albaniju i, odnedavno, na etničke Albance u bivšoj jugoslovenskoj Republici Makedoniji. Štaviše, upotreba pogrdne reči odgovara opštem političkom usmerenju novina i bliskosti vladajućoj partiji – „Informer“

macije o sadašnjoj zastupljenosti žena u srpskim medijima. U nekoliko sistematskih studija koje su sprovedene u otprilike poslednjih deset godina prepoznata je još uvek prisutna mizoginija, stereotipno predstavljanje žena i dominacija patrijarhalnog obrasca u srpskim i regionalnim medijima uopšte (Arsić 2000, Blagojević 2005, Bamburać, Jusić and Isanović 2006). Alda Isanović tvrdi da „svet koji novinari vide, tumače i rekonstruišu jeste muški svet – svet u kome središnju poziciju u 80%

slučajeva zauzimaju muškarci (Bamburać, Jusić and Isanović 2006: 59). Prema Snježani Milivojević, to se naročito odnosi na politiku koja još uvek dominantno funkcioniše kao muški domen (Milivojević 2004: 11–24).

Rodni aspekt izveštavanja srpskih novina o Albaniji u posmatranom periodu ne odstupa od pomenute slike muške dominacije. Štaviše, rodna perspektiva može dobro poslužiti kao litmus-test opšte političke, ideološke i profesionalne perspektive koju zastupaju četiri novine. Način na koji se rodna pitanja tretiraju govori mnogo o opštem uredničkom, političkom i profesionalnom pristupu novina.

Imajući u vidu pomenute niske standarde novinarstva u „Informeru“, malo prostora ostavljeno je rodnoj ravnoteži i suptilnosti. Kad je reč o zaposlenima, na veb-sajtu „Informer“ navedeno je šest urednika (direktor, glavni urednik, odgovorni urednik, dva urednika i noćni urednik), od kojih su svi muškarci. Nasuprot tome, pet od osam navedenih novinara su žene. Pored toga, s obzirom na to da su informacije koje objavljuje „Informer“ obično kratke i nepotpisane, nije moguće preciznije utvrditi doprinos ženskih novinara pisanju „Informer“.

Velika većina članka u kojima se pominje Albanija u „Informeru“ ima mušku orijentaciju. Naime, ličnosti o kojima pišu, konsultanti i eksperti su muškarci, pri čemu, ako se ti tekstovi uopšte potpišu, njihovi autori su uglavnom muškarci. U retkim slučajevima kada se pominju strane političarke, one imaju negativnu ulogu.¹⁴ Jedini izuzetak je Federika Mogerini, čija je izjava: „saradnja sa Zapadnim Balkanom, kao regionom u srcu Evrope, od vitalnog je značaja za EU. To ću reći u Tirani, Sarajevu, Prištini, Beogradu, Podgorici i Skoplju“ preneti u neutralnom tonu („Federika Mogerini“, 1. mart). Za razliku od toga, srpska političarka Nela Kuburović, ministarka pravde, pozitivno je zastupljena.¹⁵ Sve u svemu, „Informer“ je objavio skroman broj od sedam članaka koji se odnose na Albaniju, sa političarkama kao ličnostima o kojima je reč (po jedan u februaru, avgustu i septembru, po dva u martu i maju). Tri političarke prikazane su u negativnom svetlu (Mimi Kodeli iz Albanije, Hilari Klinton i Madlen Olbrajt). Ministarka Kuburović prikazana je u pozitivnom svetlu dva puta, a Mogerini je pomenuta dva puta u neutralnom kontekstu.

Iako „Blic“ ne oskudeva u tabloidnom načinu izveštavanja, za njega piše određeni broj novinarki, kao što su: Ivana Mastilović Jasnić, Slađana Aničić, Miroslava Brkić, Lana Gedošević, Milana Pejić, čije je izveštavanje o Albaniji obično prilično umereno.¹⁶ Generalno, „Blic“ ima rodno osetljiviji pristup od „Informer“, ali je i dalje daleko od adekvatnog predstavljanja rodni odnosa. S jedne strane, ženski likovi i teme u glavnom

tekstu relativno su retki, pri čemu dodatak „Blic žena“ predstavlja izvor stereotipa i promoviše prilično tradicionalne uloge polova. S druge strane, ženski likovi, informatori ili lica obično zauzimaju centralno mesto u političkoj rubrici nekoliko puta mesečno, a u nekim slučajevima žene su uključene i kao intervjuisana lica, informatori ili eksperti za Albaniju ili teme u kojima se Albanija pominje.¹⁷

Iako je sadržaj koji se objavljuje u „Politici“ više ženski orijentisan u poređenju s drugim novinama, broj takvih članaka još uvek je srazmerno skroman. Tako su političarke ili žene bile dominantne u najmanje sedam članaka u kojima se pominjala Albanija u januaru, u pet u februaru, šest u martu, tri u aprilu, sedam u maju, tri u junu, dva u julu, jednom u avgustu i dva u septembru. Pored toga, žene kojima je „Politika“ posvetila pažnju u člancima u kojima se pominje Albanija uglavnom su iz Srbije. Srpske javne ličnosti kao što su Tanja Mišćević (19. januar), Zorana Mihajlović (21. januar), Ana Brnabić (27. avgust), Nela Kuburović (7. septembar) intervjuisane su ili konsultovane u vezi s relevantnim političkim pitanjima. „Politika“ je takođe pisala o srpskim sportistkinjama – atletičarkama Ivani Španović i Ameli Terzić (23. i 26. februar), spisateljicama Jeleni Lengold i Ljiljani Habjanović u vezi sa albanskim izdanjima njihovih romana (3. januar, 26. mart, 1. septembar) i glumici Zlati Numanagić koja živi u Albaniji (11. april). „Politika“ je takođe posvetila pažnju znamenitim Srkinjama iz prošlosti koje su zadužile Srbiju svojim patriotskim naporima – arhitekti Oliveri Kandić, zaslužnoj za zaštitu srpskog kulturnog nasleđa (8. januar), kraljici Nataliji Obrenović (6. januar), spisateljici Danici Marković (12. mart) ili junaštvu žena u Prvom svetskom ratu (23. juni), kao i o istoričarki Jeleni Guskovoj koja je branila tvrdokornu srpsku politiku prema Kosovu (4. juni).

Žene zvaničnici EU dobile su manje prostora u člancima koji se odnose na Albaniju, osim nekoliko neutralnih članaka o Federiki Mogerini (23. februar, 1. mart, 3. mart, 25. maj) ili sporadičnih pominjanja Angele Merkel. Takođe je bilo nekoliko negativno intoniranih članaka o parlamentarki EU Urliki Lunaček, koja je kritikovana zbog toga što je pritiskala Srbiju da prizna Kosovo (21. maj) i Gizeli Vilc, generalu NATO-a u Bosni zbog njenih strogih stavova (11. januar). Žene zvaničnici iz regiona koje su pominjane u „Politici“ u vezi sa Albanijom jesu Teuta Arifi, gradonačelnica Tetova u bivšoj jugoslovenskoj Republici Makedoniji (18. mart), Majlinda Bregu, parlamentarka iz Albanije, koja je izrazila bojazni u vezi s Haradinajevim hapšenjem (19. januar), i Vera Jovanovska, ambasador bivše jugoslovenske Republike Makedonije u Srbiji (31. maj).

Konačno, nekoliko članaka u kojima je pomenuta Albanija u „Politici“ takođe se ticalo tema koje su više feministički ili ženski orijentisane, kao što su članci o devojcicama koje su često prinuđene da uđu u brakove u Srbiji i Albaniji (12. januar), mešanim srpsko-albanskim brakovima (24. februar), novim

14 Videti, na primer, sledeće članke: „Albanci i Srbi nas tužakali NATO“ (17. februar), „Klintonovi izazivaju rat na Balkanu“ (20. mart), „Tači šalje Olbrajtu i Ahtisariju u Brisel?“ (6. maj).

15 Videti članke: „Zašto se čuti na pretnje Srbiji“ (17. maj) i „Nela Kuburović: Morina će imati pravično suđenje“ (7. septembar).

16 Videti: „Kosovo je pion kog će Putin žrtvovati“ (24. januar), „Džihadista krvolok ispija kafe na KIM“ (5. januar), „Da li Tramp uopšte zna gde je Kosovo“ (8. februar) i intervju sa Edijom Ramom (15. avgust), „Dačić: Ramina Velika Albanija pretnja za mir“ (19. april), „Da pretim kao Rama, 'visio' bih u Briselu“ (21. april).

17 Videti, na primer: „Rudarski je ovo posao, ali uživam!“ (30. januar), „Balkanske NATO zemlje ogrezle u kriminal“ (17. februar), „Dve trećine Srba nije bilo na Kosovu“ (15. februar) itd.

zakonima o sprečavanju nasilja u porodici u Srbiji i Albaniji (28. maj), kao i jedan antifeministički članak o nepravičnom srpskom pravnom sistemu koji skoro isključivo daje starateljstvo majkama (5. maj).

Kad je reč o rodnoj perspektivi, članci u kojima se pominje Albanija u „Politici“ relativno su retki, prorežimski i orijentisani prema muškarcima, sa relativno malo stranih političara i dopisnika. „Politici“ svakako ne nedostaju novinari, pa u tom smislu ni novinarka, ali one su uglavnom urednici i glavni dopisnici za rubrike o nauci, društvu, kulturi, starima itd., dok desk, svet, politiku i ekonomiju pokrivaju urednici muškarci. Novinarke koje su tim temama dale značajniji doprinos jesu Jasmina Pavlović Stamenić, dopisnik iz Atine, Biljana Radomirović i Dragana Jokić Stamenković. „Politika“ je povremeno objavljivala tekstove drugih novinarki kao što je Katarina Đorđević, koja je pisala o porodičnim pitanjima. Ipak, većinu članaka u kojima se pominje Albanija napisali su novinari muškarci. Kad je reč o političkim temama u „Politici“, radi se još uvek pre svega o muškom domenu.

„Danasu“ treba odati priznanje za očigledne napore u održavanju rodne ravnoteže. „Danas“ daje glas najvećem broju evropskih žena zvaničnika i češće od drugih novina uključuje dopisnike žene, eksperte i intervjuisana lica. Među nizom istaknutih žena koje su pominjale Albaniju u „Danasu“, Federika Mogerini svakako se izdvaja budući da je pomenuta u preko 100 članaka u posmatranom periodu, od čega 37 puta u martu kada je posetila region, dok pet od tih članaka takođe sadrže njena pozivanja na Albaniju.

„Danas“ je takođe objavio nekoliko razgovora sa političarkama EU koje su pominjale Albaniju, kao što su Tanja Fanon, poslanica Evropskog parlamenta (29. juni), Angelina Ajhorst, direktorka Odeljenja za Zapadni Balkan i Tursku u Evropskoj službi za spoljne poslove, ambasadorica Francuske Kristin Moro (19. juni), Hedvig Morvai, izvršna direktorka Evropskog fonda za Balkan (12. juli), Marilena Kopa, poslanica Evropskog parlamenta (4. maj) itd. „Danas“ je objavio detaljan portret Tereze Mej i pisao je o Maji Kocijančić u kontekstu Albanije (16. maj). Kad je reč o srpskim političarkama, Ana Brnabić bila je u središtu znatne medijske pažnje, što nije iznenađujuće, od kada je postala premijer, od kraja juna nadalje, a u nekoliko članaka u kojima je ona pomenuta takođe je pomenuta Albanija (12, 13. juli). Pored nje, Nela Kuburović, ministarka pravde, takođe je povremeno pominjana u vezi sa slučajem Morina. Jadranka Joksimović (6. i 12. maj), ministarka za evropske integracije, i Zorana Mihajlović, potpredsednica Vlade i ministarka građevinarstva, saobraćaja i infrastrukture (18. mart), povremeno su konsultovane u vezi sa Albanijom. Druge srpske političarke i javne ličnosti bile su manje zastupljene u medijima i nisu bile pomenute u vestima koje sadrže reč „Albanija“ i pomenute reči.

„Danas“ su jedine novine koje su posvetile značajnu pažnju pojedinim izrazito feminističkim, antiratnim događajima, takođe

vezanim za pitanje ratnih zločina i odgovornosti, uz pominjanje Albanije i kritikovanje opstruiranja tih događaja od strane desničarskih grupa. Takvi slučajevi uključuju Ženski sud, koji su organizovale Žene u crnom i Centar za ženske studije, međunarodna organizacija koja se bavi stradanjem žena u ratovima (2. juni) ili snimanje filma „Albanke su naše sestre“ u Nišu (24. juni). „Danas“ je takođe pokušao da uključi žene u debate – na primer, u debatu „Kako komentarišete izjavu Vučića da Srbi i Albanci treba da sarađuju zato što će Albanaca u budućnosti biti više, a Srba sve manje?“ bio je uključen jednak broj eksperata žena i muškaraca (11. avgust).

Naime, kratak pregled objavljenih članaka potvrđuje argument da je „Danas“ uložio napore da održi rodnu ravnotežu ili da barem ženama da glas na svojim stranama – od politike, preko ekonomije do kulture i drugih oblasti. Tako se u kulturnoj rubrici „Danasa“ moglo pročitati da roman srpske spisateljice Jelene Lengold treba da bude objavljen u Albaniji (6. januar), kao i o boravku spisateljice Lejle Kalamujić u Beogradu, iz podršku „Tradukija“ i partnera uključujući Ministarstvo kulture Albanije (14. januar). Takođe je pisano o trčanju Amele Terzić do Skadra u Albaniji (17. februar), intervjuisana je Biljana Vankovska, profesorka na Filozofskom fakultetu u Skoplju, koja je pomenula Albaniju (21. februar) i često je pisano o aktivnostima i izjavama Federike Mogerini (23. februar, 2, 19, 25, 26. mart...). Većinu tih članaka napisale su novinarka Ruža Ćirković, Lidija Valtner, Marija Stojanović, Jelena Tasić, Snežana Čongradin i Marija Kojčić. To znači da uključivanje više novinarki, a pre svega urednica i glavnih i odgovornih urednica, ima za rezultat veću rodnu senzitivnost i pažnju. Međutim, kako bi se postigla prava rodna ravnoteža i jednakost u medijima, potrebno je uložiti više napora da bi se prekinula još uvek dominantna patrijarhalna i nacionalistička matrica.

Studije slučaja

a. Slučaj Haradinaj

Slučaj Ramuša Haradinaja obeležio je izveštavanje o Albaniji od početka januara do kraja aprila 2017, budući da se pominjanje Albanije u srpskim novinama u posmatranom periodu u velikoj meri odnosilo na Haradinaja. Stoga, kada su se srpski čitaoci susretali s terminom „Albanija“ u novinama, to se obično ticalo pomenutog slučaja.

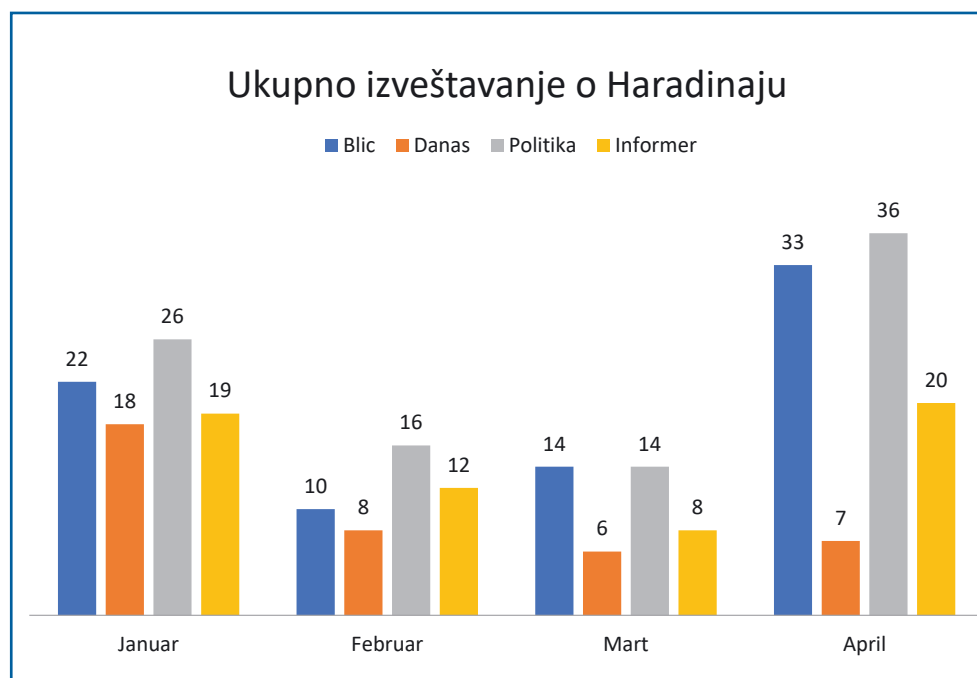
Opšte informacije

Ramuš Haradinaj je sadašnji lider Alijanse za budućnost Kosova i nekadašnji vođa Oslobodilačke vojske Kosova (OVK/UÇK) tokom sukoba 1998. i 1999. godine, a zatim bivši premijer Kosova 2005. godine. Osuđen je 2008, a zatim opet 2012. pred Međunarodnim krivičnim sudom za bivšu Jugoslaviju zbog sumnje da je počinio zločine protiv čovečnosti nad Srbima, Romima i Albancima

1998. godine, ali je oslobođen zbog nedostatka dokaza. Srbija je, međutim, raspisala posebnu poternicu preko Interpola, čiji je Srbija član, ali Kosovo nije, te je očekivala da će Haradinaj biti upućen u Srbiju na suđenje za ratne zločine.

Slučaj Haradinaj otvoren je u srpskim medijima 5. januara, kada je objavljeno da je Haradinaj uhapšen u Francuskoj po osnovu Interpolove poternice koju je izdala Srbija. Srpski mediji su nastavili da izveštavaju o svim glavnim elementima tog slučaja – o njegovom puštanju na slobodu uz kauciju sredinom januara, ali uz obavezu da se redovno javlja francuskoj policiji i nemogućnost napuštanja zemlje, zatim o njegovom tromesečnom boravku u Francuskoj i kasnijoj presudi francuskog suda kojom mu je dozvoljeno da se vrati na Kosovo. Konačni čin ove drame bila je dobrodošlica koja mu je organizovana u Prištini i mere koje je srpska diplomatija preduzela protiv Francuske. Pored toga, ovaj slučaj privukao je pažnju zvaničnika iz Albanije, koji su Haradinaju pružili pomoć. Budući da Kosovo nije član Interpola, Albanija je preuzela ulogu zalaganja za njegovo puštanje i promptno mu je dodelila državljanstvo na osnovu uredbе predsednika, kako

deset u februaru (Albanija je pomenuta u tri članka), 14 u martu (Albanija pomenuta u jednom) i 33 u aprilu (Albanija je pomenuta u 13 članaka). „Danas“ je objavio 18 članaka u kojima se pominje Haradinaj u januaru, od kojih se Albanija pominje samo u jednom, osam u februaru (Albanija pomenuta u tri članka), šest u martu (Albanija pomenuta u jednom) i sedam u aprilu (Albanija pomenuta u četiri). „Politika“ je objavila 26 članaka o Haradinaju u januaru, od kojih je u pet pomenuta Albanija, dok je u februaru objavila 16 članaka, od kojih se Albanija pominje u tri. U martu, „Politika“ je objavila 14 članaka u kojima se pominje Haradinaj, od kojih samo jedan sadrži upućivanje na Albaniju, dok je u aprilu, mesecu kada je odluka donesena, „Politika“ intenzivirala izveštavanje, što je bilo očekivano, i objavila je ukupno 36 članaka o Haradinaju, od kojih se Albanija pominje u deset. Kad je reč o „Informeru“, u januaru, Haradinaj je pomenut u 19 članaka, od kojih se Albanija pominje u dva, zatim u 12 članaka u februaru (Albanija je pomenuta u tri), osam članaka u martu (Albanija je pomenuta samo u jednom) i 20 u aprilu, od kojih je Albanija pomenuta u šest (videti Grafikon 8).

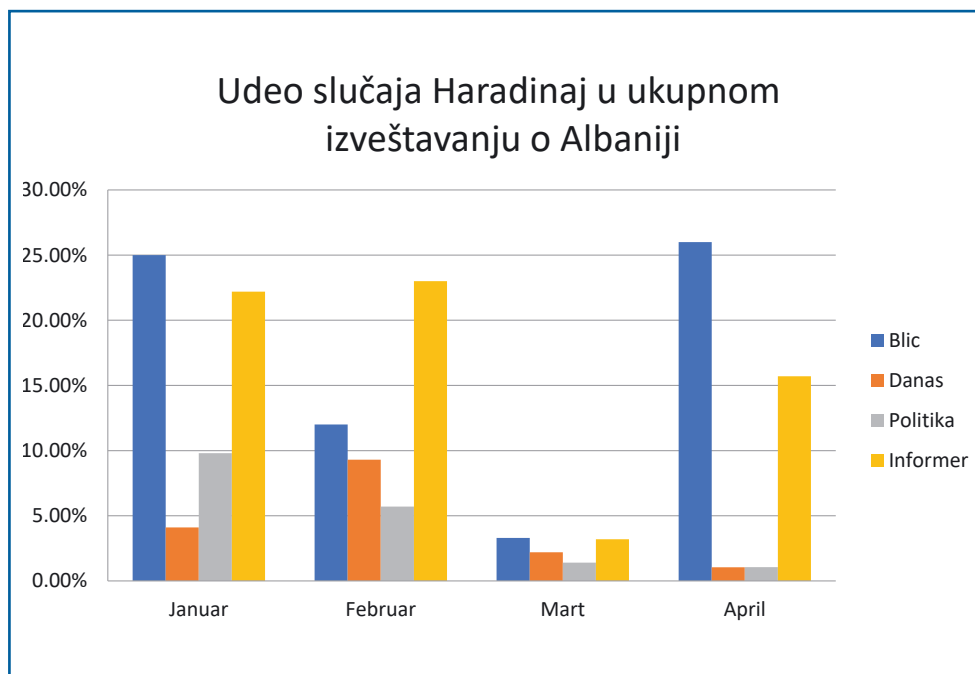
Grafikon 8. Ukupan broj članaka o slučaju Haradinaj u četiri novine (januar–april 2017)

bi omogućila njegovo konačno izručivanje Albaniji. Mediji su takođe izveštavali o Ediju Rami koji je njegovo hapšenje opisao kao čin isključivo političke prirode, a kasnije je hvalio Haradinaja i njegovu pobjedu po povratku.

Kvantitativni podaci

Slučaj Haradinaj privukao je znatnu pažnju srpskih medija tokom pomenutog perioda. „Blic“ je objavio 22 članka o Haradinaju u januaru, od kojih je u pet pomenuta Albanija,

U procentima, u „Blicu“, udeo slučaja Haradinaj u ukupnom broju članaka u kojima je pomenuta Albanija iznosio je 25% u januaru, 12% u februaru, 3,3% u martu i 26% u aprilu. U „Danasu“, slučaj Haradinaj učestvovao je sa 4,1% u januaru, 9,3% u februaru, 2,2% u martu i 10,5% u aprilu. U „Politici“, taj procenat iznosio je 9,8% u januaru, 5,7% u februaru, 1,4% u martu i 10,6% u aprilu. U „Informeru“, slučaj Haradinaj pomenut je u udelu od 22,2% u odnosu na sve članke u kojima je pomenuta Albanija, zatim 23% u februaru, 3,2% u martu i 15,7% u aprilu (videti Grafikon 9).

Grafikon 9. Udeo slučaja Haradinaj u ukupnom izveštavanju o Albaniji (januar–april 2017)

U celini, slučaj Haradinaj imao je značajan udeo u svim člancima u kojima je pomenuta Albanija, pri čemu su „Blic“ i „Informer“ tu temu znatno više eksploatisali, te su joj posvetili veći prostor u svojim ukupnim pominjanjima Albanije.

Izveštavanje

Ne iznenađuje činjenica da su srpske novine koristile negativan jezik u izveštavanju o slučaju Haradinaj. Uostalom, Haradinaj je bio komandant oružane grupe koja je počinila niz zločina nad Srbima i drugim etničkim grupama na Kosovu i već je bio dobro poznat srpskoj javnosti po zastrašivanju i ubijanju ključnih svedoka tokom suđenja pred Haškim sudom.

I pored toga, postoje upadljive razlike u jeziku i analizi ovog slučaja u različitim srpskim novinama. „Informer“ je prednjačio u izveštavanju. U člancima „Informera“ korišćena je pogrdna reč „Šiptari“ za Albance, iznošene su tvrdnje da „EU podržava ubijanje Srba“, objavljuvani naslovi poput sledećih: „Evropsko lice zla“, „EU štiti koljača srpske dece“ ili „Evropo, jebo te Haradinaj“, pisano je da albanski lobisti, mafijaši i biznismeni troše milione na oslobađanje Haradinaja, upozoravano je na navodne albanske terorističke pretnje ukoliko Haradinaj ne bude bio pušten i sl. Takvo izveštavanje savršeno se uklapa u popularni diskurs o srpskim žrtvama, nepravdi i teorijama zavere, kojima se zagovara stanovište da su Srbi najveće žrtve međunarodne zavere protiv njih, koju sprovode zapadne sile i Albanci kao njihove marionete i ljubimci.

Ono što je donekle iznenađujuće jeste da se „Blic“ nije mnogo razlikovao u izveštavanju o slučaju Haradinaj. Iako su izveštači „Blica“ izbegavali pogrdnu reč „Šiptari“, njihovo izveštavanje i naslovi bili su namerno zapaljivi, kao, na primer: „Sekli glave bebama, mučili, streljali, silovali“. „Blic“ je kritikovao vodeće

političare iz Albanije zbog pomaganja Haradinaju, povremeno opisujući njihov pokušaj da ga skinu sa Interpolove poternice kao „grubo i nedopustivo mešanje jedne države u suverenitet Srbije“ (13. januar) i zaključio je da je ishod cele afere rezultat miliona evra koje su Albanci potrošili na lobiranje.

„Politika“ je dosta manje opterećivala svoje čitaoce opisima monstruoznih zločina koje su počinili Haradinaj i njegova banda, i stavljala je akcenat uglavnom na problematične odnose pravde i politike. Očigledno svesna ishoda slučaja Haradinaj od samog početka, „Politika“ je oscilirala između resigniranosti i oštre kritike pravne i političke hipokrizije EU i prilično mlake kritike pravnih institucija Srbije i njihovih učestalih neuspeha da predstave svoj slučaj protiv Haradinaja na najbolji mogući način. U članku „Triler zvani Haradinaj“ (28. april), koji je objavljen nekoliko dana nakon puštanja na slobodu bivšeg vođe OVK, novinar Boško Jakšić u svom stilu je napisao: „Slučaj Haradinaj pokazao je da Albanci sa Kosova pate od istog sindroma kao i Srbi, Hrvati ili Bošnjaci kada se treba suočiti sa zločinima koje su počinili pripadnici njihovog naroda, uključujući i 'heroje' koji su im doneli nezavisnost... svaka veruje da je pretrpela najveće žrtve, a da je neka druga zajednica najveći krivac“.

Veoma retki bili su članci u kojima je zvanična srpska politika u datom slučaju kritikovana ili preispitivana. Na primer, u članku sa nadnaslovom „Beogradu može štetiti slučaj Ramuša Haradinaja“, „Danas“ je analizirao moguće implikacije i negativne efekte Haradinajevog hapšenja. U „Danasu“ su objavljena stanovišta komentatora Dušana Janjića, koji je napisao da taj slučaj „pokazuje nizak nivo poverenja u poternice koje dolaze iz Srbije“ na zapadu, te je ispitao nedostatke srpskog pravosudnog sistema uopšte, a posebno međunarodnih poternica, koje su često izdavane 1998. i 1999. godine, a od tada slabo ili nedovoljno obnavljane ili unapređivane. Janjić u

svom članku u „Danasu“ zaključuje upozorenjem da „Srbija može da dobije pravnu, međunarodnu i političku šamarčinu koja joj nije potrebna u ovim teškim vremenima“ (7. januar).

Generalno, izveštavanje o slučaju Haradinaj ostavlja utisak prilično lošeg, senzacionalističkog i zapaljivog izveštavanja. Srpska publika ostala je uskraćena za brojne aspekte koji bi bili predmet interesovanja u ovom važnom slučaju – kada je i kako stara optužnica proširena, kakve je argumente dao francuski sud rekavši da Srbija nije zadovoljila proceduru i obaveze u vezi s dokumentima, kakvi su bili mogući i konačni nedostaci tog slučaja itd. Nije bilo nijednog članka ili analize kojima bi se jasno upozorilo da bi najverovatniji ishod bilo puštanje Haradinaja na slobodu i da bi ga njegovo mučeništvo uzdiglo u najpopularnijeg političkog igrača na Kosovu na dolazećim izborima. Takvim nespretnim potezom, Srbija je zaista dobila šamar u lice, baš kao što je Janjić upozorio, i dodatno je radikalizovala kosovsku političku scenu. Ukratko, slučaj Haradinaj nije doneo nikakve koristi i naneo je dosta štete Srbiji.

Albanija i albanski političari zauzimali su veoma malo prostora u izveštavanju srpskih medija o ovom slučaju, što je u određenom smislu prikladno s obzirom na njihovu zanemarljivu ulogu u ovom slučaju generalno. Pominjani su sporadično, uglavnom preko Raminih izjava o isključivo političkom aspektu njegovog hapšenja, promptnom dodeljivanju albanskog državljanstva Haradinaju od strane predsednika Nišanija – što je okarakterisano kao pravno irelevantno (što verovatno i jeste), a zatim neformalni razgovori predsednika Parlamenta Ilira Mete s kosovskim biznismenom Pacolijem, koji je smatran glavnim lobistom za puštanje Haradinaja na slobodu. U opštem smislu, međutim, izveštavanju o ovom slučaju nedostajao je valjan i sveobuhvatan kontekst kosovske i albanske političke scene, kao i sveobuhvatna i detaljna analiza ovog i povezanih pitanja uopšte.

b. Nišanijeva poseta

Opšte informacije

Dok slučaj Haradinaj pokazuje da su se Albanija i njeni političari pojavljivali u srpskim medijima uglavnom u vezi s Kosovom, poseta tadašnjeg predsednika Albanije Bujara Nišanija Srbiji početkom 2017. godine svakako u većoj meri ilustruje percepciju Srbije i Albanije u medijima i javnosti.

Nišanijeva poseta bila je zakazana za 7. mart, kao prva poseta albanskog predsednika Srbiji za sedamdeset godina. U tom smislu, mogla je biti viđena ili predstavljena kao prekretnica ili šansa za unapređenje međusobnih odnosa, ili kao početak nove ere između Srbije i Albanije, baš kao što je prva poseta Edija Rame Srbiji u novembru 2014. smatrana istorijskom (i to prilično neopravdano, kao što će se kasnije ispostaviti).¹⁸ Međutim, nije se desilo ništa slično. Nišani zapravo nije došao na poziv nijednog visokog srpskog funkcionera. Pozvao ga je predsednik opštine Bujanovac, etnički Albanac, da poseti ovaj većinski albanski grad na jugu Srbije. Tokom i nakon sukoba 1998. i 1999, došlo je do oružanog pokušaja lokalnih Albanaca da sukob prenesu u tu oblast, s konačnom idejom ujedinjenja s Kosovom. Međutim, ti pokušaji su prestali u godinama nakon pada Slobodana Miloševića. Danas, Albanci s juga imaju lokalnu vlast i političke predstavnike u srpskoj skupštini. Na širem planu, ta oblast je dobila na značaju budući da se povremeno pominje kao mogućnost za razmenu teritorija između Srbije i Kosova – uvek se povremeno pojavi neko, obično američki diplomata, koji predlaže da većinski albanski jug Srbije treba da ode Kosovu, a sever Kosova sa srpskom većinom da bude vraćen Srbiji.¹⁹

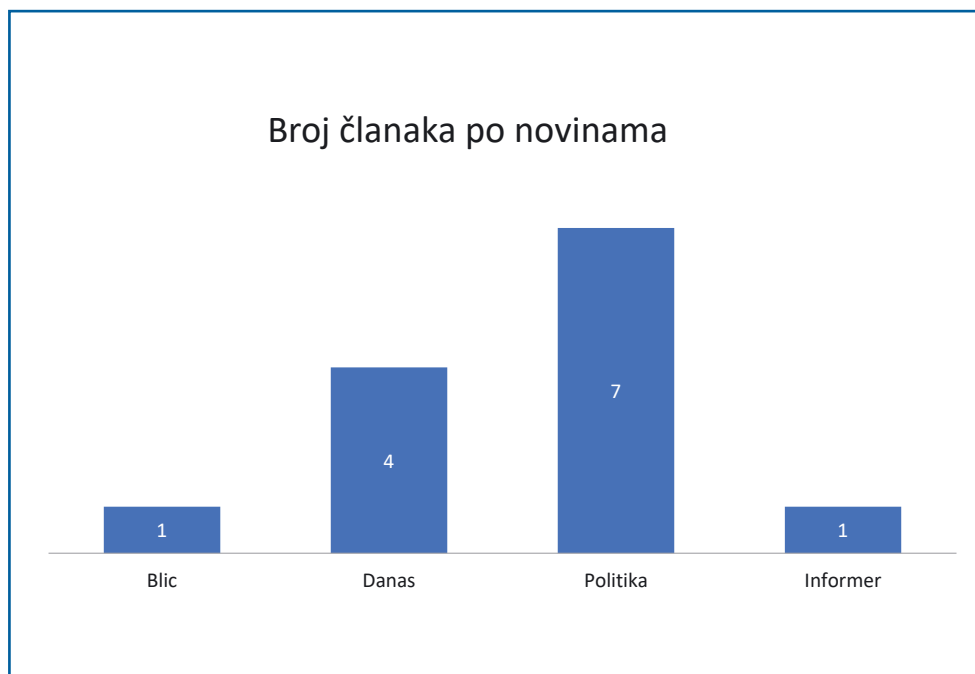
U svakom slučaju, Nišanija nije primio nijedan visoki srpski zvaničnik niti je on posetio Beograd. U to vreme, kampanja za predsedničke izbore bila je na svom vrhuncu u Beogradu i niko nije hteo da rizikuje da izgubi vredne političke poene primanjem Nišanija, ni tadašnji predsednik Srbije Tomislav Nikolić niti njegov izvesni naslednik i tadašnji premijer Aleksandar Vučić. Nišanija su primili lokalni Albanci iz Bujanovca. Takođe je posetio druga značajna mesta sa albanskom većinom u toj oblasti i navodno otišao za Tiranu nekoliko sati kasnije, prema oskudnim informacijama koje su objavili srpski mediji.

Izveštavanje

Nišanijeva poseta je privukla upadljivo malo pažnje u srpskim medijima. „Politika“ je objavila ukupno sedam članaka na tu temu krajem februara i početkom marta, šest pre i jedan nakon njegove posete. „Blic“ je objavio jedan članak pre njegove posete i nije pisao ništa o tome naknadno, dok je „Informer“ objavio samo jedan članak nakon posete. „Danas“ je objavio četiri članka na tu temu u martu, dva pre i dva nakon tog događaja. Dakle, ukupno je napisano 13 članaka o Nišanijevoj poseti, što predstavlja neznatan udeo u ukupnom izveštavanju srpskih novina o Albaniji (videti Grafikon 10).

¹⁸ Videti: Aleksandar Pavlović and Saša Ćirić, *Opportunity on On-Hold: Edi Rama's Visit to Belgrade in the Light of the "Drone Incident"*, <http://www.suedosteuropa.uni-graz.at/biepag/node/121>.

¹⁹ Najskoriji predlog te vrste došao je od republikanskog kongresmena Dana Rorabaha, videti: „Rorabahr pisao Nikoliću, predlaže razmenu teritorija“, „Blic“, 5. 2. 2017.

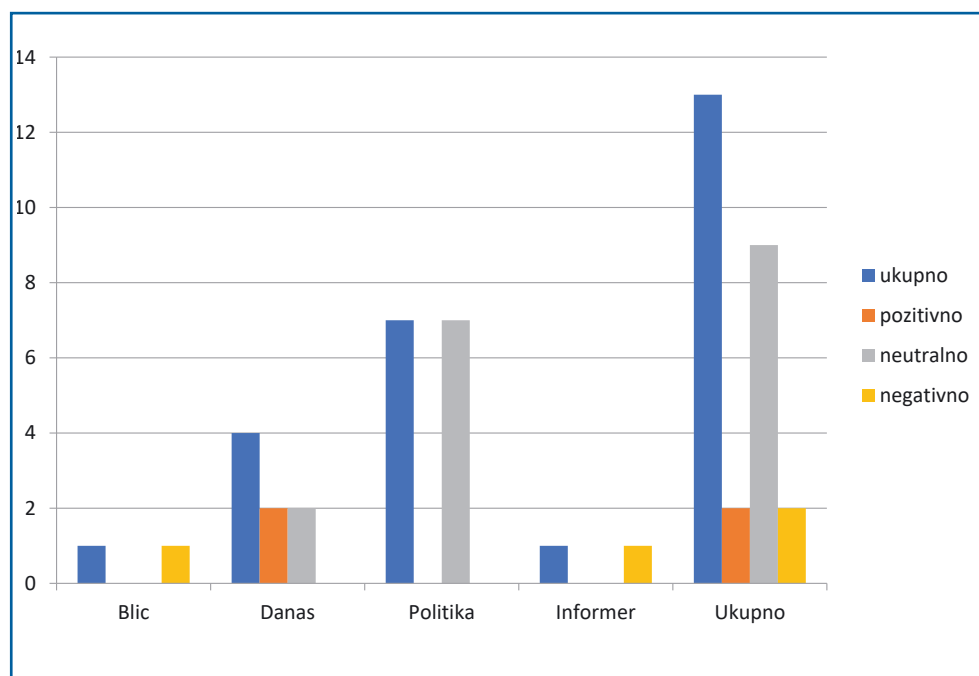
Grafikon 10. Broj članaka o Nišanijevoj poseti po novinama

Oba članka iz „Blica“ i „Informer“ imaju negativnu konotaciju. „Informer“ je potpuno zaobišao Nišanijevu posetu, pomenuvši je samo u zapaljivom (i netačnom) članku o formiranju vojske Kosova. U kratkoj sporednoj vesti, „Informer“ je čak istakao da je „skandalozno“ to što srpska himna nije intonirana tokom posete, prenoseći Vučićevu izjavu da to „nije dobro“ i da „nikome nećemo dozvoliti da ugrožava naš teritorijalni integritet“ („Veselji: kosovska vojska za dan-dva!“, 8. mart) . U sličnom negativnom duhu, u članku „Blica“ „Da prođe taj utorak, pa da malo odahnemo“ (6. mart) pisano je o etničkim tenzijama u Bujanovcu uoči njegove posete. Lokalnom Srbinu, kako nam je rečeno, smetali su Nišanijevi poster i natpisom „Prezident“ i (nedefinisane) „neodgovorne izjave albanskih političara“. Obe novine su iznele oskudna i negativna viđenja ovog događaja, u suštini uopšte ne izveštavajući o njemu, izuzimajući nekoliko uzgrednih negativnih komentara.

„Politika“ je, za promenu, izveštavala na detaljniji i uravnoteženiji način. Nekoliko nedelja pre Nišanijeve posete, prenela je informaciju iz Kabineta predsednika da „se tokom posete Srbiji Nišani neće susresti sa svojim srpskim kolegom Tomislavom Nikolićem“. Način na koji je to rečeno je prilično zanimljiv budući da je Nišani subjekat rečenice, što sugeriše da je nosilac radnje u tom slučaju, dok bi prikladnije i tačnije bilo reći da Nikolić neće primiti Nišanija, što je zapravo stajalo u naslovu članka. „Politika“ je takođe pomenula pojedine negativne reakcije na političkoj sceni, kao što su sumnje desničarskih „Dveri“ u legalnost Nišanijeve posete. Istog dana, „Politika“ je objavila intervju s predsednikom opštine Bujanovac. U intervjuu nije

bilo zapaljivih ili provokativnih elemenata, a predsednik opštine izrazio je nade da će im Albanija pomoći u oblasti školstva i lokalne infrastrukture, baš kao što je Mađarska učinila za svoju manjinu na severu Srbije. Uoči posete, „Politika“ je prenela i izjavu još jednog albanskog lidera sa juga Srbije koji je rekao da su lokalni Albanci diskriminirani i da Albanija treba da štiti njihova prava. U ostala tri članka opisan je program posete, saopštena su gledišta srpskih zvaničnika i lokalnih Srba koji su istakli da „nema potrebe za tenzijama i panikom“ i prenete su Nišanijeve izjave da „Albanija ne učestvuje u odluci druge zemlje“ i da je „u interesu Albanije da održava dalju saradnju sa Srbijom“. Sve u svemu, „Politika“ je pisala o Nišanijevoj poseti detaljno i u neutralnom duhu, ali bez direktnog izveštavanja s lica mesta ili objavljivanja ekskluzivnog materijala od samog Nišanija. Bilo je to u skladu sa zvaničnom politikom marginalizovanja njegove posete uoči predsedničkih izbora.

„Danas“ je izveštavao o Nišanijevoj poseti takođe neutralno, naglašavajući u svojim člancima „Bolje bi bilo da se sreće i sa Nikolićem“ (1. mart) i da je Nišani dosledno isticao napore svoje zemlje u smislu unapređenja dobrih susedskih odnosa. Samo je „Danas“ preneo Nišanijevu biografiju pre posete i detaljno je izvestio o tom događaju, prenoseći dugačke delove njegovog govora u Bujanovcu, čiji je akcenat bio na regionalnoj saradnji i privrednom napretku. Pored toga, „Danas“ je preneo izjave lokalnih zvaničnika, ali i običnih građana, i Albanaca i Srba, te je tako predstavio Nišanijevu posetu u pozitivnom duhu (videti Grafikon 11).

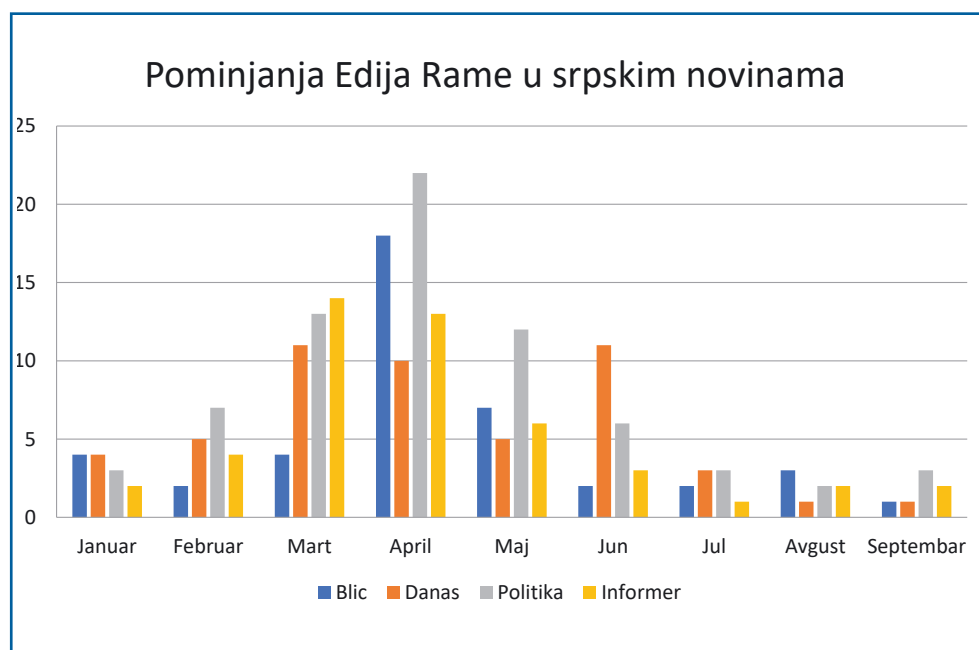
Grafikon 11. Ukupan broj članaka po novinama, uključujući konotaciju

Nišanijeva poseta imala je mali udeo u ukupnom izveštavanju srpske štampe o Albaniji, što ukazuje na njihovu tendenciju da tu temu ili potpuno zaobiđu ili da je minimiziraju. To je očigledno bilo uslovljeno predsedničkom kampanjom u Srbiji. Taj sentiment može se najbolje rezimirati rečima komentatora koje su objavljene u „Danasu“: „Smatra se da Albanci odnose a ne donose glasove, i u tome je čitava zagonetka jedne računčičijske, neprincipijelne politike. I zato tamo ima Bujara Nišanija, a nema Aleksandra Vučića“ („Mađari i Albanci“, 10. mart).

c. Izgled Edija Rame i panika oko Velike Albanije

Premijer Albanije Edi Rama je nesporno najzastupljeniji Albanac u srpskim medijima. U datom periodu, Rama je bio zapažen u

sve četiri posmatrane novine. Pomenut je u 39 članaka u „Blicu“ (četiri u januaru, dva u februaru, četiri u martu, 18 u aprilu, sedam u maju, dva u junu, dva u julu, tri u avgustu i jedan u septembru), u 49 članaka u „Danasu“ (četiri u januaru, pet u februaru, 11 u martu, deset u aprilu, pet u maju, 11 u junu, tri u julu, jedan u avgustu i jedan septembru), u 65 članaka u „Politici“ (tri u januaru, sedam u februaru, 13 u martu, 22 u aprilu, 12 u maju, šest u junu, tri u julu, dva u avgustu i tri u septembru) i 47 članaka u „Informeru“ (dva u januaru, četiri u februaru, 14 u martu, 13 u aprilu, šest u maju, tri u junu, jedan u julu, dva u avgustu i dva u septembru). U procentima, udeo članaka o Rami u ukupnom izveštavanju o Albaniji iznosio je 17,5% od svih članaka u „Blicu“, 19,7% u „Danasu“, 13,3% u „Politici“ i 26% u „Informeru“, ili u 190 od ukupno 1135 članaka (11,9%) (videti Grafikon 12).

Grafikon 12. Pominjanja Edija Rame u četiri srpske novine (januar–septembar 2017)

U aprilu je svakako zabeležen vrhunac izveštavanja srpskih novina o Rami. Direktan uzrok te medijske pomame bila je njegova izjava koju su 18. aprila prenele sve četiri srpske novine – naime, Rama je izjavio da „ne može isključiti mogućnost ujedinjenja Kosova i Albanije ako evropska perspektiva regiona nastavi da bleđi“. Očigledno pod uticajem žestoke reakcije srpskih političara, koji su pojurili da optuže Ramu i da se žale da on pretil Srbiji i ugrožava stabilnost Zapadnog Balkana, novine su objavile niz negativno intoniranih tekstova. Kao što je i očekivano, „Informer“ je bio najžešći u optuživanju Rame u članku „Rama hoće rat“ (19. april), a kasnije je tvrdio da Rama koristi kokain i da su njegove velikoalbanske ideje vezane za narkotike („Spahiju: Rama šmrče kokain!“, 18. maj). Iako nije koristila takve eksplicitne reči, „Politika“ je, međutim, toj temi posvetila značajnu pažnju. Počev od članka „Nova Ramina provokacija“ (19. april), narednih dana „Politika“ je posvetila dosta prostora srpskim zvaničnicima poput Vučića, Marka Đurića, šefa Vladine Kancelarije za Kosovo, i Aleksandara Vulina, ministra odbrane. Svi oni su osudili Raminu izjavu sopstvenim zapaljivim izjavama. Đurić je to opisao kao fašističku ideju Velike Albanije“ i podsetio „da je sa Enverom Hodžom ta ideja zauvek sahranjena“ (19. april), dok je Vulin rekao da „Brisel mora da zna da Velika Albanija znači veliki rat“ (21. april). „Blic“ je takođe brzo prikupio svoju grupu srpskih zvaničnika koji su osudili Raminu izjavu, i to Ivicu Dačića, ministra spoljnih poslova, Nenada Popovića, predsednika proruske političke stranke, koji je tražio da se Rama proglasi *persona non grata* u Srbiji (20. april), i Tomislava Nikolića, tada još uvek predsednika Srbije, koji je rekao da će se Srbija braniti i da će on i njegovi sinovi ići u takav rat (20. april).

Nakon toga, u „Politici“ je objavljen članak o američkim ambasadorima koji „krote“ Albance (22. april), kao i nekoliko članaka o ideji Velike Albanije, koji su objavljeni kao tema nedelje (23. april). U narednim nedeljama, „Politika“ je nastavila da objavljuje članke o „Velikoj Albaniji“ („Velika Albanija – čas anatomije“, 3. maj, „Velika Albanija rastura i EU“, 4. maj, „Velika Albanija“, 5. maj itd.), koji su stvarali utisak postojanja ozbiljnog plana iza Ramine izjave.

„Danas“ je zauzeo nešto drugačiji pristup, tražeći od nekoliko eksperata iz različitih nevladinih organizacija da prokomentarišu Raminu izjavu, nakon čega je ta tema zatvorena („Kako komentarišete Raminu izjavu da ne isključuje mogućnost ujedinjenja Albanije i Kosova ako perspektiva ulaska država regiona u EU nastavi da bleđi?“, 20. april). Ipak, uprkos umerenom tonu, nije bilo stvarne razlike u pristupu – dopisnik „Danasa“ uglavnom se složio da Rama povremeno eksploatiše tu temu i kritikovao je njegov neonacionalizam. Štaviše, drugi albanski lideri rado su uzeli Raminu izjavu zdravo za gotovo. Hašim Tači, lider kosovskih Albanaca, ponovio je tu izjavu u narednim danima,

a Jonuz Musliu, vođa albanske manjine s juga Srbije, izneo je tvrdnju da ne može biti Velike Albanije bez južne Srbije u njoj.

Čini se da se nijedne novine nisu bavile detaljnom analizom te izjave. Naime, Rama je svakako bio neodgovoran, ali je ipak pomenuo ujedinjenje kao nesrećni mogući ishod u slučaju slabljenja evropske perspektive i podrške EU celokupnom regionu. Štaviše, Rama je eksplicitno pomenuo Vučića kao pozitivan primer. Stoga, u opštem smislu, Ramina izjava možda nije bila u potpunosti lišena interne upotrebe, ali je njen glavni cilj bila EU, a njegovo naglašavanje mogućeg negativnog ishoda trebalo je da podstakne zvaničnike EU da ojačaju svoju podršku Zapadnom Balkanu. U tom smislu, njegova izjava ne razlikuje se od moguće izjave srpskog zvaničnika koji bi rekao da ako EU napusti Zapadni Balkan, mogućnost ujedinjenja Srbije i Republike Srpske nažalost će se povećati. Takva izjava jedva da bi nekog zabrinula u srpskoj javnoj sferi. U svakom slučaju, proevropski komentari o Raminom izjavi bili bi prikladniji sa srpske strane. Međutim, naposljetku se čini da je Rama ispunio svoj cilj – s takvom lavinom optužbi, uzajamnih pretnji i pominjanjem rata, zvaničnici EU verovatno su dobili dodatnu potvrdu i bolje razumevanje krhkosti odnosa u regionu, i postali svesni potrebe da regionu eksplicitno ponude perspektivu članstva u EU.

Carevo novo odelo

Pred kraj proleća pojavile su se običnije teme nastale iz interesovanja za Ramin novi opuštenu stil odevanja. Naime, u maju je Rama iznenada zamenio svoj formalni način oblačenja opuštenim stilom i počeo da se obraća svojim sledbenicima tokom predizborne kampanje u majici kratkih rukava sa oznakom fudbalskog tima „Juventus“ i u fudbalskom dresu, da bi zatim takvom opuštenom stilu pribegavao i na međunarodnoj sceni.

„Blic“ je u maju pisao o Raminom novom opuštenom stilu i o tome da je prekršio diplomatska pravila odevanja („Edi Rama se baš opustio u Briselu“, 25. maj, „Ramin šou u Briselu“, 26. maj). „Informer“ je pisao o Raminim „skandaloznim“ adidas patikama pri susretu sa američkim potpredsednikom i o tome da je zbog toga izostavljen sa zajedničke slike. Zatim su čitaoci podsećani na ranije slučajeve Raminog neuobičajenog stila u zvaničnim prilikama („Hit – albanski premijer pravi skandale. Rama patikama šokirao i Pensa“, 4. avgust).

Čak se i „Danas“ pozabavio tom temom sprovodeći kratku anketu među srpskim političarima o Raminom neobičnom stilu. Većina dopisnika imala je prilično liberalan stav prema njegovom stilu, nazivajući ga „hipsterom“ („Edi Rama i bele patike u Trstu“, 14. juli). Sve u svemu, u meri u kojoj albanski premijer sigurno kontroliše vlast u Albaniji i nastavlja sa povremenim neobičajenim potezima, sigurno će privlačiti pažnju srpske štampe.

Zaključak i preporuke – afirmisanje pozitivnih glasova

U celini, izveštavanje srpskih medija o Albaniji od januara do septembra 2017. godine i dalje je bilo pod jakim uticajem kosovskog pitanja. Stoga se većina upućivanja na Albaniju nalazila u člancima o situaciji na Kosovu i kosovskim političarima. Druge teme koje su privukle pažnju novina jesu pretnja „Velike Albanije“ i albansko pitanje u bivšoj jugoslovenskoj Republici Makedoniji, tj. Platforma iz Tirane za njegovo rešavanje. Prvo pitanje odnosi se na izjavu albanskog premijera Edija Rame da će se Kosovo i Albanija ujediniti ako Albancima bude uskraćena budućnost u EU. Medijska pomama u srpskim novinama oko Velike Albanije trajala je otprilike od sredine aprila do sredine maja. Srpski mediji i zvaničnici posvetili su podjednako veliku i srazmerno negativnu pažnju tzv. Platformi iz Tirane – planu političkih predstavnika Albanaca u bivšoj jugoslovenskoj Republici Makedoniji u vezi s njihovim zahtevima za unapređenje položaja Albanaca u bivšoj jugoslovenskoj Republici Makedoniji, koji je postignut u Tirani uz Ramino posredovanje. Srpske novine, naročito „Informer, ali i „Blic“ i „Politika“ u određenoj meri, imali su prilično negativan stav prema toj inicijativi, koja je, prema viđenju njihovih reportera, pretila da ugrozi i podeli bivšu jugoslovensku Republiku Makedoniju po etničkoj liniji. Stoga su oba slučaja dosledno privlačila medijsku pažnju u Srbiji tokom posmatranog perioda i uglavnom su tretirana u negativnom tonu. Tekstovi o albanskoj političkoj sceni bili su relativno retki. Izuzimajući Edija Ramu nijednom drugom političaru iz Albanije nije posvećena ozbiljna medijska pažnja. Poseta predsednika Bujara Nišanija naišla je na izuzetno skroman medijski prijem, uz tekstove o tenzijama i panici, a ne o saradnji, susedskim odnosima ili ekonomskim pitanjima.

Ono što možda ne iznenađuje jeste činjenica da je intenziviranje kampanje za predsedničke izbore od marta do aprila uticalo na oštar rast negativnog izveštavanja o Albaniji. Takav negativan trend nastavljen je u nedeljama nakon predsedničkih izbora početkom aprila, ali je donekle ublažen u maju, a naročito od juna, paralelno sa slabljenjem interesovanja za Albaniju i pitanja u vezi s njom u celini. Krajem juna, samo je nekoliko relativno kratkih članaka izvestilo o pobedi na izborima Ramine političke stranke, a generalno, izveštavanje o političkoj krizi i protestima opozicije koji su prethodili izborima nisu zauzeli značajno mesto u srpskim medijima. U avgustu i septembru, pojavilo se nekoliko tekstova o Ismailu Morini, Albancu koji je uhapšen u Hrvatskoj na osnovu srpske optužnice o puštanju drona sa zastavom „Velike Albanije“ na ozloglašenoj fudbalskoj utakmici između Srbije i Albanije 2014. godine. Većina vesti o Morini odnosila se na mogućnosti njegovog isporučivanja Srbiji. Pre svega u političke svrhe, kosovska paradigma i dalje predstavlja prizmu kroz koju srpski mediji pišu o Albaniji. Albanci su tu uobičajeni osumnjičeni i političari ih rado koriste da bi dobili jeftine političke poene. Postoji zid nerazumevanja

i neznanja o Albaniji i njenim političarima, dok su ekonomske teme uglavnom marginalizovane. Posebno zabrinjavajuća jeste upotreba pogrdnog termina „Šiptar“, kojim se označavaju Albanci. Potrebno je uložiti napore da se sasvim spreči takva politički nekorektna i uvredljiva upotreba te reči.

Bez obzira na navedene probleme, čini se da se odnosi između Srbije i Albanije popravljaju i da će se takav trend nastaviti. Nakon sedamdeset godina praktično nepostojećih političkih kontakata, zvaničnici Srbije i Albanije sastaju se redovno, dok ekonomska saradnja, iako još uvek skromna, stalno raste. Pored toga, negativno izveštavanje o Albaniji opada. Krajem jula, Aleksandar Vučić pozvao je na „unutrašnji dijalog“ o Kosovu i nadamo se da će se taj pozitivan trend nastaviti, u meri u kojoj će taj dijalog verovatno dovesti do toga da Srbija prihvati činjeničnu nezavisnost Kosova na jedan ili drugi način. Ako se to dogodi 2018. godine, biće uklonjen „slon u sobi“ koji konstantno otežava i sprečava poboljšanje odnosa između Srbije i Albanije.

Pokrenuto je ili nastavljeno nekoliko inicijativa između Beograda i Tirane u posmatranom periodu, koje su doprinele pobošljanju medijskih, kulturnih i političkih kontakata i odnosa. U medijskoj sferi, najznačajniji bio je tekući projekat između srpskih novina „Danas“ i vodećih albanskih novina „Mapo“, čiji istaknuti novinari razmenjuju prijateljske poruke u vidu otvorene prepiske. Takve napore treba ojačati i dodatno unaprediti, i, po mogućnosti, uključiti novinare s obe strane da pišu o tim pitanjima. Još jedna važna inicijativa jeste uspostavljanje Regionalne kancelarije za saradnju mladih (RYCO) u Tirani, koja treba da sledi nemačko-francuski model pomirenja. RYCO je objavila konkurs za razmenu mladih u oktobru 2017. godine. Planirana su dva konkursa godišnje i ti projekti počće uskoro da se sprovedu. RYCO je tri puta pomenuta u „Danasu“ samo u julu, a nadamo se da će takvi projekti mladih biti obrađeni u više pozitivnih medijskih sadržaja radi širenja informacija o njima. Još jedna pozitivna inicijativa jeste Zajednički centar za odnose Albanije i Srbije, koju sprovedu Albanski institut za međunarodne studije iz Tirane i Evropski pokret u Srbiji od 2016. godine. Projekat je imao za rezultat nekoliko javnih događaja, jedan od kojih je osvrst na novu albansku književnost u kulturnom dodatku „Danasa“ po nazivom „Beton“. Takav pozitivan medijski prijem tih aktivnosti saradnje oblasti ekonomije i kulture u skladu je sa viđenjem običnih ljudi da je saradnja važna i da kulturne, turističke i ekonomske veze treba dodatno razvijati (videti: Cela 2015). Stoga, privreda i civilno društvo treba da budu stubovi i okosnice napora pomirenja, budući da generišu uglavnom pozitivne percepcije i u medijima i u javnosti.

Takvi napori pomažu u razbijanju još uvek dubokih predrasuda među dva naroda i pomažu srpskim čitaocima da shvate da

su Albanija i Kosovo politički, kulturno i čak delimično jezički odvojene celine. Trenutno je još uvek široko prisutna pogrešna percepcija da isti nivo etničke mržnje i neprijateljstva postoji među Albancima iz Albanije i sa Kosova. Sve dok Srbija i Albanija prestanu da imaju problematične odnose i s jačanjem njihovih kulturnih, ekonomskih, turističkih i drugih veza, taj aspekt zaslužuje afirmativnije i veće prisustvo u medijima. Stoga rastu pozitivni trendovi i afirmativni glasovi koji promovišu pozitivnu percepciju i stabilnost u regionu. Ipak, potrebno je više pozitivnih vesti o Albaniji i srpsko-albanskim odnosima. Razmena vesti između medijskih kuća, bar onih koje nisu lako podložne nacionalističkim sentimentima, treba da bude dodatno podsticana i podržavana. Događaji koji zaslužuju medijsku pažnju ne treba da privuku **sve** medije – naime, potrebno je utvrditi grupu pozitivno nastrojenih novinara, naročito novinarki, i podstaći ih da kontinuirano promovišu pozitivne sadržaje u svojim medijskim kućama.

Pored toga, istraživanjem je obuhvaćena analiza rodno aspekta izveštavanja srpskih novina o Albaniji. Rodna ravnoteža još uvek je prilično dalek cilj za srpske medije koji, s delimičnim izuzetkom „Danasa“, po pravilu tretiraju politiku kao dominantno muški domen, te stoga pišu uglavnom o muškarcima, intervjuišu ih i pitaju ih za mišljenje kao eksperte i informatore. Izuzetak predstavljaju uticajne političke figure EU kao što je Federika Mogerini, čije su izjave o Albaniji privukle značajnu medijsku pažnju i uglavnom su pozitivno ili negativno okarakterisane. Kad je reč o rodnom pristupu, srpski mediji i dalje su patrijarhalni budući da su muškarci obično glavni predmet vesti, da nastupaju kao lideri i generalno se traži njihovo mišljenje kao

eksperata i informatora u svim pitanjima u vezi s politikom, koja funkcioniše kao muški domen. Ipak, u slučajevima kad je ženska perspektiva prisutnija, veća je verovatnoća da će se naići na umereniji i iznijansirani pristup. To znači da uključivanje više novinarki, a pre svega urednica i glavnih i odgovornih urednica, ima za rezultat veću rodnu senzitivnost i pažnju. Međutim, kako bi se postigla prava rodna ravnoteža i jednakost u srpskim novinama, potrebno je uložiti više napora da bi se prekinula još uvek dominantna patrijarhalna i nacionalistička matrica.

Istraživanje očigledno ukazuje na prilično polarizovanu sliku srpskih medija, sa „Informerom“ koji zastupa krajnju desnicu i koji je ekstremno provladin medij, „Politikom“ i „Blicem“ koji su odani vladajućoj eliti, i „Danasom“ koji je gurnut na marginu kao izrazito opozicioni medij. Takva situacija je loša budući da srpski čitaoci zaslužuju balansiran i kritički protumačen sadržaj. Međutim, promena u tom smislu iziskuje političku volju za poboljšanje medijske situacije u Srbiji, koja izgleda ne postoji. U svakom slučaju, nalaze analiza stručnih novinarskih udruženja i nezavisnih tela, čak (ili naročito kada) zahtevaju plaćanje kazni zbog neodgovornog novinarstva, treba primeniti, a ne ignorisati.

Sve ukupno, navedeni rezultati implicitno ukazuju na fragilnost srpsko-albanskih političkih odnosa, gde je jedna zapaljiva izjava dovoljna da pokrene lavinu optužbi sa obe strane. Budući da ti odnosi u velikoj meri zavise od pitanja koja se ne tiču Albanije, kao što su Kosovo i bivša jugoslovenska Republika Makedonija, postoji jasna potreba za daljim uporednim analizama međusobnog medijskog izveštavanja dveju zemalja.

Literatura

- Albanski institut za međunarodne studije, *Joint Centre for Albanian–Serbian relations: a strategic project for the European future of both countries*, <http://www.emins.org/uploads/useruploads/dokumentipdf/Report-from-presentation-Tirana.pdf>.
- Arsić, Branka, *Žene, slike, izmišljaji*, Beograd: Centar za ženske studije, 2000.
- Bala, Andi, Ejđus, Filip & Megi Llubani, *Albania and Serbia: Do perceptions equal reality?*, Albanski institut za međunarodne studije i Beogradski centar za bezbednosnu politiku, Tirana i Beograd, 2013; http://www.bezbednost.org/upload/document/albania_and_serbia_-_perceptions_and_reality.pdf.
- Bamburać, Jusić and Isanović, ur. *Stereotyping: Representation of Women in Print Media in South East Europe*, Sarajevo: Mediacentar, 2006.
- Balkan Investigative Research Network, *Media Ownership Monitor Srbija*, <http://serbia.mom-rsf.org/rs/>.
- Beogradski centar za bezbednosnu politiku, *Stavovi građana o bezbednosti Srbije i dijalogu sa Prištinom*, 14. februar 2017, http://bezbednost.org/upload/document/stavovi_gradjana_o_bezbednosti_srbije_i_dijalogu_s.pdf.
- Blagojević, Marina, *Mapiranje mizoginije u Srbiji*, Beograd: Centar za ženske studije, 2005.
- Bogdanović, Nevena, *Pronašli smo 362 lažne vesti na naslovnicama Informera za godinu dana*, Udruženje novinara Srbije, <http://www.uns.org.rs/sr/desk/media-news/55303/pronasli-smo-362-lazne-vesti-na-naslovnicama-informera-za-godinu-dana.html> (pristupljeno: 21. 1. 2018).
- Cela, Alba, *Albania-Serbia relations in the eyes of the Albanian public 2015*, Albanski institut za međunarodne studije: Tirana, 2015, <http://www.aiis-albania.org/sites/default/files/Albania-Serbia%20relations%20in%20the%20eyes%20of%20the%20albanian%20public%202015.pdf>.
- Ebart novinski arhiv, <http://www.arhiv.rs/novinska-arhiva/>.
- Evropski pokret u Srbiji, *Zajednički centar za odnose Albanije i Srbije*, 1. 9. 2016, <http://www.emins.org/english/news/article/joint-centre-for-albania-serbia-relations>.
- Evropski pokret u Srbiji, *Public Opinion in Serbia: Citizens' Attitudes on Albania and Albanians and Perception of Relations Between Peoples and States*, 2015, http://www.emins.org/uploads/useruploads/dokumentipdf/Serbia-and-Albania-Relations-and-Perceptions_engl.pdf.
- Informer u akciji proizvodnje sukoba: ove godine 12 ratova na naslovnoj*, <https://www.cenzolovka.rs/etika/informer-u-akciji-proizvodnje-sukoba-ove-godine-12-ratova-na-naslovnoj/> (pristupljeno: 21. 1. 2018).
- Ljeshaj, Sashenka & Sulçebe, Dritan, *Greece and the Albanian-Greek Relations in the Albanian Printed Media 2014*, Albanski institut za međunarodne studije: Tirana, 2015, <http://library.fes.de/pdf-files/bueros/albanien/11319.pdf>.
- Milivojević, Snježana, *Žene i mediji: strategija isključivanja*, u: *Žene i mediji*, Beograd: Centar za ženske studije, pp. 11–24.
- Mulvey, Laura (1975), "Visual pleasure and Narrative Cinema", *Screen* 16 (3): 6–18.
- Partner Research Solutions, *Indeks efikasnosti novina i časopisa*, 13. 10. 2014, <http://www.p-rs.rs/2014/10/mein-print-indeks-efikasnosti-dnevnih-novina/>.
- Pavlović, Aleksandar & Ćirić, Saša, "Opportunity On-Hold: Edi Rama's Visit to Belgrade in the Light of the 'Drone Incident'", *Balkans in Europe Policy Blog*, 21. 11. 2014, <http://www.suedosteuropa.uni-graz.at/biepag/node/121>.
- Popović Miloš & Stojanović Gajić, Sonja, *Stavovi građana o bezbednosti Srbije i dijalogu s Prištinom*, Beogradski centar za bezbednosnu politiku: Beograd, 14. 2. 2017, http://bezbednost.org/upload/document/stavovi_gradjana_o_bezbednosti_srbije_i_dijalogu_s.pdf.
- Savet za borbu protiv korupcije, *Presentation of Report on Ownership Structure and Control over Media in Serbia*, 26. 2. 2015, <http://www.antikorupcija-savet.gov.rs/en-GB/reports/cid1028-2751/presentation-of-report-on-ownership-structure-and-control-over-media-in-serbia>.
- Vučić, Aleksandar, "Zašto nam je potreban unutrašnji dijalog o Kosovu", *Blic*, 24. 7. 2017, <http://www.blic.rs/vesti/politika/ekskluzivno-autorski-tekst-predsednika-aleksandra-vucica-za-blic-zasto-nam-je/v7xgl6>.

Prilog – tabela s naslovima svih članaka u kojima se pominju Albanija i povezani termini

NOVINE/
JANUAR

Danas

ПОЛИТИКА

NEZAVISNE DNEVNE NOVINE
INFORMER

1

2

3

KOSOVO IZBACUJU IZ
UEFA I FIFA

PEŠAČKO CARSTVO OD
TRIDESET LETA

“VAŠARSKI MAĐIONIČAR”
JELENE LENGOLD NA
POLJSKOM

4

5

DŽIHADISTA KRVOLOK
ISPIJA KAFE NA KIM

NA PROLEĆE POČINJE
GRADNJA AUTOPUTA
SURČIN-OBRENOVAC

SRPSKA MORA
DA PROGLASI
KONFEDERACIJU ILI
NESTAJE!

ISIS KOLJAČ PLANIRA
NAPADE NA SRPSKE
CRKVE

6

ALBANCI ŠVERCOVALI 10
KILOGRAMA MARIHUANE

ZBOG POLITIKE
HARADINAJ ĆE TEŠKO
ODGOVARATI ZA ZLOČINE

BOG POLITIKE
HARADINAJ ĆE TEŠKO
ODGOVARATI ZA ZLOČINE

MAKEDONIJU NE
OPTEREĆUJE ŠTO JOJ
ALBANIJA NE PRIZNAJE
IME

ALBANCI I PRAVOSLAVLJE

LENGOLD NA POLJSKOM,
DŽELETović NA
JERMENSKOM

BEOGRADU MOŽE
ŠTETITI SLUČAJ RAMUŠA
HARADINAJA

1917 - GODINA SRPSKIH
NEIZVESNOSTI

SRBIJA ĆE TRAŽITI
IZRUČENJE HARADINAJA

KRALJICA NATALIJA
DAROVALA ORMAN
DVORSKOJ DAMI

SRBIJA ĆE TRAŽITI
IZRUČENJE HARADINAJA

U SRBIJI SE GODIŠNJE
PROIZVEDE MILIJARDU I
PO LIMENKI

7

8			LETEĆI RAZNOSAČ PLJESKAVICA	
			POLARNA ZIMA U EVROPI	
			TAČIJEVO NAMIGIVANJE TRAMPU I PUTINU	
			OBNOVILA GRADAC, MILEŠEVU, SOPOČANE...	
9				
10	GRUEVSKOM MANDAT ZA SASTAV VLADE MAKEDONIJE	ALBANSKE STRANKE U MAKEDONIJI U OFANZIVI	MOŽE LI DRAČ ZAMENITI LUKU BAR	ŠIPTARI ĆE NAPASTI SRPSKE AMBASADE!
	ALBANCİ HOĆE DA ZAUZMU NEKU OD SRPSKIH AMBASADA		DAČIĆ: ALBANSKI POLITIČARI SPREMNI I NA TERORIZAM	
	TUŽILAŠTVO ČEŠLJA ČAK 500 POSTUPAKA ZBOG HARADINAJA			
11		ALBANCİ SU POTPUNO IZJEDNAČENI S MAKEDONCIMA	HARADINAJ - ZLOČINAC IZMEĐU OSLOBOĐENJA I IZRUČENJA	
		DAČIĆ: INFORMACIJA STIGLA OD ZAPADNIH SLUŽBI	PEŠKE KROZ SVETU GORU (8)	
		ZMIJA UZ DRVO	DA LI ŽIZEL VILC GOVORI U IME NATO-A?	
12	PACOLI DAJE MILIONE ZA SLOBODU HARADINAJA		SVETSKA BANKA POVEĆALA PROGNOZU RASTA SRBIJE NA 2,8 ODSTO	
			ŠOŠKIĆ I SERTIĆ U UPRAVI KINESKE BANKE	
			ISTOČNA EVROPA ZAVEJANA, ZIMA ODNELA 66 ŽIVOTA	
			GODIŠNJE SE U SRBIJI SKLOPI 2.000 DEČJIH BRAKOVA	
13	PACOLI: SADA GA SKIDAMO S POTERNICE INTERPOLA	MOŽE LI ALBANAC DA BUDE MINISTAR POLICIJE MAKEDONIJE	SLUČAJ HARADINAJ IZ VIZURE TIRANE	EVROPSKO LICE ZLA
			BOŽIĆNA RADOST DECE U RAŠKOJ OBLASTI	

14	POROTA SELA GORI	LEJLA KALAMUJIĆ U KROKODILOVOJ KUĆI ZA PISCE	DOKTOR NAUKA BEZ NOGE, S KARADOREVOM ZVEZDOM	
		OD FORIN AFERSA DO ŠPIGELA	MESEČNO DONOSILI I PRODAVALI PO DVA KILOGRAMA KOKAINA	
15	20 KILOGRAMA MARIHUANE ZAPLENJENO			
	SEKLI GLAVE BEBAMA, SILOVALI, MUČILI, STRELJALI...			
	ICKO JE KAO BEOGRADSKI VEZIR POD KNJAZOM MILOŠEM			
16		RAMA: SRBI NA KOSOVO SAMO KAO TURISTI		
17		JANJIĆ: MARKO ĐURIĆ JE U NIKOLIĆEVOM TIMU ZA KAMPANJU	NIKOLIĆEVA LAKA ARTILJERIJA	AMERIKANCI PRIZNALI: PODRŽALI SMO ŠIPTARE
			HVALA KOLINDI NA BESPLATNOJ REKLAMI	
18		PALATA PRAVDE BIČE MUZEJ GRADA KRAGUJEVCA	PREDSEDNICA HRVATSKE NE GOVORI ISTINU	KO NAPADNE SRBE, NAPAO JE I RUSE
		EU ČEKA DA VIDI DA LI ĆE VUČIĆ PODRŽATI NIKOLIĆA		
19	NA VUKA POVIKA, A LISICE MESO JEDU		BREGU: HAPŠENJE HARADINAJA UPLAŠILO REGION MIŠČEVIĆ: HAPŠENJE ZLOČINACA JE POSTULAT VLADAVINE PRAVA	
			VUČIĆ: PROBLEME IZMEĐU BEOGRADA I PRIŠTINE REŠAVAĆEMO NA MIRAN NAČIN	
			KLAVIRSKI RESITAL	
20			VUČIĆ: DA LI JE NA ALBANSKI DRON U BEOGRADU TREBALO POSLATI TENKOVE	ZIMSKÉ PROMO CENE „ER SRBIJE“
			PEŠKE KROZ SVETU GORU (17)	
			IBARSKI TENKOVI I VOZOVI	

21	SRAMOTA: ADVOKATI NEĆE VUKČEVIĆA JER NIJE „PATRIOTA“	AMERIČKI BARBAROGENIJE I NJEGOVA REVOLUCIJA TRAMP NA SLOVENAČKOJ VEZI O PROŠIRENJU SE PITAJU VELIKE ZEMLJE I KOMŠIJE	PROTIVNIKA VUČIĆEVOJ KANDIDATURI IMA I U SNS-U
22	ČETVRTA PO SNAZI BANKA U SVETU OD SADA I U SRBIJI		KINESKI BANKARSKI GIGANT STIGAO U SRBIJU
23	PUTIN PRIZNAJE KOSOVO U DOGOVORU SA TRAMPOM PREKO POLA SVETA NA DVA TOČKA		VUČIĆ I NIKOLIĆ OČI U OČI S TAČIJEM I MUSTAFOM DVA UGOVORA, DVE KANCELARIJE TITO I SRBI VELIKI RAČUNI ZA STRUJU SU GREŠKA, VRATIĆEMO PARE!
24	KOSOVO JE PION KOG ĆE PUTIN ŽRTVOVATI	MIGOVI, KOLINDA I ALEKSANDAR	
25			VUČIĆ: DOGOVORENA SERIJA DIJALOGA, DA SE SPUSTI LOPTA“
26		TS: VISOK NIVO KORUPCIJE U SRBIJI GRADONAČELNIK ZVEČANA: SRBIJA NAS NE NAORUŽAVA	“TREJNSPOTING 2” OTVARA FESTIVAL NOVOG BRITANSKOG FILMA U BEOGRADU OD A DO B
27	ALBANSKA PROVOKACIJA RAZBESNELA GRKE		GORIVO SVAKE NEDELJE POSKUPLJUJE ZA OKO DINAR SKADARLIJA NAJGOSTOLJUBIVIJE TURISTIČKO MESTO REGIONA
28		AVIJATIKA U PALANCI BIRAČI SU ILI U MEDIJSKOJ BLOKADI ILI OGUGLALI	SRBI TRAŽE ZAŠTITU OMBUDSMANA ODLIKOVAN NA PREDLOG NEPRIJATELJA. ALBANIJA PRETI INVAZIJOM NA KOSOVO

29	MNOGO LJUDI SA KOSOVA NAVIJALO JE ZA PARTIZAN		GASOVOD S BUGARSKOM JEDINA ALTERNATIVA ZA SRBIJU
			CINCARI - KRVOTOK BALKANA
			GIGU: HAPŠENJE HARADINAJA NEMA POLITIČKU DIMENZIJU
			DOJČE TELEKOM SVUDA OKO NAS
30	RUDARSKI JE OVO POSAO, ALI UŽIVAM!	MEKALISTER: BEOGRAD I PRIŠTINA DA SE MEĐUSOBNO NE OPTUŽUJU	SRBIJA IMA KLJUČNU ULOGU U ŠIREM REGIONU BALKANA
			POBEDNIK U VELIKOM RATU
31	ALTERNATIVNI BULŠITIZAM		

NOVINE/ FEBRUAR		Danas	ПОЛИТИКА	
1		MASOVNE GROBNICE BILE DRŽAVNI PROJEKAT ŽIVOT U NEVREMENU III (17)	NEUBEDLJIVA ODBRANA TITOVOG LIKA I DELA DO KADA ĆE PENZIJE BITI PRIVREMENO UMANJENE	
2		KOSOVO NA LINIJI TIRANE, SKOPLJA I BEOGRADA	ZAPLENJENO 13 KILOGRAMA MARIHUANE USTAV I OBLIK VLADAVINE POVEĆANE AKCIZE NA GORIVO	ALBANCI PALI SA 13 KILA „TRAVE“
3		MOGUĆ PRIVREMENI PREKID PREGOVORA SA PRIŠTINOM		
4	PEŠICE PREŠLI ALBANIJU U ČAST PREDAKA	POTPIRIVANJE “POŽARA” PRED KAMPANJU	ZABORAVLJENI POMORSKI VOJVODA	
5	GODINE KOJE BISMO DA ZABORAVIMO			

6	50 NAJMOĆNIJIH U MEDIJIMA	KAKO IZBALANSIRATI ROBNU RAZMENU SA MAKEDONIJOM KRIMINAL, SIVA EKONOMIJA ODOSE 13 ODS TO GODIŠNJIH PRIHODA PREDUZEĆA SVAKA ESKALACIJA SRBIJI OTEŽAVA PUT KA EU KOMŠIJE, GLEDAJTE SVOJA POSLA!	TAJNA BLAGA KRALJA PETRA II SINANI: PROMENA GRANICA IZMEĐU SRBIJE I KOSOVA MOŽE IĆI NA ŠTETU ALBANACA	
7		KOMPOZICIJE NASTALE DOK SAM ISTRAŽIVAO I SLAVIO 'MEU BRASIL'	U KORIST „VELIKE ALBANIJE”	
8	TAKSIRAJU BEZ TX TABLICA I NIKO IH NE DIRA DA LI TRAMP UOPŠTE ZNA GDE JE KOSOVO	KAKO KOMENTARIŠETE TO ŠTO JE HAŠIM TAĆI POZVAO ALEKSANDRA VUĆIĆA NA SKIJANJE NA BREZOVICU?	ZA SRBIJU VAŽNIJA LUKA KONSTANCA OD BARA	HARADINAJ KEŠOM KUPIO SLOBODU?!
9		CEFTA: EKONOMIJA DRUMOM, POLITIKA ŠUMOM	HAN U SKOPLJU DA PREKRATI MAKEDONSKE MUKE NAŠ ŽIVOT IZ DEVEDESETIH	
10	FIFA: SRBIJA TEK 51. UBIJEN KRVOLOĆNI VOĐA KOSOVSkih DŽIHADISTA ZLIKOVAC SIGURAN DA ĆE SE IZVUĆI	OTETA DRŽAVA ODLUKA O IZRUCENJU HARADINAJA 2. MARTA OPET NOVI TIM	PRIŠTINA KASNI U TRCI ZA UNESKO STVARNO I MOGUĆE	EVROPO, JEBO TE HARADINAJ!
11	HARADINAJ I NJEGOVI LJUDI KASAPILI, KLALI, SILOVALI...	ALI AHMETI: PRVO DVOJEZIČNOST, PA VLADA IZVUĆENA TELA KINESKIH RUDARA U ALBANIJI ŽELIMO DUELE PREDSEDNIČKIH KANDIDATA	SVI AMBASADORI SAD NA ZAPADNOM BALKANU OSTAJU DO ISTEKA MANDATA	
12	A CIVILNA ZAŠTITA?		HARADINAJ BI PONOVO MOGAO U HAG KARPUŠIN: REZOLUCIJA 1244 NE PREDVIĐA VOJSKU KOSOVA	
13		TURISTIČKI PROMET DONEO 900 MILIONA EVRA PRIHODA	NAJVEĆI DEMOGRAFSKI GUBICI CRNOGORACA, SRBA I BOŠNJAKA	PUTIN: NE DAM VOJSKU KOSOVA

14	FUDBAL I KOŠARKA ISPOD REMEK-DELA NAŠE UMETNOSTI		REČ- DVE O BEKSTVIMA VLADARA	
15	DVE TREĆINE SRBA NIJE BILO NA KOSOVU	OSLOBAĐAJUĆA DRSKOST MARGINE	OD GOLGOTE DO VASKRSA SRBIJE	PAŠIĆ JE ODBIJAO „SALAMA” DOGOVORE
16				
17	ŠAMAR SRBIJI: SAD ČESTITALE TAČIJU GODIŠNJICU NEZAVISNOSTI KOSOVA RAMA: ZAJEDNIČKE AMBASADE S PRIŠTINOM BALKANSKE NATO ZEMLJE OGREZLE U KRIMINAL VE TREĆINE SRBA NIJE BILO NA KOSOVU VE TREĆINE SRBA NIJE BILO NA KOSOVU	“BEOGRAD KOJI NESTAJE” I POIGRAVANJE SA SVETLOM ODABRALA JE PUT KOJIM SE REDE IDE	PSI RATA IZ SIRIJE ŠVERCUJU NAORUŽANJE ZA TERORISTE U EU	ALBANCI I HRVATI NAS TUŽAKALI NATO
18			POKRET SOCIJALISTA: PRIŠTINI PRIKLADNIJE DA 17. MART PROGLASI DANOM NEZAVISNOSTI POČETAK KRAJA ILI KRAJ POČETKA ŽRTVE MAFIJE ZBOG ŽUTE KUĆE DAMIR, MIMI I DUŠKO KERN POHVALIO VUČIĆEVU IDEJU O CARINSKOJ UNIJI DSS: OBELODANITI ŠTA PIŠE NA „PAPIRU”	
19	STEPI SPONA SRBIJE I NEMAČKE CARINSKA UNIJA ZA ZAPADNI BALKAN		VUČIĆEVA IDEJA O CARINSKOJ UNIJI PUT ZA NAPREDAK REGIONA SKULPTURE KAO SVEDOCI PROŠLOSTI	
20	BAKIR IZETBEGOVIĆ KAO DA RADI ZA DODIKA	KROZ MEĐUSOBNU RAZMENU OBAVI SE TRI ČETVRTINE SPOLJNE TRGOVINE	HRIŠĆANI NA METI ISLAMISTA VAŠINGTONSKE PRAZNIČNE ČESTITKE	

21		STEFANOVIĆ: KOSOVO TEŠKO DO PRIJEMA U UNESKO	VELIKA BITKA PROTIV ULASKA PRIŠTINE U UNESKO	KLINTONovi ŠIPTARI
22		"KUMANOVSki REZERVOAR" JEFTINIJI I DO 45 DINARA PO LITRU ĐORĐEVIĆ: NEMA NOVCA ZA VEĆE PLATE	ZBOG IZBORA, PROLAZE „VOZOVI"	BAŠ BIH VOLEO DA SVIRAMO PUTINU
23		MOGERINI POČETKOM MARTA U BEOGRADU	VUKOSAVLJEVIĆ ZA ČEŠĆE SUSRETE MINISTARA KULTURE ATLETIKA DEBITUJE U „KOMBANK ARENI" MOGERINI SLEDEĆE NEDELJE U BEOGRADU	PA NIJE VALJDA I TRAMP ŠIPTAR?!
24	SKANDAL: UGLJANIN SA TAČIJEM U PRIŠTINI OVO JE KORAK KA VELIKOJ ALBANIJI	OD EU 80 MILIONA ZA REFORMU UPRAVE PROTESTI I BOJKOT U ALBANIJI	VUKOSAVLJEVIĆ SE SUSREO SA PREDSTAVNICIMA SRBA U TIRANI UZ DRUŠTVENE MREŽE LAKŠE DO PREKOGRANIČNOG BRAČNOG PARTNERA	MAKEDONIJA ĆE POSTATI ALBANIJA
25	OTKRIVEN TAČIJEV TIM ZA LIKVIDACIJE		UGLJANINOV PRST U OKO SRBIJI PREDSEDNIKA ALBANIJE DOČEKAĆEMO 7. MARTA TITULE BRANE BIBIĆ, ANIĆ I ŠPANOVIĆEVA STARI RATNIK SIBIN O HAJDUKU VUKSANU ZORAN ZAEV NAJAVLJUJE VLADU OKO 10. MARTA	"DELFINI" SA ŠPANCIMA
26	NATO OPKOLJAVA PRAG RUSIJE KOSOVO JE PRIORITET ZA EU		VITEŠKIH TURNIRA I DVOBOJA BILO JE I U SRBIJI ŠPANOVIĆEVA STALA NA 6,96 M	
27	MRAČNE TAJNE „SURČINACA" I „ZEMUNACA"	SRBIJA ČETVRTA PO SIROMAŠTVU U EVROPI	VUČIĆ: NE DAMO NIKOME NEZAVISNOST SRBIJE BEOGRAD NA METI JADRANSKE TROJKE OSLOBOĐENJE I UJEDINJENJE	MAKEDONCI ZABILI NOŽ U LEĐA SRBIJI! GEJ BRAKOVI U SRBIJI MOGUĆI OD 2020?!

28

KAKAV GENOCID, KAKVE
BUDALAŠTINENATO HOĆE DA ZGAZI
SRBIJU!NOVINE/
MART**Blic****Danas****ПОЛИТИКА**NEZAVISNO JAVNO VEŠTAČENJE
INFORMER

1

BOLJE BI BILO DA SE
SREĆE I SA NIKOLIĆEMŠTA ZA SRBIJU ZNAČI
STABILNOSTUSTAŠKI POZDRAV U
FUDBALSKOJ IGRICIMOGERINIJEVA DOLAZI
NA BALKAN DA
AMORTIZUJE TENZIJE

NATO HOĆE KRV!

KONCESIJE SU
KOMPLIKOVANE I NEMAJU
NUŽNO SREĆAN KRAJ

2

MOGERINI: SARADNJA SA
BALKANOM JE PRIORITETMOGERINIJEVA: REFORME
SE SPROVADE ZBOG
LJUDIIVANOV: NE DAM MANDAT
ZAEVU!

POSETILAC

IVANOV: NE MOGU ZAEVU
DA DAM MANDAT ZA
FORMIRANJE VLADEIVANOV NE DA MANDAT
ZAEVU

3

50 NAJMOĆNIJIH
STRANACA U SRBIJIAHMETI: ALBANSKA
DEKLARACIJA JE IZ
SKOPLJAMIR I STABILNOST, STOP
NACIONALIZMU!ŠIPTARI MAKEDONIJI
PRETE RATOMOVO JE DELO TAČIJA
I RAME, CEO BALKAN
UGROŽEN

MAJSTOR ZA ŠOKOVE

HARADINAJ KUKA: SRBIJA
OD MENE NAPRAVILA
TAOCADIJALOG BEOGRADA I
PRIŠTINE KLJUČNA STVAR

4

SAMO VARNICA JE
DOVOLJNA DA SVE
BUKNESPOLJNO MEŠANJE
I POSLE SPOLJA
NAMETNUTIH IZBORABALKANSKI FITILJI
NE DAMO MAKEDONIJUTERORISTI OVK
SPREMAJU KRVAVI SUKOB
U MAKEDONIJIALBANSKA TAJNA
SLUŽBA KRIJE DOKAZE
PROTIV TAČIJA I
HARADINAJA

VIHORNA VREMENA

TRAŽIH CELO VEĆE
BRATA I NE NAĐOH GA

5

BUJANOVAC SE
SPREMA ZA POSETU
PREDSEDNIKA ALBANIJEJUGOSLAVIJA VEĆI
PROBLEM OD BLISKOG
ISTOKA

6	<p>DA PROĐE TAJ UTORAK, PA DA MALO ODAHNEMO</p> <p>MRTVA TAČKA U MAKEDONIJI</p>	<p>PLATFORMA STVORENA U ALBANIJI JE NEPRIHVATLJIVA</p> <p>TUŽNA TURNEJA</p>	<p>VELIKI RAT I MEGALOMANSKE AMBICIJE</p> <p>PREDSEDNIK ALBANIJE STIŽE TAČNO U PODNE</p> <p>NIŠANI NA JUGU SRBIJE IPAK UZ DOZVOLU BEOGRADA</p> <p>CELOVITOST MAKEDONIJE - IMPERATIV STABILNOSTI BALKANA</p> <p>GRUEVSKI: NE PRIHVATAMO PLATFORMU STVORENU U DRUGOJ DRŽAVI</p> <p>DESET GODINA CEFTA SPORAZUMA</p> <p>PROJEKTOVANA SLIKA „VELIKE ALBANIJE“?</p>	<p>DOKAZANO: ZAEV JE ŠIPTAR</p> <p>GRUEVSKI: ALBANCI BI DA BUDU VLAST, A MAKEDONCI OPOZICIJA</p> <p>HOĆE DA PROMENE GRB, NOVAC, HIMNU I ZASTAVU</p>
7		<p>SDSM PRIHVATIO REZOLUCIJU O GENOCIDU NAD ALBANCIMA</p> <p>SRBIJA ZA DVE GODINE U PRVIH 20 NA DUING BIZNIS LISTI</p> <p>DVERI: OPASNE NAMERE</p>	<p>ARSIĆ: NIŠANI NE DOLAZI ILEGALNO U BUJANOVAC7</p>	<p>ZAEV PRIZNAO DA PRAVI 'VELIKU ALBANIJU'</p>
8	<p>VUČIĆ I TAČI U KLINČU ZBOG VOJSKE KOSOVA</p> <p>NAČIĆ JELISAVETA ARHITEKTA 1878-1955.</p>	<p>NIŠANI NA JUGU SRBIJE BEZ NAPETOSTI I EUFORIJE</p> <p>PLANOVI ZA RAZVOJ U FIOCI</p> <p>AKO PROĐE PLATFORMA, KOMŠIJE ZOVEMO BJRM?</p>	<p>NIŠANI KAO FAKTOR (NE) MIRA NA JUGU SRBIJE</p> <p>BALKANSKE ODLUKE I PODRŠKE</p>	<p>IVANOV APELUJE NA VELIKE SILE DA SPASU MAKEDONIJU</p>
9			<p>DUI: ZAEV SPREMAN DA PODRŽI TUŽBU PROTIV SRBIJE</p> <p>MAKEDONIJA - OPSTANAK ILI NESTANAK</p>	<p>ZAEV PRISTAO DA TUŽI SRBIJU ZA GENOCID</p> <p>BALKAN JE BURE BARUTA</p>
10		<p>ISTOK POGORŠAVA STVARI NA ZAPADNOM BALKANU</p> <p>KOJI JE VAŠ SLEDEĆI POTEZ?</p>		<p>PUTIN USLOVIO ERDOGANA</p> <p>ZAEV HOĆE SILOM DA NAPRAVI VLADU</p>

11	OPOZICIJA ĆE UĆI U MEĐUSOBNI RAT POSLE IZBORA DVA MILIONA EVRA LAŽNIH NOVČANICA	NEZDRAVI UTICAJI NA ZAPADNOM BALKANU	MUDROST UZDRŽAVANJA JEFTINIJE GORIVO JOŠ DALEKO	I TURCI PROTIV ŠIPTARA U MAKEDONIJI
12			SEĆANJE NA DANICU MARKOVIĆ (8)	
13		ZAŠTO JE IDEJA O BALKANSKOJ CARINSKOJ UNIJI NA DUGOM ŠTAPU BIO JE FORUM, A NA FORUMU...	NEĆEMO OSUĐIVATI DRUGE NARODE OD PRIZRENSKE LIGE DO TIRANSKOG SPORAZUMA KOMPOZICIJA ARSENIJA JOVANOVIĆA NA DOJČLAND RADIJU	AKO ALBANCI SAD NE ODUSTANU, IZBIĆE RAT
14		SRBIJA SE OŠTRO PROTIVI STVARANJU VOJSKE KOSOVA NI GRČKA NIJE OSUDILA ALBANSKU PLATFORMU	IVANOV: NISU OTKLONJENE PREPREKE ZA DAVANJE MANDATA ZAEVU	MAKEDONIJA KLJUČA
15	BEOGRAD NA 138. MESTU SUPERGRADOVA NA PLANETI		NOVI PROTESTI U MAKEDONIJI SRPSKI PREMIJER BEZ STRAHA PUTUJE U SARAJEVO	RAMA: MAKEDONIJA JE ALBANSKA DRŽAVA
16	HAN I VUČIĆ DOGOVARAJU AUTOPUT NIŠ – PRIŠTINA PUCALI NA VLASIJA, SRBI SLEDEĆE METE MANJE PREPREKA ZA BIZNIS SA TIRANOM	SRBIJA 74. U SVETU PO VLADAVINI PRAVA “ZAPADNOBALKANSKA ŠESTORKA“ UDRUŽUJE SNAGE	AMERIČKI SENATORI: ZAUSTAVITE DŽORDŽA SOROSA DRŽAVNI RAZLOG U MAKEDONIJI HAN: PODRŽAVAM VUČIĆEVU IDEJU O CARINSKOJ UNIJI TRI LICA SAMOĆE IZMIŠLJENI GENOCID SRPSKI PRIVREDNICI U TIRANI	SRAMOTNO IVANOVA POREDILI S MILOŠEVIĆEM
17		JOHANES HAN: NE IGRAJTE SE VATROM VUK JEREMIĆ: ODLASKOM ALEKSANDRA, ODLAZI I ANDREJ VUČIĆ	ZAPADNI BALKAN IMA EVROPSKU PERSPEKTIVU	ATENTATOR PRAVI STRANKU U PREŠEVU ZORAN ZAEV JE VEĆI SRBOMRZAC OD TAČIJA

18	POPOVIĆ PROTIV AUTOPUTA REM ZABRANIO SPOT „VUČIĆU, PEDERU“	MIHAILOVIĆ: JEREMIĆ NEOZBILJAN ALEKSANDAR VUČIĆ O JABUKAMA, KOSOVU I DRUGIM TEMAMA	ALBANC I U MAKEDONIJI NIKADA NISU CRTALI NOVE DRŽAVNE GRANICE MIR I REGIONALNA STABILNOST PROFIT GASI BALKANSKO „BURE BARUTA“ PREKO SVETA DO SOLUNSKOG FRONTA	BRAĆA RUSI ŠALJU ZVEZDU U TOP 8
19	KO KAŽE DA ĆE BITI DRUGOG KRUGA		SUKOBI ZA JEDNOKRATNU UPOTREBU	
20	HRVATI JAČI OD NAS SAMO NA PAPIRU DSS: VLADA RADI PO DIKTATU	POPOVIĆ: BIĆE SRPSKA ZASTAVA U PEČIPIŠE: LIDIJA VALTNER	VELIKI PROBLEMI U VELIKOJ DRŽAVI ISKRIVLJENI POGLEDI NA MAKEDONIJU	KLINTONOV I IZAZIVAJU RAT NA BALKANU
21	NORVEŠKA NAJSREĆNIJA, SRBIJA NA SREDINI ZAŠTO JANKOVIĆ VREĐA NEMAČKU? MEKALISTER: RUSIJA SE U SRBIJI MEŠA U SVE ŽIVO	ALEKSANDAR POPOVIĆ: LICEMERNA JE VLAST KOJA SRBE PREDAJE TAČIJU NORVEŽANI NAJSREĆNIJI NA SVETU I HAN PRIMETIO STRANO MEŠANJE BLATO BERLIN 2016.		BIZNISMENI PALI SA TONOM SKANKA
22	MLADI PRAVNICI POBEDILI U TIRANI	LJUDI, MRŽNJA I PROCENTNI POENI	NAŠI INTERESI U MAKEDONIJI: STABILNOST I SRBI DA LI ĆE BITI OBELEŽENA GODIŠNJICA NATO AGRESIJE POPOVIĆ: GRAĐANI MORAJU BITI SLOBODNI OD EU KOMESARA	VIŠE OD 100.000 LJUDI PROTIV ŠIPTARSK E VLAD E
23	TERORISTI „OKA NARODA“ NIŠANE I ČELNIKE SRPSKIH OPŠTINA		SKOPLJE PROTESTIMA DOČEKALO I ISPRATILO JOHANESA HANA	MAKEDONCI IZBACILI JOHANESA HANA IZ ZEMLJE NEĆE DA IM EU KROJI SUDBINU
24	OBRADOVIĆ: PROTIV DIJALOGA U BRISELU	NASTAVAK ISTRAGE		

25		PESNIK I GENOCID RASPAD EU MOŽE IZAZVATI RAT NA BALKANU	TEŠKI BODOVI IZ TBILISIJA SPINOVANJE ALBANSKIH POLITIČARA U MAKEDONIJI	AKO SE RASPADNE EU, IZBIĆE RAT NA BALKANU
26	PRIVREDA PREUZIMA GLAVNU ULOGU		“ZAPIS DUŠE” NA ALBANSKOM SAN O „FILDŽAN-DRŽAVI” NA BALKANU PREDSEDNIK S KIČMOM	
27		VUČIĆ DANAS U MOSKVI, NAREDNIH DANA I NA KOSOVU? ZORAN ZAEV: LAŽ JE DA ĆEMO TUŽITI SRBIJU ZA GENOCID	POTOMCI DŽINGIS- KANA U BEOGRADU TAJNE APISOVOG FOTOGRAFA PO(R)UKE IZ 1999.	
28	OTVARA SE ARHIV ALBANSKE TAJNE POLICIJE ZAŠTO TREBA GLASATI ZA VUČIĆA			
29		MARKS, ENGELS I TITO PRILAGOĐAVANJE: SRBIJA I MODERNA OD STREPNJE DO SUMNJE (3)	SRBIJA - NEOTKRIVENI DRAGULJ BALKANA NOVI PROTEST INICIJATIVE ZA ZAJEDNIČKU MAKEDONIJU EVROPSKI POKRETI: PRETE NOVI SUKOBI NA BALKANU	ŠIPTARSKI ISLAMISTI KROJE VLADU U MAKEDONIJI
30		DANICA DRAŠKOVIĆ: SRBIJA OTVORENO SLUŽI RUSIJI	MIGRANTSKI TOKOVI I SRPSKE STRANPUTICE PREKRAJANJE GRANICA ZAPALILO BI BALKANSKO BURE BARUTA	
31		SRPSKA LISTA U SKUPŠTINSKIM KLUPAMA	PREDSEDNIK UEFE DANAS U POSETI FSS REZOLUCIJA O GENOCIDU, KAO UVOD U MOGUĆE PODELE U MAKEDONIJI BRISSEL NEĆE SLOMITI ĐORĐA IVANOVA	PUTIN UZVRAĆA UDARAC

NOVINE/ APRIL		Danas	ПОЛИТИКА	
1	MAKEDONIJI PRETI NOVI KUMANOVSKI SCENARIO			PUTIN UPOZORAVA: NATO KREĆE U LOV NA SRBIJU
2	SRBIJA NASTUPA PRVA NA EVROSONGU		EDI RAMA: BRIGA ZBOG SLABOSTI EU	
3		PLAVI BALONI OBOJILI NEBO		ŠIPTARI SPREMAJU RAT U MAKEDONIJI
4	BERIŠA SE HVALI DA JE NAORUŽAVAO OVK	RAMA: U CRNOJ GORI KAO KOD KUĆE	RUGOVA, TAČI I BAKALI POSTALI LIKOVI U ROMANU	U CRNOJ GORI KAO KOD KUĆE
	RAMA: U CRNOJ GORI SE OSEĆAM KAO KOD KUĆE		IVANOV: MAKEDONIJI NE TREBA UCENJENA VLADA	"BISER BOJANE" OBARA REKORDE
			RAMA: U CRNOJ GORI SE OSEĆAM KAO U ALBANIJI	
			OSNOVNE ŽIVOTNE NAMIRNICE SKUPLJE 10 ODSTO	
5	BEOGRAD MEĐU NAJJEFTINIJIM GRADOVIMA NA ČITAVOJ PLANETI		ŠPIJUNSKI I OSTALI FOTO-APARATI	ALBANAC ŠVERCOVAO HAŠIŠ
				SRBI ĆE USKORO VRATITI KOSOVO!
6	ALBANSKI HULIGAN UHAŠEN, OPET ZBOG DRONA			
7	EKONOMIJA SPAJA BALKAN	U SRBIJI 570.000 LJUDI RADI NA SIVO	SVETSKA BANKA: TRI DOBRE VESTI ZA SRBIJU	
			VUČIĆ PRIHVATIO POZIV SI ĐINPINGA DA POSETI KINU	
			PESNIK KOJI JE VOLEO ŠOPENHAUERA	
8		PROMOCIJA KNJIGE "NAROD I NJEGOVE PESME" RIGELSA HALIMIJA	U VOJNIČKOM ROVU SLAVIO SVETOG ALIMPIJA	
			KAKO SAČUVATI IDEJE?	
			U JUNU JASNA SLIKA O ROMIMA U REGIONU	
9	JEDNA ISKRA DOVOLJNA JE DA ZAPALI CEO BALKAN		JEDNO TRŽIŠTE ZA 20 MILIONA LJUDI	

10	TURIZAM BEOGRADA I SRBIJE U MINSKU	EPS-U NUŽAN PRILIV NOVCA, A NE ČUVANJE SOCIJALNOG MIRA	KRČMA NA GLAVNOM DRUMU	
11	ŽENU SU MI SILOVALI, MUČILI ME STRUJOM, A SRBE SU KLALI		ALBANSKA OPOZICIJA TRAŽI DA RAMA PODNESE OSTAVKU MEKEJN: SRBIJA JE SILA POMIRENJA U REGIONU IMAM MALU PENZIJU, ALI TO NIJE KRAJ SVETA	
12	POČAST HEROJIMA BRAĆA HARADINAJ GOSPODARI ŽIVOTA I SMRTI U METOHIJI	GOŠA - PRIMER KAKO DRŽAVA NE FUNKCIONIŠE	MANCO: EU IMA OBAVEZE PREMA ZAPADNOM BALKANU MAKEDONSKA DRŽAVA NE MOŽE DA SE FEDERALIZUJE	AMERI SE SVETE RUSIMA PREKO CRNE GORE SRBIJA JE SLEDEĆA 'NA UDARU' NATO?!
13			GABRIJEL: JASNA POBEDA VUČIĆA NA IZBORIMA	
14	SRBI ZVANIČNO MANJINA U ALBANIJI	KAKO KOMENTARIŠETE TO ŠTO JE ALBANIJA OMOGUĆILA SRBIMA STATUS NACIONALNE MANJINE? POVRATAK ZELENE SALATE	ŠVERCOVALI ŽIVU NA KOSOVO I METOHIJU	
15		ČADEŽ: DVOCIFREN RAST TRGOVINE SA ALBANIJOM	USKRS KADA JE KRUNISAN SRPSKI CAR PRIZREN, GRAD SA TRIDESETAK SRBA NA PRAZNIK PADALE BOMBE MAKEDONIJA, NAŽALOST, MOŽE DA SE FEDERALIZUJE	
16				
17	TAČI GOSPODAR DROGE, ŠVERCA ORUŽJA I GORIVA PRVI PATRIJARH USTOLIČEN 16. APRILA 1346. GODINE	FINSKA NAJSIGURNIJA DRŽAVA NA SVETU	STAZA KROZ PRIRODU DUGA STOTINU KILOMETARA	
18	EKREM LUKA, KRIJUMČAR ŽENA I SPONZOR TERORISTA	PRILAGOĐAVANJE: SRBIJA I MODERNA OD STREPNJE DO SUMNJE (17)	PLAVA KRV, OLIMPIJSKI ŠAMPIONI I OSTALI PRADEDA BOLJI I HRABRIJI OD BETMENA I SUPERMENA	

19

DAČIĆ: RAMINA VELIKA
ALBANIJA PRETNJA ZA
MIR

KELJMENDI KONTROLIŠE
PUT DROGE DO EVROPE

GLASANJE U JUNU ILI NA
JESEN

MMF: SRBIJU ČEKA RAST
OD TRI Odsto

RAMA HOĆE RAT!

TAŠMAJDANSKI PARK U
POLUTAMI

"MILANOVIĆ
INŽENJERING" GRADI
VODOVODNE SISTEME U
ALBANIJI

NOVA RAMINA
PROVOKACIJA

NETRPELJIVI ZBOG
VLASTI

20

LAŽNI GENERAL KRVAVIH
RUKU

NE ZVECKAMO ORUŽJEM,
ALI ČEMO DA SE
BRANIMO

POPOVIĆ: RAMA JE
PERSONA NON GRATA

KAKO KOMENTARIŠETE
RAMINU IZJAVU DA
NE ISKLJUČUJE
MOGUĆNOST
UJEDINJENJA ALBANIJE
I KOSOVA AKO
PERSPEKTIVA ULASKA
DRŽAVA REGIONA U EU
NASTAVI DA BLEDI?

TAČI: AKO EU ZATVORI
VRATA, ALBANCI U
JEDNOJ DRŽAVI

ALBANIJA U PRVOM
KRUGU BEZ
PREDSEDNIKA, NIJE BILO
KANDIDATA

21	ČAK 80% HEROINA STIŽE U EVROPU STIŽE PREKO KOSOVA	ALBANI: ADENAUER JE LICE DEMOKRATSKE NEMAČKE	VULIN: BRISEL MORA DA ZNA DA VELIKA ALBANIJA ZNAČI VELIKI RAT	PALI S DROGOM VREDNOM 62 MILIONA
	SKANDAL: MUSLIJU HOĆE DA PRIPOJI I JUG SRBIJE KOSOVU I ALBANIJI	VUČIĆ SA ZVANIČNIKOM BUNDESTAGA	MUSLIJU: BEZ NIŠA NEMA VELIKE ALBANIJE	JONUZ MUSLIJU PRETI 'VELIKA ALBANIJA' DO NIŠA!
	DA PRETIM KAO RAMA, „VISIO“ BIH U BRISELU		VUČIĆ: PUSTE ŽELJE EDIJA RAME	NATO HOĆE INVAZIJU NA SRBE
	DAČIĆ: ALBANCI DA ODMERAVAJU REČI		DIJALOG U KRIZI JER NA STOLU NIJE ONO ČEMU SE PRIŠTINA NADALA	TUŽE OBAMU I SOROŠA ZBOG MAKEDONIJE
	SRBI I ALBANCI ZAJEDNO KRIJUMČARILI DROGU		VELIKOALBANSKI PLAN - PRETNJA I ZA MAKEDONCE I SRBE	
			NOVI GAZDA „HEMOFARMA“ NEĆE OTPUŠTATI RADNIKE	
			VUČIĆ: FINANSIJSKA INJEKCIJA ZA RAZVOJ ODBRAMBENE INDUSTRIJE	
			UHAPŠENO DEVET OSOBA, ZAPLENJENI DROGA I ORUŽJE	
			GRČKA PODRŽAVA BORBU SRBIJE ZA KULTURNO NASLEDE	
			“ZELENI” DANI SLOVENAČKOSRPSKOG PRIJATELJSTVA	
22	MUSLIJU MORA U ZATVOR ZBOG RUŠENJA DRŽAVE	ALBANCI U BEOGRADU	TRST - SPONA SRBA I ITALIJANA U RATU I MIRU	“VELIKA ALBANIJA” ZNAČI RAT NA CELOM BALKANU
		VULIN: POZIVI NA BALKANSKI RAT	TAŠTINA KLASNIH RAZLIKA	ALBANSKI POLITIČARI PRETE „VELIKOM ALBANIJOM“. EU I SAD ĆUTE. ZAŠTO?
			VULIN: MUSLIJU POZIVA NA RUŠENJE USTAVNOG PORETKA	
			LIČNA DOKUMENTA (1)	
			A MOJI VATROGASCI...	
			AMERIČKI AMBASADORI ZAUZDAVAJU ALBANCE	
			VELIKO PRESTROJAVANJE KULTURE	

23

SRPSKI ŠINDLER

NEOPREZNI RAMA I
NEPAŽLJIVI MUSLIJUPOLITIČKIM MASKAMA
LAKŠE DO CILJADVOSTRUKI ARŠINI
BRISELA ZA BALKANVULIN: NE MEŠATI ŽRTVE I
DŽELATEALBANSKI, NE EVROPSKI
SANOD EVROPEJCA DO
POLITIČKOG KABADAHIJE**24**DAČIĆ DANAS SA HANOM,
TRAŽIĆE REAKCIJU NA
OPASNE IZJAVEVELIKA ALBANIJA, SULUDI
PROJEKAT KOJI TRAJE
VEK I PONEMA PODELE
TERITORIJE NA JUGUALEKSANDAR VUČIĆ:
SUPROTSTAVITI SE ZLUFABRIKOVANE IZJAVE
ZBOG PROTESTA

CRNA GORA I NATO

VELIKI PODVIZI „MALOGA”
ČOVEKA

MILORAD DODIK

JANKOVIĆ U BRISELU
TRAŽI PREMIJERA!?!CIA: BALKANU PRETI RAT
SVIH PROTIV SVIH**25**ZASTAVA VELIKE
ALBANIJE U SKOPLJUNIKOLIĆ IDE KOD DODIKA
U POSLEDNJU POSETURAMUŠ HARADINAJ
DOBIJA ALBANSKO
DRŽAVLJANSTVOHAN: UCENE MOGU DA
SE OBIJU RAMI O GLAVUHAN: MIRNI PROTESTI SU
PRIHVATLJIVIDAČIĆ: BALKAN TRAŽI
ZAJEDNIČKE INTERESE,
A NE POVRATAK U
PROŠLOSTDVA SATA O POLITICI I
BEZBEDNOSTIHARADINAJ DOBIO
DRŽAVLJANSTVO
ALBANIJEHAN: NEPRIHVATLJIVE SU
IZJAVE KOJE PRIZIVAJU
PROMENU GRANICABRISSEL PRETI
SANKCIJAMA ĐORĐU
IVANOVUOPASNE PORUKE
„NAVIJAČA”ZLOČINAC POSTAJE
DRŽAVLJANIN ALBANIJE?EU ZBOG ŠIPTARA UVODI
SANKCIJE MAKEDONIJI

IZJAVA DANA

PROVOKACIJA ZASTAVA
„VELIKE ALBANIJE“ NA
UTAKMICI**26**STRANE SLUŽBE
UMEŠALE PRSTE U
VELIKU ALBANIJUUBICA VOĐE „DELIJA”
DIGNUT U VAZDUHSUTRA DAN ODLUKE: DA
LI ĆE POBEDITI PRAVDA
ILI POLITIKA

DVA LICA ALBANACA

LJUTNJA ZBOG VOJSKE I
VIZNE LIBERALIZACIJERADIKALI TRAŽE SEDNICU
O PRETNJI VELIKOM
ALBANIJOMRETORIKOM SE
BALKANSKI PROBLEMI
NE REŠAVAJU, SAMO SE
ODLAŽUDRŽAVLJANSTVO
ALBANIJE NE MOŽE DA
UTIČE NA ODLUKU O
IZRUČENJU HARADINAJA
BAUK AUTOKRATIZMAŽIVKOVIĆ ZAHTEVA DA 48
DEMONSTRANATA UDE U
ZGRADU SKUPŠTINEVUČIĆ: STRANE SLUŽBE
UPRAVLJAJU ALBANCIMATAČI NAPAO EU I
JOHANESA HANAERDOGAN SPREMA
RAMU I TAČIJA ZA RAT NA
BALKANUVUČIĆ: INOSTRANE
SLUŽBE GURAJU 'VELIKU
ALBANIJU'

27	NOVA PROVOKACIJA MUSLIJUA: MOJ PRESEDNIK JE EDI RAMA	“SMRT ŠIPTARIMA“ NA IZLOZIMA PEKARA U ALEKSINCU I ŽITKOVCU	VUČIĆ I NIKOLIĆ SA PRESEDNIKOM ŠVEDSKOG PARLAMENTA	SPRSKI PREMIJER JE PRAVI DRŽAVNIK
		ZA IZRUČENJE NEVAŽNO ŠTO JE HARADINAJ DRŽAVLJANIN ALBANIJE	SKOT: RAMINA IZJAVA MOŽE IZAZVATI POLITIČKU LAVINU	SAD I BRITANIJA KORISTE TURKE I ALBANCE ZA RAT
		MUSLIU: NARAVNO DA JE RAMA MOJ PRESEDNIK	GRČKI MEDIJI: RAMA KAO SULTAN ERDOGAN	PACOLI PRIPREMIO 250 MILIONA EVRA DA KUPI JUG SRBIJE
		VELIKA ALBANIJA I PROTESTI PROTIV DIKTATURE	ALBANSKA OPOZICIJA TRAŽI PREMIJEROVU “GLAVU”	
	TAČI: U SRBIJI NA DELU MILOŠEVIĆEVA PROPAGANDA LJUTNJA ZBOG VOJSKE I VIZNE LIBERALIZACIJE			
28	POLITIKA PRE PRAVDE: KOLJAČ NA SLOBODI	PRAVOSUĐE IGNORIŠE UBISTVA U DOLINI REKA	ISTORIJA SRPSKO- BRITANSKOG (NE) RAZUMEVANJA	VUČIĆ: PRAVDA I ISTINA ĆE POBEDITI KAD-TAD...
	NOSIO PANCIR ZBOG „ŠKALJARACA“	OSLOBAĐANJE HARADINAJA POLITIČKI MOTIVISANO	TRILER ZVANI HARADINAJ	HARADINAJ SLOBODAN EU ŠTITI KOLJAČA SRPSKE DECE!
	BLIC HIT	RADIKALNI ALBANAC	MIRIS JORGOVANA U DOLINI KRALJEVA	KLAN HARADINAJ NUDI MILIONE ZA VUČIĆEVU GLAVU
	PONIŽENI I UVREDENI	U OBRAČUNU POVREĐEN ZORAN ZAEV	NEMA PRAVDE ZA ŽRTVE RAMUŠA HARADINAJA	EDI RAMA
		BEZ IZRUČENJA	POČINJE RAT U MAKEDONIJI?!	
		BATAKOVIĆ: VREME JE ZA NOVU OSOVINU SRBIJE, GRČKE I BUGARSKE		

29

BALKANSKA ISKRA

GLAVNI AKTERI POLITIČKE
SCENE MAKEDONIJETUŠEVLJAKOVIĆU
EVROPSKA NAGRADA ZA
KNJIŽEVNOST

TALAC

ANDREA LORENCO
KAPUSELA: KAKO JE
PROPALA NAJSKUPLJA
ZAPADNA MISIJA

DEZERTER I MARATONAC

LEVIČARSKA
POTEMKINOVA SELAPOLITIČKI LIDERI
BOJKOTOVALI IVANOVAMETA: KONFLIKT U
SOBRANJU POLITIČKIVUČIĆ: SRBIJA STABILNA
I MIRNAVREME PACOVA NA
BALKANUCRNOGORSKO „DA”
NATO-UNAROD NEMA NAMERU
DA PREDVA VLAST NATO
KOALICIJINEJEDINSTVO VLASTI
I OPOZICIJE POSLE
PUŠTANJA HARADINAJABRISSEL TREBA
DA PRESTANE SA
LICEMERSTVOM PREMA
SRBIJIZAPAD NA SILU DAJE
MAKEDONIJU ŠIPTARIMA

MAKEDONSKA KIČMA

HAOS U HRVATSKOJ
MINISTAR POLICIJE TRAŽI
BUNUTERORISTI OVK
SPREMAJU SE ZA RAT U
MAKEDONIJI
MAKEDONSKI SCENARIO
PRETI I NAMA U SRBIJI!ACA AUTOBUS,
CENTARFOR, DISIDENT,
PLEJBOJ I RUDAR**30**SRBI U MAKEDONIJI
BIĆE UGROŽENI AKO SE
POPUSTI ALBANCIMA

HARADINAJEVI SRBI

NEMA POMILOVANJA ZA
UBICE DECEGLAVNI AKTERI POLITIČKE
SCENE MAKEDONIJEPOLITIČKA ODLUKA KOJA
SE NARUGALA PRAVDIU MAKEDONIJI MIRNO I
NEIZVESNOPOSTDIPLOMCI NA
DUNAVSKOJ ŠKOLI

SRBIJA PREPOZNAJE ZLO

DOGAĐANJE APRILA

NOVINE /
MAJ

Danas

ПОЛИТИКА

1

2

3

MAKEDONIJA NA
PREKRETNICIDŽAFERI: PRIHVATITE
REALNOSTDŽAFERI BEZ KLJUČEVA
KABINETA PREDSEDNIKA
SOBRANJAOD MAKEDONIJE PRAVE
ŠIPTARIJU„VELIKA ALBANIJA” - ČAS
ANATOMIJESAD PREKO MAKEDONIJE
PRAVE ‘VELIKU ALBANIJU’!NEMOĆ EVROPSKIH
EMISARA

PALI SA 825 KILA ‘TRAVE’

4

OPERACIJA SKOPLJE KAO
PRIPREMA ZA BEOGRADKOPA: NACIONALIZAM
NIJE NAPUSTIO REGIONUDARI NA BEOGRAD IZ
PRIŠTINE I SKOPLJABALKANU PRETI RAT
SRBIJI POD HITNO
POSLATI S-300, AVIONE,
TENKOVEPROVOKACIJA: ZAEV BEZ
POVODA NAPAO VLAST U
BEOGRADUSRBIJA PROTIV SVOJIH
GRAĐANAMAKEDONIJU TREBA
SHVATITI KAO OPOMENUZLO HARADINAJ ZOVE
NA NOVO KLANJE, A EU
ČUTI!?ALBANSKA ZASTAVA U
SOBRANJU DIGLA BURUKORAĆ: VULIN DA NE
IZAZIVA TIH POLA MILIONA
GRAĐANAMAKEDONIJA I SUDBINA
BALKANAZAEV NAPAO VUČIĆA,
TVRDI DA SU ZA SVE KRIVI
SRPSKI NACIONALISTI?KORAĆ: VULIN DA NE
IZAZIVA TIH POLA MILIONA
GRAĐANA„VELIKA ALBANIJA”
RASTURA I EUDŽAFERI UNEO
ALBANSKE ZASTAVE U
PARLAMENTIVICA DAČIĆ: BEZ
ZVANIČNE REAKCIJEDŽAFERI U KABINET
DONEO ALBANSKE
ZASTAVICEŠIPTARI PRETE ZAEVU
DALI SMO TI PARE ZA
„VELIKU ALBANIJU”, SAD
JE I NAPRAVI!

5

OVAJ TEKST JE
FIKSIONALANSTANKOVIĆ I MUSLIJU
O SITUACIJI NA JUTU
SRBIJEU SRBIJI UMEREN RIZIK
POSLOVANJA

LEVIJATAN

„VELIKA ALBANIJA”

SRBIJA I HRVATSKA DA
PODELE BOSNUOPASNE IZJAVE
ALBANSKIH LIDERA O
UJEDINJENJUPONELE GA EMOCIJE,
PA UNEO ALBANSKE
ZASTAVE U SOBRANJENEPRAVDE
FEMINISTIČKOG
PRAVOSUĐADŽAFERI BRANI
ALBANSKE ZASTAVICE,
ZAEV OBEĆAVA
UNITARNU MAKEDONIJU

6	<p>ČERUPANJE SRBIJE</p> <p>PRETE VELIKOM ALBANIJOM ZBOG IZBORA</p> <p>„POD MAČ, BATO“, PA SKOK KROZ PROZOR</p> <p>„POMOĆ PRIJATELJA“</p>	<p>POSTJUGOSLOVENSKI SCENARIO</p> <p>ŠUTANOVAC: SRBIJA NE TREBA DA POTPISUJE NIKAKAV SPORAZUM</p> <p>JOKSIMOVIĆ: DOKUMENT BEZ ZAHTEVA</p> <p>ŠTA SE DEŠAVA U TROUGLU VUČIĆ, EVROPA, RUSIJA</p>	<p>PRETI LI DOMINO EFEKAT</p> <p>PISMO HRABROG RATNIKA</p> <p>ZAEV RAZGOVARAO SA GRČKIM ŠEFOM DIPLOMATIJE</p>	<p>ŽELEZNJAK: CENTAR U NIŠU DA DOBIJE DIPLOMATSKI STATUS</p> <p>SRBIJA: EU DA ZAUZDA ŠIPTARE</p> <p>TAČI ŠALJE OLBRAJTOVU I AHTISARIJA U BRISEL?!</p> <p>SAD I EU GURAJU MAKEDONIJU U RAT</p> <p>AKO ALBANCI KRENU NA SEVER KOSOVA SRBIJA ULAZI U RAT! A RUSI ĆE POSLATI ORUŽJE I SPECIJALCE</p>
7	<p>SINOVI MUSLIJUA NAPALI VLASNIKA TV “SPEKTRI”</p>		<p>ZAEV PONOVO TRAŽI MANDAT, PREDSEDNIK NE POPUŠTA</p> <p>STANKOVIĆ: NA JUGU SRBIJE STABILNO</p> <p>ONA I ON</p>	
8		<p>SRBIJA NAJBOGATIJA ZLATOM NA BALKANU</p>	<p>ATINA UPOZORAVA NA OPASNOST IDEJE VELIKE ALBANIJE</p> <p>DRECUN: TAČI TESTIRA TEREN ZA RAZMENU TERITORIJA</p>	<p>OLOŠ ACA RODIĆ ZA RAČUN ALBANACA NAPADA SRBIJU</p> <p>ŠIPTARI VEĆ PRIPOJILI SEBI MAKEDONIJU</p>
9	<p>TIJANA BLISTALA NA CRVENOM TEPIHU</p> <p>POKRET HISTERIČNIH SELEBRITIJA</p>	<p>„SISTEMI“ GRUEVSKOG I VUČIĆA NISU VEČNI</p>	<p>DAN POBEDE ZA POBEDNIKE I PORAŽENE</p> <p>VUČIĆ: IMAĆEMO I MI POMOĆ LJUDI IZ SVETA U DIJALOGU S PRIŠTINOM</p> <p>„VAZDUPLOHOVI“ PONOVO LETE</p> <p>NIKOLIĆ: SRBIJA PRIVRŽENA DIJALOGU</p> <p>MASAKRIRANJE ISTINE (1)</p> <p>DŽAFERI UKLONIO ZASTAVE ALBANIJE IZ SVOG KABINETA</p> <p>OBELEŽAVANJE DANA POBEDE</p>	<p>VOKER IMA PLAN ZA “VELIKU ALBANIJU”</p> <p>PACOLI PRIZIVA RAT NA KOSOVU</p>

10	BIVŠI ŠEF OEBS SANJA VELIKU ALBANIJU	„AKO RUSIJA BUDE POŠTOVALA PRAVILA EU - NEĆE BITI PROBLEMA“	VUČIĆ: RAČAK JE BIO FABRIKOVAN	ŠIPTARSKI LOBISTA VOKER: HOĆU 'VELIKU ALBANIJU'!
		SUBJEKTIVNI OSEĆAJ	AKADEMIJA POVODOM DANA POBEDE	VUČIĆ: BORIĆEMO SE!
			PRIŠTINA ZABRANILA ĐURIĆU DA OBELEŽI DAN POBEDE U MITROVICI	
11	RADITI NA MEĐUZAVISNOSTI	INFORMER NAJAVIO 12 RATOVA	SRBIJA O VOKERU 16. MAJA U SAVETU BEZBEDNOSTI UN	BLOKIRANA VUČIĆEVA IZJAVA O VOKERU
	VOKER TRGOVAC SMRČU	DIJALOG ĆE BITI ODLOŽEN I OTEŽAN	KONGRESNA DELEGACIJA NA BALKANU PROVERAVA OBAMINU POLITIKU	KLAĆEMO SRPSKU DECU!
			I SRBI GLASALI ZA PAD MUSTAFINE VLADE	SRBIJA SE ŽALI UN ZBOG PRETNJI VILIJAMA VOKERA
			LJUBIŠA DIKOVIĆ NA KONFERENCIJI NAČELNIKA GENERALŠTABOVA BALKANA	TRAMPE, IPAK JESI SRBIN!
12	SAD JE ZA POSTOJEĆE GRANICE NA BALKANU	JADRANKA JOKSIMOVIĆ: DO KRAJA JUNA OČEKUJEMO OTVARANJE JOŠ DVA POGLAVLJA	BRISEL GUBI AUTORITET U PRIŠTINI	HOĆE HARADINAJA ZA PREMIJERA, HOĆE RAT
	ALBANSKI PREDSEDNİK NA KOSOVU	ŠANSA ZA UDRUŽIVANJE SNAGA U REGIONU	OKAMENJENI U KOSOVSKOJ ZABLUDI	DŽAFERI DAJE PENZIJE TERORISTIMA OVK
		VUČIĆ: SPREMNI ZA DUBLJU EKONOMSKU INTEGRACIJU REGIONA	MASAKRIRANJE ISTINE (4)	
		ODRŽIMO REKOM ZA BOLJU BUDUĆNOST	VUČIĆ: TEK ĆE BITI REČI O VILIJAMU VOKERU	
		VULINOVA DEMONSTRACIJA	ŠEST ZVEZDICA NA ZASTAVI KOSOVA - REGIONI „VELIKE ALBANIJE“	
13	MRZE SRBE ZATO ŠTO MNOGO VOLE PARE	NOVA VLAST TRENUTNO BEZ POSLA	PADA CENA GORIVA	MAKEDONIJU VEĆ PRETVORILI U ŠIPTARIJU
			KAKO JE TAJO GAZIO PREKO ALBANIJE	HARADINAJ PRETI: SRBI, UZEĆEMO VAM I NIŠ!
			ZAŠTO JE DEDA ZAPLAKAO	SVAKI DRUGI SRBIN DEBEO!
			HARADINAJ PRETI OTIMANJEM TREĆINE TERITORIJE SRBIJE	
			MASAKRIRANJE ISTINE (5)	

14	ALBANCE SMO POGREŠNO PROCENILI I POTCENILI		MASAKRIRANJE ISTINE (6) SARA NA UVAC DOLETELA PO MLADOŽENJU PADAJU MASKE ALBANSKA OPOZICIJA TRAŽI POŠTENE IZBORE AGENT CIA KOJI JE ISFABRIKOVAO „RAČAK” HARADINAJEV BRANILAC NEPOTREBNA JE BILO KAKVA PODELA U SRPSKOM KORPUSU	
15	ALBANSKI NAM NEĆE UZETI NI MILIMETAR TERITORIJE	PLAVA KITA	SUDAR VOKERA SA ZVANIČNOM POLITKOM AMERIKE I RUSIJE	MUSLIJU PRETI SRBIJI I TRAŽI KEŠ IZ BUDŽETA
16	HARADINAJ PONIŽAVA EU	PATRIOTSKA FARBANJA SAGLASNOST VUČIĆA SA PUTINOM KOCIJANČIĆ: ŠTETNO POLITIČKO UPLITANJE U SUSEDNE DRŽAVE DVA SRBINA I SRBENDA	PRIPADNICI VS NA VOJNOJ VEŽBI U ALBANIJI NEĆE BITI NIKAKVE „VELIKE” ALBANIJE OKAMENJENI U KRAJU ISTORIJE BRISLSKI SPORAZUMI I „MAKEDONSKI SCENARIO”	MUSLIJU NAŠIM PARAMA PLAĆA ‘VELIKU ALBANIJU’ PUTIN: SRBIJI JE MESTO U EVROAZIJSKOJ UNIJI! HARADINAJ MOLI: AMERI, POMOZITE NAM PROTIV SRBA!
17	MMF: SRBIJA ĆE U 2018. IMATI RAST PRIVREDE 3,5 ODSTO	FRANCUSKI RIK MENADŽMENT NEZADOVOLJSTVA	A OD KUMA - ALMODOVAR JONUZU MUSLIJU MALO 13 MILIONA DINARA OD SRBIJE	ZAŠTO SE ĆUTI NA PRETNJE SRBIJI?! TAČI BI DA PIŠE NOVU ISTORIJU!? HARADINAJ SLAVI NA KOŠARAMA!?
18	RUSI: VELIKA ALBANIJA U ZAVRŠNOJ FAZI	PEHAR SAJMA NISU HAJDE DA VIDIMO KO LAŽE DAČIĆ ILI IZNENAĐENJE - NEKO KO NIJE U VLADI	ZAEV DOBIO MANDAT ZA SASTAVLJANJE MAKEDONSKE VLADE	SPAHIJU: RAMA ŠMRČE KOKAIN!
19	BUJANOVAC, PODELJENI GRAD	MAKEDONSKI RASPLET DAČIĆ: KORISTAN SUSRET U BRISLU	UVOZIMO KROMPIR IZ ALBANIJE I EGIPTA, A BACAMO IVANJIČKI	HOJT JI: PUTIN NAGOVARA DODIKA DA OTCEPI RS

20	<p>VUČIĆ: IDEJA VELIKE ALBANIJE VEOMA JE OPASNA PO REGION</p> <p>BENZIN JEFTINIJI ZA DVA DINARA PO LITRU</p>	<p>BRANKO RUŽIĆ: NE POSTOJI DOGOVOR - VUČIĆ PREDSEDNIK, DAČIĆ PREMIJER</p> <p>PRAVO NA REPLIKU</p>	<p>POČAST HEROJU SA KOŠARA</p> <p>VJAČESLAV VOLODIN 5. JUNA U SRBIJI</p> <p>KOSOVSKA (NE)ISPISANA ISTORIJA</p> <p>DAČIĆ: SVEDOCI SMO GOVORA I ZLOČINA IZ MRŽNJE</p>	<p>BRINU IZJAVE O 'VELIKOJ ALBANIJI'</p>
21	<p>SRBIJA NAJJAČA, AL' SE NATO PITA</p>		<p>ŽENA S HILJADU ZADUŽENJA</p> <p>U PROTEKLIM PET DANA GORIVO POJEFTINILO ZA 3,5 DINARA</p> <p>ZAHVALNI SMO RUSIJI, ŽELIMO DOBRE ODNOSI S AMERIKOM</p> <p>MIRODIJA U TRI BALKANSKE ČORBE</p>	
22	<p>IZ VELIKOG TRNOVCA DROGA SE KRIJUMČARI U EVROPU</p>	<p>MISLI MAKROREGIONALNO, DELUJ LOKALNO</p> <p>BETON ZABETONIRAO VELIKU ALBANIJU</p>		
23	<p>ZVEZDA: IZBEĆI RENDŽERS, ZAABIĆI DINAMO U LE</p> <p>PARTIZANOV PRVI RIVAL VARDAR, ŽALGIRIS, DAČIJA...</p>	<p>EKIPA I STRUKA KOVAČI SVOJE SREĆE</p> <p>ILIR DEDA: VELIKOM ALBANIJOM OPSEDNUTO VOĐSTVO SRBIJE</p>	<p>SKOT LUKAVO IZJEDNAČAVA „VELIKU ALBANIJU” SA „VELIKOM SRBIJOM”</p> <p>PRVI FORUM O KULTURNOM NASLEDU KINE I ZEMALJA ISTOČNE I CENTRALNE EVROPE</p> <p>TEST ZA „CRNO-BELE” SU KVALIFIKACIJE ZA LŠ</p>	<p>KFOR POMAGAO OVK DA VADE ORGANE SRBIMA!</p> <p>ROGOZIN: RUSIJA ĆE ČUVATI GRANICE SRBIJE</p>
24	<p>MOGERINI: ZAUSTAVITE TENZIJE POD HITNO</p> <p>TRAMPOV SPECIJALAC ZA BALKAN</p>	<p>EVROPA BI MOGLA DA ZALUPI VRATA ZAPADNOM BALKANU</p>	<p>STIŽU NEIZBEŽNE RATE I TEŠKO RAZDUŽIVANJE SA „DAJNERSOM”</p> <p>POSLANICI PITALI O NATO-U, ODKB-U, GAŠIĆU I VOKERU</p>	

25	EDI RAMA SE BAŠ OPUSTIO U BRISELU	PREDSTAVLJENA „DISHARMONIJA“	SRPSKA DECA U VELIKOM RATU (2)	
		MOGERINI: ZAPADNI BALKAN JE KLJUČAN ZA UNIJU	VRATA EU OTVORENA ZA ZAPADNI BALKAN	
		TRAMPOV SPECIJALAC ZA BALKAN	AHMETI: PLATFORMA IZ TIRANE SAMO DELIMIČNO U VLADINOM PROGRAMU	
		SAD INTERESUJE ODNOS SRBIJE PREMA RUSIJI, EU I KOSOVU		
26	RAMIN ŠOU U BRISELU	BRISELSKA VEČERA	RUSKI GAS „TURSKIM TOKOM“ DO SRBIJE	ALBANAC NE DA SERGEJA SRBIJI!
		UBICE IZ KAFIĆA „PANDA“ OSTALE NEKAŽNJENE	PROBLEMATIČAN REGION OD KLJUČNOG ZNAČAJA	RUSIJA ĆE OSVOJITI I RS I SEVER KOSOVA
		CRNA GORA SLEDEĆI DOMAĆIN SAMITA	SRBIJA OŠTRO REAGUJE NA IZVEŠTAJ NATO-A	
			ODBRANA NIŠA	
			SRPSKA DECA U VELIKOM RATU (3)	
27		SNS JE ODLUČUJUĆA ZA STABILNOST U SRBIJI	SRPSKA DECA U VELIKOM RATU (4)	
			POLA VEKA POSLE: REVOLUCIONARNA 1967. GODINA	
28	TVORCU NAŠE PROPASTI		OD 1. JUNA NASILJE U PORODICI NEĆE MOĆI DA SE SAKRIJE	
			SREDNJOŠKOLAC ČUVA TRADICIJU SRPSKOG I MAKEDONSKOG NARODA	
			OTVORENA IZLOŽBA „SRBIJA- RAT I PLAKAT“	
29			VOKERU SAM IZNEO NAŠ PLAN I ZAHTEVE BEOGRADU	
30		DAN SENDVIČA	NAJVAŽNIJA SRPSKA KNJIGA	U BEOGRADU SKUP 142 KOMPANIJE

31	HARADINAJ: SRBIJA JE NAŠ NAJVEĆI NEPRIJATELJ	POBOLJŠAN REJTING SRBIJE	NE UVOZIMO ŽIVINSKO MESO IZ BRAZILA	PAMTIĆE ME KAO ŠREDERA
	U EVROPI NEMA VIŠE PET LAKIH KOMADA		GORIVO I DALJE POJEFTINJUJE	RAMUŠ HARADINAJ
	NASLEDNIKU OSTAVLJAM PUNU KASU		ČOTRIĆ NA ALBANSKOM	
			MAKEDONSKA AMBASADORKA POZVANA HITNO NA OBJAŠNJENJE U MSP	
			SRPSKA DECA U VELIKOM RATU (8)	

NOVINE/ JUNI		Danas	ПОЛИТИКА	
1			GRADIĆU SRBIJU SPRAT PO SPRAT	DAĆU SVE ZA SRBIJU
			RUŽIČASTI MAJ	
			DEŽURNI KRIVCI	
2		PROSTOR ZA SVEDOČENJA ŽRTAVA RATNIH ZLOČINA	GLOBALIZACIJA JE KAO SLOMLJENO OGLEDALO	
			SRPSKA DECA U VELIKOM RATU (10)	
			SRBIJA OSPORILA NATO IZVEŠTAJ O REGIONU	
3	POLICIJA DA SPREČI NEMIRE	SRPSKA AFRIKIJADA U DOMU VS	SRPSKA DECA U VELIKOM RATU (11)	
	4	POTOMCI SRPSKIH DEČAKA IZ ŠKOTSKE ODRŽALI SEĆANJE		KOSOVO U UN BIĆE SIGNAL ZA UJEDINJENJE SVIH ALBANACA
VUČIĆ I IVANOV OŠTRO SA ALBANSKIM PREDSTAVNICIMA			VUČIĆ I DAČIĆ NA SAMITU LIDERA JUGOISTOČNE EVROPE	
5	BIRATE ZLOČINCA ZA PREMIJERA, HOĆETE VELIKU ALBANIJU		SVE VIŠE MLADIH BEŽI IZ BIH	
			SRBIJA DOBILA AMBASADORE ZAŠTIĆENIH PODRUČJA PRIRODE	

6		KAKO SMO DOZVOLILI DA HEROJI POSTANU SENKE MALIĆI: DIZANJE PRAŠINE PRED NOVU FAZU DIJALOGA	DAČIĆ: SVI OSUDILI PONAŠANJE TAČIJA NA SAMITU „BRDOBRIONI“ „BERLIN PLUS“ NIJE ZAMENA ZA ČLANSTVO U EU	RAMA I ZAEV DOGOVORILI UDAR NA SRBIJU! ŠEF CIA: NAPRAVITI I 'VELIKU ALBANIJU' I PRAVOSLAVNU UNIJU
7	ZRINJSKI I VARDAR SU MINE		ŽIVE OD KAMENA, A ŽELJNI ASFALTA „BERLIN PLUS“ NIJE ZAMENA ZA ČLANSTVO U EU	
8	PRIJATELJSKI PRIČAM SA TIRANOM I PRIŠTINOM EVROPSKA UNIJA DAJE SRBIJI PARE DA RUSIJA NE BI OJAČALA UTICAJ		ĐUKANOVIĆ: EVROPSKA PERSPEKTIVA PROTIV VELIKE ALBANIJE ZLATO SRBIJE	KREĆE DŽIHAD NA BALKANU
9		SRBIJA OD 1997. DO 2017. - DVE DECENIJE TRAGANJA ZA BOLJIM ŽIVOTOM NEMAČKA NEDVOSMISLENO ODBIJA IDEJE O PROMENI GRANICA NA BALKANU	HVALA RUSIJI! „AVAZ“: EU DAJE JOŠ DVE MILIJARDE ZA BALKAN	U OKOLNIM ZEMLJAMA IMA 1,9 MILIONA SRBA
10	PIREUS BANKA ODLAZI SA BALKANA	SALVETE SU OPET U MODI PREMIJERKA KOJA SE NE PREDAJE	JELI OVAS IZ KONJSKE BALEGE	
11	SRBI U AFRICI		DAČIĆ: EU JE OPIJUM ZA ZAPADNI BALKAN IZBORI U TAMNOM VILAJETU	
12	DŽIHADISTI SA BALKANA TEMPIRANA BOMBA GRCI HOĆE DA PRODAJU VOJVOĐANSKU BANKU	SA 18,8 TONA ZLATA SRBIJA LIDER NA BALKANU	BEOGRAD U CRVENOM - VELŠANI UŽIVALI U SUNCU I PIVU ISLAND POBEDIO HRVATSKU U BUJANOVCU ŽIVI MANJE OD 12.000 ALBANACA	
13		DANAS PROJEKCIJA DOKUMENTARNOG FILMA „TUCOVIĆ I DRUGI“ U PANČEVU VERUJEM DA JE MILOŠEVIĆ IMAO DOGOVOR DA SE ODREKNE KRAJINE	DEMOKRATIJA KAO SREDSTVO KONTROLE	

14	KURTI PREMIJER PRE HARADINAJA		DOGOVORENO MORA DA SE SPROVODI	
			ŠTA JE STVARNI SRPSKI IZVOZ	
			NATO MIRI ATINU I SKOPLJE	
			HVALA JAKŠIĆU!	
15			TRIDESET OSAM HRANITELJSKIH PORODICA SPREMNO DA PRIMI DECU MIGRANTE	TIBOR JE UMRO ZA SRBIJU I SVE NAS!
			VUČIĆ: TIBOR CERNA JE JEDAN OD 108 VELIČANSTVENIH	
16	PRVI HELIKOPTERI STIŽU POČETKOM 2019. GODINE	NAŠ, COCA-COLA ALJOŠA	HOJT JI: SAD BRINU ZBOG RUSKOG CENTRA U NIŠU	
			MAKEDONSKI PRIMER	
17	SRBI IMAJU NAJJEFTINIJU STRUJU, A MAKEDONCI HRANU	OČEKUJE SE BLAGI RAST KAMATA	TADIJA SONDERMAJER, TVORAC „AEROPUTA”	LAŽNI CRNOGORSKI PRINC NAMAGARČIO EVROPSKI DŽET-SET
	SARADNJA VODI REGION NAPRED	KAD MRAK LEGNE NA ZEMLJU	TEATAR APSURDA	
18	ŠERIF GRADI ZVEZDIN TIM ZA LIGU EVROPE		ILJIR META: EDI RAMA U LOŠIM ODNOSIMA SA SVIM SUSEDIMA	
			BOMBARDOVANJE SRBIJE SLIČNO JE NAPADU NA NAGASAKI	
			NA „LINIJE VATRE” IZMEĐU SAD I RUSIJE	
			ALBANSKI SAN	
19		MORO: EVROINTEGRACIJE SRBIJE NE IDU SPORO	DANAS U NIONU ŽREB ZA FUDBALSKE EVROKUPOVE	MNOGI SU KRIMI ZA AGRESIJU NA SRBIJU
				ZAEV OKRUŽEN MAFIJAŠIMA
20		ANGELINA AJHORST: REGION JE POTREBAN EVROPSKOJ UNIJI	STUDENTI UB LISTOM PROTIV ULASKA SRBIJE U NATO	
21		GORAN JEŠIĆ: NISMO U REDU ZA ČESTITANJE	ERDOGAN: IDEJA „VELIKE ALBANIJE” NEPRIHVATLJIVA ZA TURSKU	DONALD TRAMP PROTIV TZV. 'VELIKE ALBANIJE'!?

22	ŠESTORICA SA BALKANA RATUJU ZA EL ASADA		KARPENTER: AKO NA BALKANU IZBIJE KONFLIKT, SAD NE SMEJU DA SE MEŠAJU	
23	SRBIJA I UNIJA PRONAŠAO SAM ZAJEDNIČKI JEZIK SA KONJEM	BERLIN ŽELI DA OŽIVI „EVROPSKU PERSPEKTIVU“ BALKANA	DABOVIĆ: KOKAIN NIJE MOJ GRUPNI PORTRET BEZIMENIH HEROINA UVREDE I OPTUŽBE NA SEDNICI SO BUJANOVAC DAČIĆ: SRBIJA SPREMNA DA SE POVEZUJE	
24	HARADINAJ ŽELI DA ZAPALI BALKAN	UDARNA DESNICA DRŽAVE	PISMO EMANUELA MAKRONA DIJASPORA U ČORSOKAKU	
25			ALBANIJA: KONTROLA ILI REFORMISANJE SISTEMA ERDOGAN UPOZORAVA TIRANU	
26	PARTIJA EDIJA RAME POBEDNIK IZBORA PRIORITET JE DIJALOG SA SRBIMA NA KOSOVU PUTINOV KGB DRUG JE RUSKI ČOVEK ZA BALKAN	STRANKA RAME FAVORIT INAUGURVANCIJA	SOCIJALISTIČKA PARTIJA POBEDNIK IZBORA U ALBANIJI (NE)ZABORAVLJENI VELJKO PETROVIĆ	SRBINA KOJI JE POGINUO U SIRIJI SAHRANJUJU U MOSKVI
27		PET ZADATAKA ZA EDIJA RAMU	RODIĆ SAD RADI I ZA ŠIPTARE!?	
28			SAD: SRBIJA ULOŽILA NAPORE PROTIV TRAFIKINGA, ALI NEDOVOLJNE OD BALKANSKE UNIJE SVI ĆE PROFITIRATI AUTORITET NOVE SRPSKE POLITIKE GRČKA PROTESTUJE ZBOG VELIKOALBANSKOG SPOMENIKA U TIRANI ALBANIJA: RAMINI SOCIJALISTI OSVOJILI 48 ODSTO GLASOVA	

29	TANJA FAJON: „NAORUŽATI“ SE NAJBOLJIM KADROVIMA	SRBI ČEKAJU KONAČNE REZULTATE	BEZ VIZA PUTUJEMO U ČAK 111 ZEMALJA
		PRVE OPTUŽNICE PROTIV OVK MOŽDA VEĆ IDUĆE SEDMICE	
30	OTKRIVAJU TAJNE CARIČINOG GRADA	U MAKEDONIJI DIZEL JEFTINIJI SKORO 55 DINARA NEGO KOD NAS	

NOVINE / JULI		Danas	ПОЛИТИКА	
1	KANADANI OTVARAJU RUDNIK U SRBIJI		PRVE OPTUŽNICE NAKON FORMIRANJA VLADE KOSOVA	
			BOŠKOVIĆ: CRNOGORSKO ČLANSTVO U NATO-U JE OD NAJBOLJEG INTERESA ZA RUSIJU	
2			HOD IZMEĐU ZAPADA I ISTOKA	
3			VUČIĆ I TAČI U BRISELU	
4	„RUSKA VOJSKA UBILA KASAPINA SA KOSOVA“			RUSI UBILI ŠIPTARA, KOLJAČA ISIS
5	ALBANCI SPROVODE PLAN, SRBI MORAJU DA SE UKLJUČE		BALKANSKA RUTA	
6	REGION NEĆE DOSTIĆI EU NI ZA 30 GODINA	STEFANOVIĆ: PRIJAVILI SMO SVE, NISAM ČUO ZA TE FIRME	UGLJANIN PRAVI „NAUČNI SKUP O SJENIČKOJ DEKLARACIJI	
	BALKAN JE KOCKARSKI STO SA MALIM ULOGOM			
7		NAŠA EVRO-PODOBNA DIKTATURA		TIHONOV: TRAMP BI HAOS NA BALKANU!
8	VREME JE ZA SUŠTINSKE POLITIČKE ISKORAKE		STEVAN O STRAHOTAMA NA PLATOU KAJMAKČALANA	IZJAVA DANA
			EULEKS TRAŽI HAPŠENJE KRIVACA ZA MARTOVSKI POGROM	
9				

10	KRVAVA ISTORIJA SRBA I ALBANACA	DIMITRIJE KONJOVIĆ, TVORAC IKARUSA	KO NAS KRADE BLAGO SREBRNE PLANINE	
11	EVROPA GUBI ZAPADNI BALKAN	GLAVNA TEMA - TURSKI TOK	KOLAŠINAC SE VRAĆA TAKMIČENJIMA U NOVOM PAZARU NAFTA POSKUPELA, GORIVO JOŠ JEFTINIJE	VUČIĆ: ERDOGAN U SRBIJU DOVODI 150 BIZNISMENA
12		BRNABIĆ I DAČIĆ DANAS U TRSTU MORVAJ: BERLINSKI PROCES JE SADA NAJVAŽNIJI FORMAT EU ZA REGION PRINOS MANJI, ROD KVALITETNIJI	RAMA: GASOVOD TAP IĆI ĆE PREKO KOSOVA SRBIJA, ZEMLJA SA UMERENIM RIZIKOM POSLOVANJA	SRBIJA STABILNA ZA INVESTICIJE
13		USPEŠAN PRVI INOSTRANI NASTUP ANE BRNABIĆ	NOVA INICIJATIVA ZA BALKAN PODRŠKA JEDINSTVENOM EKONOMSKOM PROSTORU	
14	FUDBALSKI MENADŽER KOJI ĆE ZAKOMPLIKOVATI SITUACIJU	BALKANSKA PRESTONICA ATLETIKE SVAKU TREĆU MEDICINSKU USLUGU SAMI PLAĆAMO	DVOSTRUKI STANDARDI A. LOJPURA	
15	ALBANCANI JOŠ NISU SVESNI DA IMAJU DRŽAVU	DEBATA O ODSUSTVU DEBATE	PRIVIDAN UTISAK O BROJNOSTI ALBANACA POSETIOCI DOKUMENTE U "BOROSANAMA"	AMERIKANCI NAM PRETE PUČEM PARTIZAN PROTIV GRČKE ZVEZDE
16	KUPUJU POVRĆE I NA KOMAD		SRBIJA MEĐU SAMITIMA	
17		PAROVIĆ: PRIPREMAMO SE ZA IZBORE U BEOGRADU I ARANDELOVCU	DA RATOVI REČIMA NE IZRASTU U NOVE ORUŽANE SUKOBNE	
18			STRUČNOST ISPRED POLITIKE, SLUČAJ „FIJATA” BALKANSKI POPISI	

19	IZA BORBE ZA BALKAN CUCI GAS MLADI IZ CELE EVROPE O TOLERANCIJI		SRBIJA JE FAKTOR NESTABILNOSTI JER IMA INTERESE I IZVAN SVOJIH GRANICA PENS: SAD PODRŽAVAJU SRBIJU NA PUTU KA EU	
20		EKOLOŠKE KUĆE OD SLAME	RATNI CILJ POSTIGNUT ZA KONFERENCIJSKIM STOLOM SMANJUJE SE KORPUS SRPSKOG NARODA U OKRUŽENJU REGIONU JE POTREBAN MARŠALOV PLAN	
21	ALBANAC PALIO KOD PODGORICE, NA LUŠTICI ZAPALJENE GUME	ČETIRI FILOZOFA NOVE ATLANTIDE AMELA I HARVI	KAPLANOVI DUHOVI	GRCI OBJASNILI HASIJU DA JE KOSOVO SRBIJA
22		ZA BOLJU SADAŠNJOST I BUDUĆNOST	IZNENADILO BI ME DA KOSOVO BUDE USLOV ZA EVROPSKU UNIJU POTOMCI RUSKIH IZBEGLICA NEGUJU SECANJE NA PATRIJARHA VARNAVU APISOV KRAJ HANIBAL ANTE SRPSKA	JONUZ MUSLIJU KAŽE DA SU ALBANSKI U SRBIJI UGROŽENI
23			SRPSKI STUDENTI KRECU NA KRSTARENJE KROZ EU	
24	KVALITET I SNAGA BRENDA VELEMAJSTORI ZA GRADNJU ZAPADNI BALKAN IZMEDJU CETIRI VELIKE SILE	NIKO NE ZNA ŠTA TRAMP HOĆE NA BALKANU I U SRBIJI	BOSNA I HERCEGOVINA ZEMLJA SA NAJZAGADJENIJEM VAZDUHOM U EVROPI	ŠIPTARI RUŠE ZAEVA ZBOG KOSOVA!
25	KOVACEVIC: MORAMO DA PRODJEMO CRNO-BELE	PENS DOLAZI U POSETU CRNOJ GORI	VECINA U BIH PODRZAVA EVROPSKI KURS ZEMLJE PODRSKA ISLAMSKOJ DRZAVI UKIDA ALBANSKU NACIJU?!	

26	SAMO POLOVINA SRBA KORISTI INTERNET KOSOVO	KO SU LUDVIG I HANA HIRSFELD	RAMA: BUDUĆNOST I DOBROBIT NARODA IZMEDJU MITA I STVARNOSTI VLAST TREBA DA PRIPADA LOKALNIM SAMOUPRAVAMA DIPLOMATSKI STATUS SRHC U NISU VAZAN ZBOG FINANSIJA SRBI DRUGI U REGIONU PO BROJU MOBILNIH	
27	SANKCIJE RUSIJI RAZBESNELE EU GLASNO RECI ISTINU O KOSOVU		MALE SANSE KOSOVA ZA CLANSTVO U UNESKU	MUSLIJU DOBIO 40 DANA ROBIJE TRAMP ODJAVIO SIPTARE!
28	HRVATI ZRTVE SUKOBA RUSIJE I SAD DIJALOG, JER MI DECE ZA RAT NEMAMO	ČLANSTVO KOSOVA U INTERPOLU DOBRO ZA SRBIJU NIJE SVE U BROJKAMA, NESTO JE I U VUCICU	EVROPSKA KOMISIJA O SRBIJI: BUDZET DOBRO, RAST USPOREN POBOLJSANA KREDITNA KLIMA U SRBIJI	MUSLIJU: NEK ME HAPSE, NE BEŽIM
29	POBOLJSAN KREDITNI REJTING REFERENDUM	ALBANSKI PAZL BALKANSKA TURNEJA SEKSPIROVSKA PRICA O KRALJU ROSINJE		AMERI BEZE SA KOSOVA!
30	MLADIĆ KOJI JE UPRAVLJAO DRONOM NA UTAKMICI BIĆE IZRUČEN SRBIJI		MORINA "NA ČEKANJU" UPOZNAJU EVROPU S VRECOM NA LEDJIMA DIJALOG O DIJALOGU	
31	DIJALOG O KOSOVU JE NAS ISPIT ZRELOSTI		ZAEV U SARAJEVU TEST ZA SRBIJU PESNIK ZLOSRECNE SUDBINE	AFERA DRON.HRVATI IZRUČUJU OPASNOG ZLOČINCA. SPAJDER-ŠIPTAR USKORO U SRBIJI. ALBANCI NAM PRETE RATOM! BIVSI KAPITEN CRVENE ZVEZDE PROLUPAO

NOVINE /
AVGUST

Danas

ПОЛИТИКА

1		MORINA TRAŽI AZIL U HRVATSKOJ	IZ EVROPE NAJVIŠE PRIPADNIKA ID IZ BIH, KOSOVA I ALBANIJE	ISMAIL MORINA OD HRVATSKE TRAŽI AZIL
			INICIJATIVE OD TRSTA DO PODGORICE	
			MORINA TRAŽI AZIL DA NE BI BIO IZRUČEN SRBIJI	
2		„SLUČAJ DRON SRBIJA TRAŽI OD HRVATSKE ISPORUČENJE ISMAILA MORINAJA, A ON AZIL U HRVATSKOJ; ŠTA BI BILO DA JE NA DRONU BILA MAPA VELIKE SRBIJE“	MERA SAMOODBRANE	
			AMERIČKI POTPREDSEDNIK U NAJMLAĐOJ ČLANICI NATO	
			PLAĆA LI MAKEDONIJA CENU ULASKA U NATO PREKO LEĐA SRBIJE?	
3	MODNI KRIK EDIJA RAME	„ŠKELJZEN: BRANIO BIH PRAVO NA ISTICANJE ZASTAVE“	PENS – RUSIJA HOĆE NA SILU DA CRTA GRANICE NA ZAPADNOM BALKANU	
4			SRBIJA U JADRANSKOM ZAGRLJAJU	HIT ALBANSKI PREMIJER PRAVI SKANDALE. RAMA PATIKAMA ŠOKIRAO I PENZA
			KROZ UNUTRAŠNJI DIJALOG DO KONCENZUSA O KIM	
5				
6				
7			„POLA JUGOSLAVIJE“ U BORBI ZA EVROPU	
8	SRPSKO-ALBANSKI NARKO-KLAN ŠVERCOVAO DROGU U EVROPU			
9	OVO SU PUTEVI MARIHUANA		SVEDOK GOLGOTE SRPSKOG NARODA	
	POREKLO ALBANKE			
10			SPUTNJIK: DAUT HARADINAJ NA PRVOJ OPTUŽNICI SUDA ZA ZLOČINE OVK	

11	UBICA, TERORISTA I DLIER DROGE	„KAKO KOMENTARIŠETE IZJAVU VUČIČA DA SRBI I ALBANCI TREBA DA SARAĐUJU ZATO ŠTO ĆE ALBANACA U BUDUĆNOSTI BITI VIŠE, A SRBA SVE MANJE?“	KAPLANOV NAKNADNI GLAS ZA BOMBARDOVANJE SRBA	AFERA DRON. ALBANCI MOLE: NE DAJTE MORINU SRBIJI
12	POSTOJE DOKAZI ZA ZLOČINE 160 ČLANOVA OVK		UKINUTA ODLUKA O IZRUČENJU MORINE VLADA MAKEDONIJE UKINULA UREDBU O JEZIKU ČLANSTVO U EU, PA O TRAJNOM REŠENJU	ŠIPTARISANJE. HRVATSKA NAM NE DA MORINU
13			DIJASPORA GLEDA U MATICU	
14			RAZUMNO O KOSOVU	
15	OSEĆAM VUČIČEVU ODLUČNOST DA REŠI KOSOVSKI PROBLEM			
16		SRBI SA JUGA POČELI DA LETUJU I U ALBANIJI		
17				
18				
19	MORINI AZIL ILI GA IZRUČUJU			HRVATSKA ĆE MORINU IPAK IZRUČITI SRBIJI?! EDI RAMA PODRŽAVA KRIMINALCA
20				
21				
22				
23				PACOLI GURA RAMUŠA HARADINAJA DA BI BIO ŠEF DIPLOMATIJE
24		SRBIJA NAJVEĆI IZVOZNIK NA ZAPADNOM BALKANU		
25				
26				
27	EDI RAMA DOČEKAO PREMIJERE IZ REGIONA U BELIM PATIKAMA		BRNABIĆEVA: MAKEDONIJA NEUTRALNA OKO PRIJEMA KOSOVA U UNESKO	

28	REGION U ŠKOLI ZA ULAZAK U EU		
29		RAMA PREDSTAVIO NOVU VLADU	
30			MORINA MOŽE DA BUDE IZRUČEN SRBIJI
31			

NOVINE / SEPTEMBAR		Danas	ПОЛИТИКА	
1			"ZAPIS DUŠE" PREDSTAVLJEN U SKADRU	
2			VUČIĆ: SLUČAJ MITROVIĆ TREBALO DA POKAŽE KO ODLUČUJE NA KOSOVU	
			APEL PROTIV NASILNE ALBANIZACIJE NA JUGU KOSOVA	
3	OŽILJCI NA DUŠI HEROJA SA KOŠARA	ALBANCIMA I SRBIMA JE POTREBNA KATARZA	ZBIRKA PRIPOVEDAKA ISMAILA KADAREA	
	ZASTAVA VELIKE ALBANIJE, POTOP I PREKID U ZABGREBU			
4				
5				
6	SPUTNJIK: PRIMENJUJE SE TIRANSKA PLATFORMA		SAD POKLONILE ALBANIJI ŠEST "HAMVIJA	HRVATI NAM IPAK IZRUČUJU MORINU?
			STOILKOVIĆ: VLADA ZAEVA POČELA PRIMENU TIRANSKE PLATFORME O ALBANSKOM JEZIKU	
7	TRAMPOV SPECIJALAC PRITISKA SRBIJU DA SE OTRGNE OD RUSIJE		KUBUROVIĆ: AKO GA IZRUČE, MORINA ĆE IMATI FER SUĐENJE	NELA KUBUROVIĆ: MORINA ĆE IMATI PRAVIČNO SUĐENJE
	DNK I SVEDOCI TERETE MORINU			OČAJAN SPAJDER-ŠIPTAR PISAO ALBANSKOM PREMIJERU; ADVOKATI: MORINA DŽABE TRAŽI POMOĆ OD ALBANACA
8				
9			MORINA PISAO RAMI	

10	HARADINAJEVI NAPREDNJACI	ALBANCI I SRBI 2 TAVORENJE I TALJIGANJE	
11	GUBITNIK		BAŠTINA SRPSKIH RATNIKA: OD MATHAUZENA DO KAJMAKČALANA
12		MOGUĆ SASTANAK BEOGRAD-PRIŠTINA- TIRANA	
13			PRVI PUT OD 1999 VLAST U PRIŠTINI ZAVISI OD SRBA RAKIĆ GARANTUJE BRZO FORMIRANJE ZSO
14			SUD: MUSLIJU NEĆE DOBITI 16 MILIONA
15			ČUVANJEM IMOVINE SRBIJE ČUVA SE I SRPSKI NAROD NA KIM
16			SUVERENITET I SARADNJA BALKANSKIH NARODA
17			
18	RAMA: SRBIJA NEDOSTAJE NA NATO MAPI		ALBANSKA RIVIJERA UMESTO KUĆA GRČKE MANJINE
19		ALBANSKA GOLGOTA I ALBANSKA RIVIJERA	
20			INTERVJU: ISTORIČARI PIŠU ZA ONE KOJI HOĆE DA ZNAJU
21			
22			VUČIĆ: SRBIJA SE VRAĆA U SVET
23			
24			POVRATAK JE I KADA MLADI NE ODLAZE S KOSOVA
25			TUŽILAŠTVO U BG-U ZAVRŠILO ISTRAGU: SRBI I ALBANCI DILOVALI DROGU
26			RAMA LOBIRAO ZA KOSOVO U UN

27

28

SRPSKA LISTA PREPREKA
TAČIJEVOJ VOJSCI

RAMI I HARADINAJU
NEOBJAŠNJIVA BLOKADA
KOSOVA U UNESKU

29

30

VOLITE OTADŽBINU KAO
ŠTO ALBANCI VOLE
AMERIKU

